

UDDRAG AF
BØNNEBOG
FOR DEN KATOLSKE
KIRKE

ANSGARSTIFTELSENS FORLAG
2013

Hyppigt anvendte forkortelser i liturgiske tekster

A: Alle, den forsamlede menighed

F: Forbeder, forsanger

P: Præst (i visse tilfælde også en diakon)

C: Celebrant (præst eller diakon, i visse tilfælde også lægmand)

Forkortelser af navne til Bibelens bøger følger den form, som bruges af Det Danske Bibelselskab.

INDHOLD

Sakramenter og andre hellige handlinger	429
Dåben	431
Firmelsen	444
Eukaristien	448
Kommunionsbønner	484
Forsoningens sakramente (Skriftemålet)	493
De syges salvelse	507
Ægtevielsen	512
Optagelse i Den katolske Kirkes fulde fællesskab Afsked med de afdøde	520 523
Ordets gudstjeneste med kommuniionsuddeling (ved en gudstjenesteleder)	544 549
Velsignelser	

SAKRAMENTER OG ANDRE HELLIGE HANDLINGER

Jesu lidelse, død og opstandelse er omdrejningspunktet i frelseshistorien og derfor også i Kirkens liturgi. Liturgien forkynder ikke kun påskemysteriet, men fejrer det og gør det nærværende midt iblandt os, så det kan gennemtrænge os og forny vort vidnesbyrd i verden. Samtidig sprænger liturgien tid og rum, fordi Kirkens liturgi har del i den himmelske liturgi, hvor Jesus Kristus frembærer sig selv som det fuldendte lovprisningsoffer. Derfor er fejringen af liturgien ikke blot menneskeværk, men Guds folks delagtighed i Guds eget værk. Gennem liturgien fortsætter og fuldbyrder Kristus, vor Herre og ypperstepræst, i sin Kirke, med den og gennem den, sit frelsesværk. Hvad der var synligt ved Kristus, fortsætter i sakramenterne.

De syv sakramenter er hver på deres måde synlige tegn på en usynlig nåde. De er ikke bare symboler, som mennesker kan fylde med deres egen kraft, men virksomme tegn indstiftede af Kristus for at formidle hans nåde til enhver, der modtager dem i tro. I ord og tegn er det den Opstandne selv, der møder os. Gennem sakramenterne helbreder, styrker, fornyer, tilgiver og forener Kristus sine troende. I dem alle virker han livgivende, for gennem dem modtager vi stadig mere af det guddommelige livs rigdom og gør fremskridt i kærlighed. Man kan se en vis parallelitet mellem det naturlige og det åndelige livs etaper. I dåben, firmelsen og Eukaristien skænker og styrker han nådens liv. De er initiationssakramenter, for gennem dem lægges grundlaget for det kristne liv. De udgør grundlaget for alle kristnes fælles kald til hellighed og for deres sendelse til at evangelisere verden. I forsoningens sakramente (skriftemålet) og de syges salvelse helbreder han, hvad synden har nedbrudt, og giver nyt mod. I ordinationens og ægteskabets sakramenter skænker han, hvad der tjener til gavn både for den enkelte og hele fællesskabet.

Ved siden af sakramenterne findes også anden liturgisk gudsdyrkelse som tidebønnen og sakramentalierne (f.eks. velsignelser). Også de udtrykker det kongelige præstedømme, som enhver kristen modtager i dåben. Gennem alle disse former tilbeder, lovpriser, og takker vi Gud for alle hans velgerninger, samtidig med at vi lytter til hans ord, lægger vore sorger frem for ham, skænker ham vor kærlighed og modtager hans heliggørende nåde.

De følgende ritualer for sakramenterne og andre hellige handlinger er af hensyn til plads og overskuelighed gengivet i delvis forenklet form. Ritualerne rummer ofte en serie alternativer til særlige lejligheder, men der er her valgt den almindeligste form, således for dåbens vedkommende barnedåb, mens f.eks. voksendåb og nøddåb er udeladt.

SAKRAMENTER

DÅBEN

Dåben er fundamentet for hele kristenlivet, den er porten til livet i Ånden og giver adgang til de andre sakramenter. Gennem dåben befries vi for synden og genfødes som Guds børn. Vi bliver lemmer på Kristi legeme, indlemmede i Kirken og delagtige i dens sendelse. Gennem dåben modtager den døbte et uudsletteligt åndeligt mærke, som synden kan fordunkle, men ikke fjerne; derfor kan dåben ikke gentages. Dåben er grundlaget for den kristne enhed og al økumenisk virksomhed.

Dåben er i sin kerne en ganske enkel handling: Et menneske overøses eller neddykkes tre gange i vand, mens et andet menneske, normalt en præst, udtaler ordene „N., jeg døber dig i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn“. I tidens løb er en række andre elementer blevet føjet til denne kerne: salvelsen med katekumenolie, velsignelsen af dåbsvandet, salvelsen med krisam, bibellæsning og salmesang, og ofte fejres dåben som led i en messe. Alle disse elementer tjener til at uddybe dåbens mysterium, så vi bedre fatter virkeligheden bag det enkle tegn. Dåben er nemlig et tegn, som Gud selv fylder med sin virksomme kraft og gør til middel for sit frelsende nærvær.

Det er imidlertid vigtigt at begynde med selve tegnet, vandet, som i dåben har flere symbolske betydninger, der er tæt forbundne: Renselse, liv, død og opstandelse.

For det første er vand tegn på renselse. I kraft af dåben modtager den døbte tilgivelse for alle sine synder, både de personlige synder og arvesynden. Synd er alt det, der blokerer for det livsfællesskab mellem Gud og mennesker, der er Skaberens oprindelige plan og største længsel. Nyfødte børn har selvfølgelig ikke begået personlig synd, men de har del i den menneskenatur, der siden syndefaldet bærer syndens, dødens og svaghedens mærke. Da Kristus døde for os på korset, tog han hele menneskeslægtens synd og skyld på sig og forsonede os med Faderen. Denne forsoning får vi kvit og frit del i gennem dåben.

For det andet er vand livgivende. Det betyder i denne sammenhæng, at dåben skænker os nådens liv, dåben gør os til en ny skabning (2 Kor 5,17), dåben giver os del i den guddommelige natur (1 Pet 1,4), dåben gør os til lemmer på Kristi legeme (1 Kor 12,13), og dåben gør os til Helligåndens tempel (1 Kor 3,16-17; 6,19). Eller sagt med ét ord: I dåben genfødes vi i Ånden til livet som Guds børn (Rom 8,15-17).

For det tredje symboliserer dåben døden og opstandelsen: „Vi blev altså begravet sammen med ham ved dåben til døden, for at også vi, så-

dan som Kristus blev oprejst fra de døde ved Faderens herlighed, skal leve et nyt liv. For er vi vokset sammen med ham ved en død, der ligner hans, skal vi også være det ved en opstandelse, der ligner hans" (Rom 6,4-6).

I begyndelsen var al dåb voksendåb, men allerede i oldkirken, ja, endog i apostolisk tid, begyndte man at døbe børn. Barsedåb er stadig det normale, men efterhånden er voksendåb blevet mere almindelig. For voksnes dåbsforberedelse (katekumenat) og dåb findes der særlige ritualer. I tilfælde af livsfare er enhver bemyndiget til at døbe.

Ritualet for barsedåb

Modtagelse

Barnet, forældre og faddere modtages af præsten ved kirkedøren eller på et andet egnet sted. Ved dåb under messen finder modtagelsen sted straks efter indgangssalmen og messens indledende korstegn og hilsen.

P: Hvilket navn har I bestemt for jeres barn?

Forældre: N. (det fulde navn).

P: Hvad ønsker I af Guds Kirke?

Forældre: At vort barn bliver døbt.

P: Når I nu ønsker dåben for jeres barn, er i så klar over den forpligtelse, I påtager jer, nemlig at I skal opdrage barnet i troen, så det kan elske Gud og næsten, således som Kristus har lært os?

Forældre: Ja, vi er.

P: I, som har påtaget jer at være faddere for dette barn, er I rede til at hjælpe forældrene i deres opgave?

Faddere: Ja, vi er.

P: N., den kristne menighed tager imod dig med glæde. På dens vegne betegner jeg dig med vor Frelzers Jesu Kristi kors, og efter mig vil din far, din mor og dine faddere ligeledes betegne dig med korsets tegn.

Herefter tegner præsten et kors på barnets pande, og forældre og faddere gør det samme. Hvis dåbsfølget er blevet modtaget ved kirkedøren, går de nu op til deres pladser. Hvis dåben finder sted under en messe, udelades syndsbekendelsen, og man fortsætter umiddelbart efter modtagelsen med Kyrrie (Herre, forbarm dig).

Ordets liturgi

Ordets liturgi består af en eller flere bibellæsninger og salmesang efter aftale med præsten, der i en kort prædiken forklarer dåbens betydning. Finder dåben sted under søndagsmessen, bruges normalt dagens tekster, og prædikenen vil så vidt muligt også berøre dåben. Ved dåb under messen falder trosbekendelsen bort, og forbønnen følger umiddelbart efter prædikenen.

Forbønner

P: Lad os påkalde vor Herre Jesu Kristi barmhjertighed for dette barn, der skal modtage dåbens nåde, for dets forældre og faddere og for alle døbte.

F: Herre Jesus Kristus! Lad dette barn i dåben genfødes ved din død og opstandelses mysterium og få del i Kirkens fællesskab. Kristus, hør os.

A: Kristus, bønhør os.

F: Gør ham/hende ved dåb og firmelse til din discipel og til vidne om dit Evangelium. Kristus, hør os.

A: Kristus, bønhør os.

F: Før ham/hende gennem et helligt liv frem til dit himmelske riges evige glæde. Kristus, hør os.

A: Kristus, bønhør os.

F: Lad hans/hendes forældre og faddere være ham/hende et lysende eksempel på tro. Kristus, hør os.

A: Kristus, bønhør os.

F: Bevar denne familie i din kærlighed. Kristus, hør os.

A: Kristus, bønhør os.

F: Forny dåbens nåde i os alle. Kristus, hør os.

A: Kristus, bønhør os.

Ved dåb under messen tilføjes nogle forbønner for Kirkens og verdens anliggender. Derefter fortsætter forbederen med påkaldelsen af helgenerne.

Påkaldelse af helgener

F: Lad os bede om de helliges forbøn.

Hellige Maria, Guds moder,

A: Bed for os.

F: Hellige Johannes Døber,

A: Bed for os.

F: Hellige Josef,

A: Bed for os.

F: Hellige Peter og Paul,

A: Bed for os.

F: Hellige Ansgar.

A: Bed for os.

Desuden kan andre helgener, i særdeleshed kirkens værnehelgen og barnets navnehelgen påkaldes. Der afsluttes med:

F: Alle Guds helgener,

A: Bed for os.

Bøn og salvelse med katekumenolie

Præsten beder nu en bøn om befrielse fra den ondes magt og salver barnet på brystet med katekumenolie, hvorefter man går til døbefonten.

P: Lad os bede.

Almægtige, evige Gud!

Du har sendt din søn til verden,

for at han skulle befri os

fra den Ondes magt

og føre os fra mørket ind i dit riges lys.

Vi beder dig løse dette barn

fra menneskeslægtens synd

og gøre det til dit tempel og Helligåndens bolig.

Ved Kristus vor Herre.

A: Amen.

P: Kristi frelsende kraft styrke dig.

Som tegn herpå salver jeg dig med frelsens olie i vor Herre
Kristi navn, han som lever og råder i al evighed.

A: Amen.

Dåben

P: Lad os bede om,

at Gud i dåben vil give dette barn nyt liv
ved vand og Helligånd.

Eller:

P: I dåbens sakramente

har Gud gennem vandet

villet meddele sit liv i rigeste mål til de troende.

Lad os derfor vende vort sind mod ham

og med ét hjerte bede om,

at han fra denne kilde

vil udgyde sin nåde over **N.**,

som han har udvalgt sig.

Dåbsvandets velsignelse

Uden for påsketiden

P: Herre, usynlige Gud! I din almagt fuldbyrder du vidunderlige ting ved dine sakramenters synlige tegn, og på mangfoldig vis har du beredt vandet til at tjene som tegn på dåbens nåde.

I tidernes morgen svævede din Ånd over vandene, for at de allerede da skulle få kraft til at vække helligt liv. Også i Syndfloden gav du os et billede på genfødselen ved dåben: De samme vande, som bragte død over synderne, bar de retfærdige frem til nyt liv. Abrahams børn førte du tørskoet over det Røde Hav, for at dette folk, befriet fra Ægyptens trældom, skulle pege frem mod det nye Guds folk, de døbte.

Herre, vor Gud, du salvede din enbårne Søn med Helligånden, da han blev døbt af Johannes Døbereren i Jordans

vande; da han hang på korset, flød der med blodet vand af hans side; og da han var opstået fra de døde, bød han sine disciple:

„Gå hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn“. Så se da, Herre, i kærlighed til din Kirke og giv den adgang til dåbens kilde.

Lad dette vand ved Helligånden modtage kraft fra din enbårne Søn, for at mennesket, skabt i dit billede, i dåbens sakramente må renses for al synd, der har tilsløret dette billede, og af vand og Helligånd oprejses til et nyt liv som Guds barn. (*Præsten berører vandet med sin højre hånd*) Vi beder dig, Gud vor Fader: Lad ved Jesus Kristus din Helligånds kraft komme over dette vand, for at alle, der ved dåben med Kristus begravnes til døden, også med ham må opstå til livet. Det beder vi dig om ved Kristus vor Herre.

A: Amen.

Eller:

P: Barmhjertige Fader! Ved dåbens vand lod du det nye liv bryde frem i dine børn.

A: Vi lover og priser og takker dig.

P: Ved vand og Helligånd gør du alle døbte til ét folk forenet i din Søn, Jesus Kristus.

A: Vi lover og priser og takker dig.

P: Du udgyder din kærligheds Ånd i vore hjerter og skænker os derved frihed og fred.

A: Vi lover og priser og takker dig.

P: Du kalder de døbte til glade at forkynde Kristi Evangelium for alle jordens folk.

A: Vi lover og priser og takker dig.

P: Velsign ✕ dette vand, som **N.** skal døbes med. Du har kaldet ham/hende til genfødselsens bad i Kirkens tro, for at han/hun må have evigt liv.
Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

P: Herre, du har kaldet **N.** til dåb i Kirkens tro, for at han/hun må have evigt liv. Skænk ham/hende nu, ved det indviede vands mysterium, den åndelige genfødselse.
Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

I påsketiden bruges det dåbsvand, der er blevet velsignet påskenat. Derfor bortfalder velsignelsen af dåbsvandet, og man anvender i stedet følgende form:

P: Barmhjertige Fader! Ved dåbens vand lod du det nye liv bryde frem i dine børn.

A: Vi lover og priser og takker dig.

P: Ved vand og Helligånd gør du alle døbte til ét folk forenet i din Søn, Jesus Kristus.

A: Vi lover og priser og takker dig.

P: Du udgyder din kærligheds Ånd i vore hjerter og skænker os derved frihed og fred.

A: Vi lover og priser og takker dig.

P: Du kalder de døbte til glade at forkynde Kristi Evangelium for alle jordens folk.

A: Vi lover og priser og takker dig.

P: Herre, du har kaldet **N.** til dåb i Kirkens tro, for at han/hun må have evigt liv. Skænk ham/hende nu, ved det indviede vands mysterium, den åndelige genfødselse. Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Forsagelse og trosbekendelse

Præsten henvender sig til forældre og faddere:

P: Gud vil i sin kærlighed give jeres barn nyt liv i Kristus ved dåbens sakramente. I skal opdrage det i den kristne tro, for at dette nye liv må kunne bevares mod synden og fra dag til dag må styrkes. Hvis I er rede til i troen at påtage jer denne opgave, så skal I med tanken på jeres egen dåb tage afstand fra al synd og bekende troen på Jesus Kristus. Det er Kirkens tro, og i denne tro døbes jeres barn.

P: Forsager I djævelen, alle hans gerninger og alt hans væsen?

Forældre og faddere: Ja, jeg forsager.

P: Tror I på Gud, den almægtige Fader, himlens og jordens skaber?

Forældre og faddere: Ja, jeg tror.

P: Tror I på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er født af Jomfru Maria, som har lidt og er blevet begravet, som opstod fra de døde og sidder ved Faderens højre?

Forældre og faddere: Ja, jeg tror.

P: Tror I på Helligånden, den hellige katolske Kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv?

Forældre og faddere: Ja, jeg tror.

P: Dette er vor tro! Det er Kirkens tro, som vi frimodigt bekender i Kristus Jesus, vor Herre.

A: Amen.

Eller:

P: Dette er Kirkens tro!

A: Ja, det er vor tro, som vi frimodigt bekender i Kristus Jesus, vor Herre.

Dåben meddeles

Præsten indbyder familien til at komme helt hen til døbefonten. Der spørger han forældre og faddere:

P: Vi har nu sammen bekendt Kirkens tro. Vil I, at **N.** skal modtage dåben i denne tro?

Forældre og faddere: Ja, vi vil.

Præsten døber nu barnet ved at nedsænke det tre gange i vandet eller ved at overøse dets hoved tre gange. Under dåben (ved overøsning) bør moderen selv bære barnet.

P: **N.**, jeg døber dig

i Faderens *(første neddykning/overøsning)*

og Sønnens *(anden neddykning/overøsning)*

og Helligåndens navn *(tredje neddykning/overøsning)*.

Efter dåben kan man benytte en af følgende akklamationer eller synge et salmevers.

P: Én Herre,

A: én tro, én dåb, én Gud, alles Fader, som er over alle, gennem alle og i alle! *(Ef 4,5-6)*

Eller:

P: Gud er kærlighed.

A: Den, som bliver i kærlighed, bliver i Gud.

Eller:

P: Se, hvor stor en kærlighed Faderen har vist os.

A: At vi må kaldes Guds børn og også er det.

Salvelse med krisam

Præsten salver barnet på issen med krisam.

P: Den almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, har udløst dig fra synden og genfødt dig af vand og Helligånd. Han salver dig med frelsens krisam, for at du, som nu er indlemmet i Guds folk, må have evigt fællesskab med Kristus vor ypperstepræst, profet og konge.

A: Amen.

Dåbsklædningen

Forældrene giver deres barn den hvide dåbskjole på.

P: N., du er nu blevet en ny skabning og har iført dig Kristus. Den hvide klædning skal være et tegn på denne værdighed. Måtte du, hjulpet i ord og gerning af dine nærmeste, bevare den uplettet til det evige liv.

A: Amen.

Dåbslyset

Barnets far eller en fadder tænder nu et lys ved påskelyset. Imens siger præsten:

P: Tag imod Kristi lys!

Derefter siger præsten til forældre og faddere:

P: Dette lys betros i jeres varetægt, for at jeres barn, oplyst i Kristus, må gå gennem livet som et lysets barn, være udholdende i troen og ile Herren imøde sammen med hans helgener.

Effetah (kan udelades)

Præsten rører med tommelfingeren ved barnets ører og mund, idet han siger:

P: Vor Herre Jesus gav døve at høre og stumme at tale. Han give dig snart at modtage hans ord i dine ører og at bekende troen til Gud Faders pris og ære.

A: Amen.

Afslutning

Hvis dåben fejres under messen, fortsætter man nu med kollekt, frembæring af offergaverne og Eukaristien. Ved messens afslutning kan man benytte den sædvanlige velsignelse eller velsignelsen nedenfor. Ved dåb uden messe afsluttes på følgende måde:

Herrens bøn

Stående foran alteret henvender præsten sig til de tilstedeværende med følgende eller lignende ord:

P: Dette barn er nu blevet genfødt i dåben. Det kan ikke alene kaldes Guds barn, men det er det også. Helligåndens fylde vil det modtage ved firmelsen, og når det træder frem for Guds alter, vil det få del i Kristi korsoffer og midt i hans menighed kalde Gud for sin Fader. Så lad os nu på hans/hendes vegne og i den barnekårets Ånd, som vi alle har modtaget, sammen bede, således som Herren har lært os:

A: Fader vor, du som er i himlen.
Helliget vorde dit navn,
komme dit rige.
Ske din vilje som i himlen, så og på jorden.
Giv os i dag vort daglige brød,
og forlad os vor skyld,
som og vi forlader vore skyldnere,
og led os ikke i fristelse,
men frels os fra det onde.
Thi dit er riget
og magten og æren,
i evighed.
Amen.

Velsignelse

Moderen bærer sit barn i sine arme og træder sammen med faderen hen foran præsten, som velsigner dem:

P: Almægtige Gud! Ved din Søn, der blev født af Jomfru Maria, skænker du kristne mødre håbet om evigt liv for deres børn. Velsign dette barns moder, så hun, der nu takker dig for sit barn, altid må takke dig sammen med sit barn, i Kristus Jesus, vor Herre.

A: Amen.

P: Almægtige Gud! Velsign dette barns fader, så han sammen med sin hustru ved ord og eksempel kan være sit barn det første vidnesbyrd om tro, i Kristus Jesus, vor Herre.

A: Amen.

P: Almægtige Gud! Du har genfødt os af vand og Helligånd til det evige liv. Velsign i rigt mål disse troende, så de altid og overalt må være levende lemmer på dit folk. Skænk alle, som er her til stede, din fred, i Kristus Jesus, vor Herre.

A: Amen.

P: Den almægtige Guds, Faderens og Sønnens + og Helligåndens velsignelse komme over jer og være bestandig med jer.

A: Amen.

Eller:

P: Almægtige Gud! Du har ved din Søns fødsel her i tiden ladet glæde strømme ud over jorden. Velsign denne nydøbte, så det i livets løb bliver dannet i din Søns billede.

A: Amen.

P: Almægtige Gud! Du skænker os livet både her på jorden og i Himlen. Velsign dette barns fader og moder, der i dag takker dig for deres barn. Giv, at de altid i forening med deres barn må takke dig.

A: Amen.

P: Almægtige Gud! Du har genfødt os af vand og Helligånd til det evige liv. Velsign i rigt mål disse troende, så de altid og

overalt må være levende lemmer på dit folk. Skænk alle, som er her til stede, din fred, i Kristus Jesus, vor Herre.

A: Amen.

Eller:

P: Vi betror jer alle til den barmhjertige og nåderige Gud, Fader, Søn og Helligånd. Han vogte jeres liv og give, at I – og vi sammen med jer – ad troens vej må nå frem til hans forjættelser. Gå i fred. Og den almægtige Gud, Fader, Søn ✠ og Helligånd velsigne jer.

A: Amen.

Nogle steder er det skik at bringe de nydøbte børn til Maria-alteret eller Maria-billedet og bede et Hil dig, Maria eller et Magnificat. Ved dåb under messen afsluttes med den sædvanlige liturgiske bortsendelse.

FIRMELSEN

Firmelsens sakramente fuldender dåbens nåde. Den er det sakramente, som meddeler Helligånden for at rodfæste os dybere i barneforholdet til Gud, inkorporere os fastere i Kristus, befæste os i tilhørsforholdet til Kirken, knytte os tættere til dens sendelse og hjælpe os til aflægge vidnesbyrd om den kristne tro i ord og gerning. Dette kommer til udtryk i de riter, som udgør firmelseshandlingen.

Bekræftelse af dåbspagten udtrykker i særlig grad samhörigheden af dåb og firmelse, idet firmanderne indledningsvis bekræfter den tro, hvorpå de blev døbt. Ved at bekræfte troen i firmelsens sammenhæng udtrykker firmanderne endvidere, at de i kraft af firmelsen bliver stærkere knyttet til Kirken og dermed overtager en strengere forpligtelse til ved ord og gerning at udbrede og forsvare troen som Kristi sande vidner.

Under påkaldelse af Helligånden rækker biskoppen sine hænder ud over firmanderne som udtryk for Helligåndens udgydelse over dem i firmelsessakramentets centrale handling: håndspålæggelse og salvelse.

Håndspålæggelsen er en ældgammel ritus, der både betyder ejerskab, udvælgelse, indsættelse i hellig tjeneste og tilkendelse af dertil hørende myndighed.

Forbundet hermed er salvelsen. Hertil anvendes velduftende, indviet olie. Fra Bibelen kender vi til præste-, konge- og profetsalvelser. Salvelsen udtrykker, at Gud skænker den udvalgte sin Ånd og udruster ham til sin tjeneste, idet olien symboliserer renselse, smidiggørelse, styrkelse og indvielse.

Salvelsens olie kaldes også for „glædens olie“ som udtryk for Guds velbehag (jf. Salme 45,8). Endvidere hørte salvelse med duftende olie med til festpåkædningen i den gamle orient. Således henviser firmelsens salvelse også til det eukaristiske måltids glædesfest. Tillige udtrykker salvelsens duftspredning, at vi som åndsbærere er i stand til at udbrede glæde og håb, forvisning og beredvillig kærlighed omkring os (jf. 2 Kor 2,14-17).

Firmanden, der i sin dåb blev inddraget i Jesu Kristi liv, død og opstandelse (jf. Rom 6,3-11), præges og styrkes i firmelsen til et liv i helliggørelse og til tjeneste i det konkrete liv. Den firmede går ind i menigheden og ud i livet til en præstelig, profetisk og kongelig funktion. Korstegnet på panden, som indgår i firmelsesritus, er ejerens – Kristi – segl på sin ejendom. Det udtrykker tillige, at firmelsens nåde præger sig ind i sjælen som et uudsletteligt mærke, der betegner firmanden som iført kraften fra det høje.

Firmelseshandlingen afsluttes med en fredshilsen, hvor biskoppen omfavner hver enkelt firmand, eller berører dennes kind eller pande med et let kys. Dette er et tegn for det kirkelige fællesskab, hvori de nyfirmede

nu står med biskoppen og med alle troende. Det er biskoppen, som firmer, men en præst kan også gøre det med fuldmagt fra biskoppen.

Ritualet for firmelse

Bekræftelse af dåbspagten

Firmanderne kaldes frem.

Biskop: Før I nu modtager Helligånden, må I bekræfte jeres dåbspagt!

Forsager I djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen?

Firmanderne i fællesskab:

Firmander: Ja, jeg forsager.

Biskop: Tror I på Gud, den almægtige Fader, himlens og jordens skaber?

Firmander: Ja, jeg tror.

Biskop: Tror I på Jesus Kristus, hans énbårne Søn, vor Herre, som er født af Jomfru Maria, som har lidt og er blevet begravet, som opstod fra de døde og sidder ved Faderens højre?

Firmander: Ja, jeg tror.

Biskop: Tror I på Helligånden, Herren og Levendegøreren, som i dag ved firmelsens sakramente på en særlig måde meddeles jer, ligesom til apostlene på Pinsedagen?

Firmander: Ja, jeg tror.

Biskop: Tror I på den hellige katolske Kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv?

Firmander: Ja, jeg tror.

Biskop: Dette er Kirkens tro.

Firmander og menighed sammen: Ja, det er vor tro, som vi frimodigt bekender i Kristus Jesus, vor Herre.

Bøn over firmanderne

Biskop: Kære kristne! Lad os bede for disse firmander, som fik barnekår hos Gud, da de i dåben blev genfødt til det evige liv, at Gud Fader den Almægtige nådigt må udgyde Helligånden over dem, for at Helligånden må styrke dem med sine rige gaver og ved sin salvelse lignedanne dem med Kristus, Guds Søn!

Med hænderne rakt ud over firmanderne beder biskoppen derpå:

Biskop: Almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, du har genfødt disse dine tjenere af vand og Helligånd og udfriet dem fra synden. Vi beder dig: Send Helligånden, Talsmanden til dem, giv dem visdoms og forstands Ånd, råds og styrkes Ånd, kundskabs og fromheds Ånd, og opfyld dem med gudsfrygts Ånd.

Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen!

Håndspålæggelse og salvelse

Firmanden knæler ned og fadderer lægger højre hånd på firmandens højre skulder og meddeler biskoppen firmandens navn (eller firmelsesnavn), eller firmanden gør det selv.

Biskoppen dypper højre hånds tommelfinger i krisam-olien, lægger hånden på firmandens hoved og tegner med tommelfingeren korsets tegn på firmandens pande, idet han siger:

Biskop: N.! VÆR BESEGLET MED HELLIGÅNDEN, GUDS GAVE!

Firmand: Amen!

Fredshilsen

Biskop: Fred være med dig!

Firmand: Amen!

Menighedens forbønner

Biskop: Kære kristne, lad os bønfalde Gud Fader, den Almægtige! Måtte vi være ét i vor bøn, ligesom vi er ét i den tro, det håb og den kærlighed, der udgår fra hans hellige Ånd!

F: For dem, som i dag er blevet styrket ved meddelelsen af Helligånden, at de må blive rodfæstet i troen og grundfæstet i kærligheden, således at de ved deres livsførelse må aflægge vidnesbyrd om Kristus, vor Herre.

Derom beder vi!

A: Herre, hør vor bøn!

F: For deres forældre, faddere og alle, som har haft ansvar for deres oplæring i troen, at de fremdeles i ord og eksempel må opmuntre dem til at følge Kristus efter.

Derom beder vi!

A: Herre, hør vor bøn!

F: For Guds hellige Kirke i enhed med vor pave **N.**, vor biskop **N.** og med alle biskopper, at den forsamlet i Helligånden må vokse i troens og kærlighedens enhed og udbredes indtil Herrens genkomst!

Derom beder vi!

A: Herre, hør vor bøn!

F: For hele verden, at alle mennesker, som har én og samme Skaber og Fader, må erkende, at de er brødre uanset race og nationalitet, og at de af oprigtigt hjerte må søge Guds rige, som er fred og glæde i Helligånden!

Derom beder vi!

A: Herre, hør vor bøn!

Biskop: Gud, det er din vilje, at Helligånden ved apostlene og deres efterfølgere meddeles alle troende. Hør nådigt vor bøn og fuldbyrð også i dag i de troendes hjerter, hvad du bevirkede, da evangeliet blev forkyndt i Kirkens første tider. Det beder vi om ved Kristus, vor Herre!

A: Amen!

EUKARISTIEN

At deltage i fejringen af messen betyder meget i de fleste katolikkers liv, og for mange konvertitter har netop messens liturgi været afgørende for deres vej til troen og Kirken. I et fortættet sprog har Det andet Vatikankoncil forsøgt at sammenfatte rigdommen i dette sakramente: „Ved det sidste måltid, den aften hvor han blev forrådt, indstiftede vor Frelser sit legeme og blods eukaristiske offer for at lade korsofferet vare ved gennem tiderne, indtil han kommer igen, og for at betro mindet om sin død og opstandelse til Kirken, sin elskede brud: fromhedens sakramente, enhedens tegn, kærlighedens bånd, påskemåltidet, hvor Kristus nydes, sjælen fyldes med nåde og vi modtager pantet på den kommende herlighed“ (Konstitutionen om Liturgien, 47).

Messen kaldes Eukaristi, fordi den er taksigelse og lovprisning. I messen får vi lov at takke Gud for alt: for skabelsen og livets goder, for frelsen og det himmelske håb. Nadver kaldes den, fordi Jesus valgte måltidets form. Dermed ville han ikke kun sige, at vi til stadighed skal modtage vor åndelige livskraft fra ham, men også hentyde til det himmelske bryllupsmåltid (Åb 19,9). Eukaristien er også ihukommelse, for ved hver eneste messe fejrer vi påskemysteriet, dvs. Jesu offerdød på korset og hans herlighedsfulde opstandelse. Denne ihukommelse er ikke et historisk minde som så mange andre. Det er i Jesu navn og på hans vegne, præsten udtaler indstiftelsesordene: „Dette er mit legeme, som hengives for jer“ og „Dette er kalken med mit blod, som udgydes for jer“. Derfor er Jesu offer på korset og messeofferet på alteret ét og det samme, og den frelse, han vandt os på korset, virkeliggøres i os, når vi deltager i Eukaristien og forener vore ofre, vor tak og vor lovprisning med hans. I messen bærer hver enkelt med sig sit eget liv, sine lidelser og nederlag, sin lykke og sin sorg. Alt forenes i den ene kalk. Det er Kirkens tro fra begyndelsen, at Jesus ikke kun er til stede i messen, fordi „to eller tre er forsamlet i hans navn“ (Matt 18,20), og fordi hans ord forkyndes i læsninger og prædiken. Han er også virkeligt nærværende under brødet og vinens skikkelser, så at vi i kommunionen ikke kun modtager det virksomme tegn på hans nåde, men i egentlig forstand modtager ham selv, sand Gud og sandt menneske (realpræsensen). Eukaristien er også enhedens tegn, ikke kun på enheden mellem Gud og den enkelte troende, men på enheden mellem alle troende i Gud. Derfor siger man, at Eukaristien skaber Kirken, fordi den fornyer, styrker og uddyber den forening med Kristus, som dåben har grundlagt. At deltage i messen er samtidig at føje sig ind i det store fællesskab af troende, både lokalt og univer-

selt, både levende og afdøde, som kaldes de helliges samfund. Derfor forudsætter modtagelsen af de eukaristiske tegn brød og vin også, at man deler Kirkens tro og ikke har skilt sig fra Kristus og hans Kirke ved en alvorlig synd. Sidst, men ikke mindst er Eukaristien pant på den kommende herlighed, dvs. en foregribelse af Himlens evige glæde, hvor vi skal skue Gud ansigt til ansigt.

Messens liturgi består af to hoveddele: ordets liturgi (læsninger fra Skriften, lovsang, evt. prædiken og forbønner) og Eukaristien i snæver forstand (frembæring af brød og vin, ihukommelse af påskemysteriet og påkaldelse af Helligånden), der afsluttes med kommunionen. Dele af messens liturgi er uforanderlig eller med begrænsede alternativer, mens andre dele varierer med kirkeåret (f.eks. læsninger og en række bønner). En del af disse skiftende tekster findes aftrykt i denne bønnebogs afsnit „Kristusåret“ og „Helgenåret“. Søndagen, Herrens dag og dagen for opstandelsen, er dagen for fejring af Eukaristien frem for nogen. Det er derfor en kær pligt for alle katolikker at deltage i søndagsmessen, der oftest fejres med sang og musik. På hverdage fejres den noget kortere stille eller reciterede messe, oftest uden eller med ganske kort prædiken. Messen består af følgende dele:

Indledning
Ordets liturgi
Eukaristi
Kommunion
Afslutning

MESSENS LITURGI

Indledning

Når vi går ind i kirken, dypper vi fingrene i vievand og gør korsets tegn. Det gør vi for at minde os selv om dåben, hvor vi blev Guds børn. Mens præsten og ministranterne går til deres pladser, synges indgangssalmen. Ved en reciteret messe læser præsten i stedet et indgangsvers (introitus). På vejen kysser præsten alteret, fordi det symboliserer Kristus. Derefter hilser præsten menigheden i Guds navn.

P: I Faderens og Sønnens ✠ og Helligåndens navn. In nómine ✠ Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti.

A: Amen. Amen.

P: Vor Herre Jesu Kristi nåde, Guds kærlighed og Helligåndens samfund være med jer. Grátia Dómini nostri Iesu Christi, et cáritas Dei, et communicátio Sancti Spíritus sit cum ómnibus vobis.

A: Og med din ånd. Et cum spírítu tuo.

Eller:

P: Herren være med jer. Dóminus vobiscum.

A: Og med din ånd. Et cum spírítu tuo.

Eller:

P: Nåde og fred fra Gud, vor Fader, og fra vor Herre Jesus Kristus være med jer. Grátia vobis et pax a Deo Patre nostro et Dómino Iesu Christo.

A: Og med din ånd. Et cum spírítu tuo.

En biskop hilser menigheden således:

Biskop: Fred være med jer. Pax vobis.

A: Og med din ånd. Et cum spírítu tuo.

Synsbekendelse og bøn om tilgivelse

For at vi kan tage værdigt del i messen, er det vigtigt, at vi har en ren samvittighed. Den rene samvittighed er så at sige vort „festtøj“. Derfor begynder messen med en synsbekendelse og bøn om tilgivelse (Kyrie eleison/Herre, forbarm dig).

P: Lad os vedkende os vore synder, så vi med det rette sindelag kan fejre den hellige messe.

(Eller lignende)

P: Jesus, Guds Søn, du blev sendt for at helbrede angerfulde,
vi beder dig: Herre,
forbarm dig.

A: Herre, forbarm dig.

P: Du kom for at kalde syndere til dig, vi beder dig:
Kristus forbarm dig.

A: Kristus, forbarm dig.

P: Du går i forbøn for os ved Faderens højre hånd,

vi beder dig: Herre,
forbarm dig.

A: Herre, forbarm dig.

Eller:

A: Jeg bekender for Gud,
den Almægtige,
og for jer, mine brødre og søstre,
at jeg ofte har undladt det gode eller gjort det onde.
Jeg har syndet i tanke, ord
og gerning:

Fratres, agnoscámus peccáta nostra, ut apti simus ad sacra mystéria celebránda.

Qui missus es sanáre contrítos corde:

Kýrie, eléison.

Kýrie, eléison.

Qui peccatóres vocáre venísti:

Christe, eléison.

Christe, eléison.

Qui ad dexteram Patris sedes, ad interpellándum pro nobis:

Kýrie, eléison.

Kýrie, eléison.

Confíteor Deo omnipoténti,

et vobis, fratres,

quia peccávi nimis cogitatióne, verbo, ópere et omissióne:

ved min skyld,
ved min skyld,
ved min store skyld.
Derfor beder jeg den hellige
Jomfru Maria,
alle engle og helgener
og jer, min brødre og søstre,
at bede for mig til Herren,
vor Gud.

mea culpa,
mea culpa,
mea máxima culpa.
Ideo precor beátam Mariám
semper Vírginem,
omnes Angelos et Sanctos,
et vos, fratres,
oráre pro me ad Dóminum
Deum nostrum.

P: Den almægtige Gud for-
barme sig over os,
forlade os vore synder,
og føre os til det evige liv.

A: Amen.

Misereátur nostri omnípo-
tens Deus et, dimíssis
peccátis nostris, perdúcat
nos ad vitam ætérrnam.
Amen.

Herre, forbarm dig

Kyrie

(Bortfalder hvis Kyrielitaniet, se ovenfor, er anvendt)

P: Herre, forbarm dig.

Kýrie, eléison.

A: Herre, forbarm dig.

Kýrie, eléison.

P: Kristus, forbarm dig.

Christe, eléison.

A: Kristus, forbarm dig.

Christe, eléison.

P: Herre, forbarm dig.

Kýrie, eléison.

A: Herre, forbarm dig.

Kýrie, eléison.

Lovsangen til Guds ære Gloria

På søndage og store festdage (undtagen i advents- og fastetiden) bedes eller synges derefter lovsangen til Guds ære. Denne sang er Kirkens fortsættelse af englernes lovsang, efter at de havde forkyndt Jesu fødsel for hyrderne på marken.

P: Ære være Gud i det høje

Glória in excélsis Deo

A: og fred på jorden for men-
nesker med god vilje.

et in terra pax homínibus
bonæ voluntátis.

Vi lover dig.

Laudámus te,

Vi velsigner dig.

benedicímus te,

Vi tilbeder dig.

adorámus te,

Vi lovpriser dig.

glorificámus te,

Vi takker dig for din store
herlighed.
Herre vor Gud, himmelske
Konge,
Gud almægtige Fader.
Herre, du enbårne Søn,
Jesus Kristus,
Herre vor Gud, Guds Lam,
Faderens Søn.
Du, som borttager verdens
synder,
forbarm dig over os.
Du, som borttager verdens
synder,
tag imod vor bøn.

Du, som sidder ved Fade-
rens højre,
forbarm dig over os.
Thi du alene er hellig,
du alene Herre,
du alene den Højeste,
Jesus Kristus,
med Helligånden i Gud
Faders Herlighed.
Amen.

grátias ágimus tibi propter
magnam glóriam tuam,
Dómine Deus, Rex cæléstis,

Deus Pater omnípotens.
Dómine Fili unigénite, Iesu
Christe,
Dómine Deus, Agnus Dei,
Fílius Patris,
qui tollis peccáta mundi,

miserére nobis;
qui tollis peccáta mundi,

súscipe deprecatióne
nostram.

Qui sedes ad dexteram
Patris,
miserére nobis.
Quóniam tu solus Sanctus,
tu solus Dóminus,
tu solus Altíssimus,
Iesu Christe,
cum Sancto Spírítu: in
glória Dei Patris.
Amen.

Derefter beder præsten dagens bøn (kirkebønnen), som ofte tager udgangspunkt i kirkeåret.

Dagens bøn

P: Lade os bede ...
fra evighed til evighed.

A: Amen.

Orémus ...
per ómnia sácula sæculórum.
Amen.

Ordets liturgi

Messens første hoveddel er ordets liturgi, hvor vi lytter til Guds ord i Bibelen. Ligesom Jesus efter opstandelsen først udlagde skrifterne for de to apostle

på vej til Emmaus og derefter gav sig til kende for dem ved at bryde brødet, lader vi os på samme måde først forme af Guds ord i læsningerne, før vi modtager Jesus Kristus selv i Eukaristien. Første læsning er næsten altid fra Det gamle Testamente. Efter første læsning synges en vekselsang. På søndage og højtider er anden læsning taget fra apostlenes skrifter (Apostlenes Gerninger, brevene eller Johannes' Åbenbaring). På hverdage er der kun én læsning, normalt fra Det nye Testamente. Derpå læser præsten dagens evangelium, og på søndage og festdage holder han derefter en prædiken.

Læsningerne fra Den hellige Skrift er ikke tilfældigt valgte. De følger kirkeåret og har en dyb indre sammenhæng. Derfor kan det være en god forberedelse til messen at læse dem i forvejen hjemme.

Efter prædiken siges eller synges på søndage og festdage Credo (trosbekendelsen), der sammenfatter Kirkens tro.

Ordets liturgi afsluttes med forbønnerne, hvor menigheden beder for Kirkens og verdens anliggender.

Første læsning

Lektor: Læsning af ...
Dette er Guds ord.

Léctio ... Verbum Dómini.

A: Gud ske tak og lov.

Deo grátias.

Vekselsang

Anden læsning

Lektor: Læsning af ...
Dette er Guds ord.

Léctio ... Verbum Dómini.

A: Gud ske tak og lov.

Deo grátias.

Halleluja

Før evangeliet synges om søndagen, undtagen i fastetiden, Halleluja og et Halleluja-vers.

Evangelium

P: Herren være med jer.

Dóminus vobíscum.

A: Og med din ånd.

Et cum spírítu tuo.

P: Dette hellige evangelium skriver evangelisten **N.** Inítium (Sequéntia) sancti
Evangélii secúndum **N.**
A: Gud være lovet for sit glædelige budskab. Glória tibi, Dómine.

Her kan man gøre korsets tegn for pande, mund og hjerte som tegn på, at Evangeliet skal være i vore tanker, ord og gerninger.

P: Dette er vor Herre Jesu Kristi evangelium. Verbum Dómini.
A: Priset være du, Kristus. Laus tibi, Christe.

Prædiken

Trosbekendelsen (Den nikænsk-konstantinopolitanske trosbekendelse)

A: Jeg tror på én Gud, den almægtige Fader, himlens og jordens, alle synlige og usynlige tings skaber. Og på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Søn, som er født af Faderen forud for alle tider, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, født, ikke skabt, af samme væsen som Faderen; ved ham er alting skabt; som for os mennesker og for vor frelses skyld er nedsteget fra Himlen	Credo in unum Deum, Patrem omnipoténtem, factórem cæli et terræ, visibílium ómnium et invi- sibílium. Et in unum Dóminum Iesum Christum, Fílium Dei unigénitum, et ex Patre natum ante ómnia sácula. Deum de Deo, lumen de lúmíne, Deum verum de Deo vero, génitum, non factum, consubstantiálem Patri: per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómínes et propter nostram salútem descéndit de cælis.
---	---

Under de følgende tre linjer bøjer alle sig af ærefrygt over, at Gud blev menneske. Julenat, juledag og på Herrens bebudelse (25. marts) knæler man.

og har påtaget sig kød ved
Helligånden
af Jomfru Maria
og er blevet menneske;
han blev også korsfæstet
for os,
under Pontius Pilatus,
har lidt og blev begravet,
opstod på den tredje dag
efter Skrifterne
og opfor til Himlen;
han sidder ved Faderens
højre hånd,
og han skal komme igen
med herlighed
for at dømme de levende og
de døde;
og på hans rige skal der
ikke være ende.
Og på Helligånden,
Herren og Levendegøeren,
som udgår fra Faderen og
Sønnen,
og som tillige med Faderen
og Sønnen
tilbedes og forherliges,
som har talt ved profeterne;
og én, hellig, katolsk og
apostolsk Kirke;
jeg bekender én dåb til
syndernes forladelse,
og jeg venter de dødes op-
standelse
og livet i den kommende
verden.
Amen.

Et incarnátus est de Spíritu
Sancto
ex María Vírgine,
et homo factus est.
Crucifíxus étiam pro nobis

sub Póntio Piláto;
passus et sepúltus est,
et resurréxit tértia die,
secúndum Scriptúras,
et ascéndit in cælum,
sedet ad déxteram Patris.

Et íterum ventúrus est cum
glória,
iudicáre vivos et mórtuos,
cuius regni non erit finis.

Et in Spíritum Sanctum,
Dóminum et vivificántem:
qui ex Patre Filióque pro-
cédit.

Qui cum Patre et Fílio

simul adorátur et conglori-
ficátur:
qui locútus est per prophé-
tas.

Et unam, sanctam, ca-
thólicam et apostólicam
Ecclésiam.

Confíteor unum baptisma
in remissionem pecca-
tórum.

Et expécto resurrectionem
mortuórum,
et vitam ventúri sáeculi.

Amen.

Eller den apostoliske trosbekendelse:

A: Jeg tror på Gud, den almægtige Fader, Himlens og jordens skaber. Jeg tror på Jesus Kristus, hans énbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden og født af Jomfru Maria, har lidt under Pontius Pilatus, blev korsfæstet, døde og blev begravet, nedfor til Dødsriget, opstod på den tredje dag fra de døde, opfor til Himlen, sidder ved Gud den almægtige Faders højre hånd, hvorfra han skal komme for at dømme de levende og de døde. Jeg tror på Helligånden, den hellige katolske Kirke, de helliges samfund, syndernes forladelse, kødets opstandelse og det evige liv. Amen.

Credo in Deum, Patrem omnipotentem, creatorem caeli et terrae. Et in Iesum Christum, Filium eius unicum, Dominum nostrum: qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Maria Virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus et sepultus, descendit ad inferos; tertia die resurrexit a mortuis; ascendit ad caelos; sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis; inde venturus est iudicare vivos et mortuos. Credo in Spiritum Sanctum, sanctam Ecclesiam catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, vitam aeternam. Amen.

Forbønner

Præsten indleder med kort at opfordre menigheden til bøn. Derefter fremfører præsten selv eller en fra menigheden en række forbønner, der hver afsluttes med en fælles anrøbelse.

F: ... derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn

Eller:

F: Lad os bede.

A: Herre, vi beder dig, bønhør os.

Eller:

F: Kristus, hør os.

Christe, audi nos.

A: Kristus, bønhør os.

Christe, exaudi nos.

Eller:

F: Herre, forbarm dig.

Kýrie, eléison.

A: Kristus, forbarm dig,
Herre, forbarm dig.

Christe, eléison.
Kýrie, eléison.

Eller:

F: Vær os nådig.

A: Herre, hør vor bøn.

Afslutningen af forbønnerne bedes af præsten.

P: ... ved Kristus,
vor Herre.

... per Christum,
Dóminum nostrum.

A: Amen.

Amen.

Eukaristien

Messens anden hoveddel er Eukaristien. På én og samme tid er Eukaristien taksigelse og lovprisning af Faderen, ihukommelse af Kristi offer på korset og Kristi sakramentale nærvær gennem Helligåndens virke.

Eukaristien indledes med frembæring af gaverne. Gaverne er brødet og vinen, der skal bruges under forvandlingen. Men også andre gaver, bestemt for Kirken og de fattige, bæres frem, oftest i form af

penge (kollekt). Gaverne er også et billede på, at vi giver os i Guds hænder.

Frembæring af gaverne

Når præsten har taget imod patenen med hostierne, holder han den lidt hævet over alteret, mens han takker Gud:

P: Lovet være du, vor Gud,
verdens Herre
for brødet, som vi har
modtaget af din gavmild-
hed.
Dette brød, frembragt af
jorden ved menneskets
arbejde, bærer vi frem for
dig.
Lad det for os blive livets
brød. | Benedíctus es, Dómine,
Deus univérsi,
quia de tua largítate accépi-
mus panem,

quem tibi offérimus, fruc-
tum terræ
et óperis mánuum hómi-
num,
ex quo nobis fiet panis
vitæ. |
| A: Lovet være Gud i evighed. | Benedíctus Deus in sácula. |

En ministrant eller præsten selv hælder vin og lidt vand i kalken. Det er et billede på, hvordan vi (vandet) i Eukaristien forenes med Kristus (vinen). Det er også et billede på, at Kristus både er sand Gud og sandt menneske i en og samme person. Derefter tager præsten kalken og hæver den lidt over alteret, mens han takker Gud:

P: Lovet være du, vor Gud,
verdens Herre
for vinen, som vi har mod-
taget af din gavmildhed.
Denne vin, frembragt af vin-
stokken ved menneskets
arbejde, bærer vi frem for
dig.
Lad den for os blive frelsens
kalk.	Benedíctus es, Dómine,
Deus univérsi,
quia de tua largítate accépi-
mus vinum,
quod tibi offérimus, fruc-
tum vitis
et óperis mánuum hómi-
num,
ex quo nobis fiet potus
spirituális.
A: Lovet være Gud i evighed.	Benedíctus Deus in sácula.

Hvis der anvendes røgelse, incenserer (tilryger) præsten gaverne og alteret. Så tilryger en ministrant præsten og menigheden. Røgelsen er et tegn på, at gaverne og hele menigheden indvies til Gud. Derefter tvætter præsten sine hænder. Han opfordrer menigheden til at bede sammen med sig:

Bøn over gaverne

P: Lad os forenes i bøn,
at vor offergave må blive
Gud til behag.

Oráte, fratres:
ut meum ac vestram
sacrificium acceptábile fiat
apud Deum Patrem omni-
poténtem.

A: Herren til ære og verden til
frelse.

Eller:

A: Herren modtage offeret af
dine hænder
til pris og ære for hans navn

og til gavn for os og hans
hellige Kirke.

Suscípiat Dóminus sa-
crificium de mánibus tuis
ad laudem et glóriam nómi-
nis sui,
ad utilitátem quoque no-
stram, totiúsque Ecclésiæ
suæ sanctæ.

Præsten beder en bøn over gaverne; bønner varierer efter kirkeåret.

P: ... ved Kristus, vor Herre.

A: Amen

Den eukaristiske bøn

Den eukaristiske bøn er messens centrum og højdepunkt. Den begynder med en opfordring til menigheden om at vende sig mod Gud og tage del i bønner. Menigheden tilslutter sig dette.

P: Herren være med jer.

A: Og med din ånd.

P: Opløft jeres hjerte.

A: Vort hjerte er hos Herren.

Dóminus vobíscum.

Et cum spírítu tuo.

Sursum corda.

Habémus ad Dóminum.

P: Lad os takke Herren vor
Gud.

Grátias agámus Dómino
Deo nostro.

A: Det er værdigt og ret.

Dignum et iustum est.

Derpå beder præsten præfationen, en indledende takkebøn som varierer efter kirkeåret. Præfationen munder altid ud i en lovsang til Guds ære (Hellig, hellig, hellig er Herren / Sanctus). Ved at synge denne lovsang føjer menigheden sig ind i det himmelske kor af engle og salige, der til stadighed lovpriser Gud.

A: Hellig, hellig, hellig,
er Herren, hærskarernes
Gud.

Sanctus, Sanctus, Sanctus
Dóminus
Deus Sábaoth.

Himmel og jord er opfyldt af
din herlighed.

Pleni sunt cæli et terra
glória tua.

Hosanna i det høje.

Hosánna in excélsis.

Velsignet være han, som
kommer i Herrens navn.

Benedíctus qui venit in
nómine Dómini.

Hosanna i det høje.

Hosánna in excélsis.

Derefter beder præsten den faste del af den eukaristiske bøn. Missalet indeholder fire varianter af denne bøn, kaldet Eukaristisk bøn I-IV. Eukaristisk bøn I er den „romerske kanon“, der har været i brug stort set uforandret fra 300-tallet af, og som i perioden fra 1570 til 1969 var den eneste eukaristiske bøn. De tre andre er taget ind i missalet i 1969. Eukaristisk bøn II er en bearbejdet version af Hippolyt af Roms liturgi fra 200-tallet. Eukaristisk bøn III er en moderne komposition og IV ligeså, men efter byzantinsk forbillede. Bøn III er i dag den mest anvendte. Bøn I kan altid anvendes og anbefales særligt til kirkeårets store fester. Bøn II egner sig bedst til hverdage, III til søndage. Eukaristisk bøn IV bruges ved særlige lejligheder. Den latinske tekst er medtaget til de eukaristiske bønner I og III, som er henholdsvis den traditionelle og den mest anvendte.

I alle fire eukaristiske bønner indgår følgende elementer: påkaldelsen af Helligånden (epiklese), indstiftelsesberetningen og forvandlingen (konsekration), ihukommelsen af Jesu frelsesværk i påskemysteriet (anamnese), ofring, forbønner og som afslutning en lovprisning (doksologi).

Kirken påkalder Helligånden, for at brød og vin skal forvandles til Jesu Kristi legeme og blod. Når præsten udtaler indstiftelsesordene („Dette er mit legeme ... Dette er kalken med mit blod“), bliver Kristi le-

geme og blod – hans offer på korset – nærværende på alteret i brødets og vinens skikkelse. Kirken ihukommer Jesu Kristi lidelse, hans opstandelse og hans genkomst i herlighed og beder om, at vi ved Helligånden må forenes med hinanden til ét legeme og én sjæl i Kristus. Præsten frembærer messeofferet på menighedens vegne, og i forbønnerne for de levende og døde, for verdenskirken og lokalkirken, kommer det til udtryk, at Eukaristien fejres i fællesskab med hele Kirken i Himlen og på jorden.

Mange steder knæler man under hele denne del af den eukaristiske bøn, og man bør i det mindste knæle under selve forvandlingen.

Den første eukaristiske bøn

(Enkelte led i denne bøn har indskud og formuleringer der kan variere med kirkeårets tider)

P: Dig mildeste Fader,

bønfalder vi da ydmygt
ved Jesus Kristus, din Søn,
vor Herre,
at du vil modtage

og ✠ velsigne disse frem-
bårne lydefri gaver,
som vi ofrer til dig.

Vi frembærer dem først og
fremmest
for din hellige katolske
Kirke,
at du nådigt vil bevare den i
fred og enhed
på hele jordens kreds,
værne og lede den tillige med
din tjener, vor pave **N.**,
vor biskop **N.**

og alle de andre rettroende
vogtere
af den katolske og apostoli-
ske tro.

Te igitur, clementissime
Pater,

per Iesum Christum,
Fílium tuum,
Dóminum nostrum,
súpplíces rogámus ac péti-
mus,

uti accépta hábeas et be-
nedícas ✠ hęc dona,
hęc múnera, hęc sancta
sacrificia illibáta,
in primis, quæ tibi offéri-
mus

pro Ecclésia tua sancta
cathólica:
quam pacificáre, custodíre,
adunáre et régere dignéris
toto orbe terrárum:
una cum fámulo tuo Papa no-
stro **N.** et Antístite nostro **N.**

et ómnibus orthodóxis
atque cathólicæ
et apostólicæ fídei cultóri-
bus.

Ihukom, Herre, dine tjenerne og tjenerinder **N.** og **N.**

Ihukom også alle, som er her til stede.

Du kender deres tro og ser deres gudsfrygt.

De frembærer dette lovprisningsoffer

for sig selv og deres kære,
for deres sjæles forløsning,

deres håb om frelse og velfærd,
og de frembærer deres bøn til dig,
du evige, levende og sande Gud.

Sammen med hele Kirken mindes vi med ærefrygt vor Guds og Herres Jesu Kristi moder,
Jomfru Maria,

men også den hellige Josef, hendes brudgom,
dine hellige apostle og martyrer
Peter, Paulus og Andreas,
(Jakob og Johannes,
Tomas og Jakob,
Filip og Bartolomæus,
Mattæus, Simon og Taddæus.
Linus, Kletus, Klemens,
Xystus,
Kornelius og Cyprian,
Laurentius og Krysogonus,

Meménto, Dómine, famulórum famularúmque tuárum **N.** et **N.**

et ómnium circumstántium,

quorum tibi fides cógnita est et nota devótio,

pro quibus tibi offérimus:
vel qui tibi ófferunt hoc sacrificium laudis,

pro se suisque ómnibus:
pro redemptióne animárum suárum,

pro spe salútis et incolúmitátis suæ:

tibíque reddunt vota sua

aetérno Deo, vivo et vero.

Communicántes,
et memóriam venerántes,
in primis gloriósæ semper Vírginis Maríæ,
Genetrícis Dei et Dómini nostri Iesu Christi:

sed et beáti Ioseph, eiúsdem Vírginis Sponsi,
et beatórum Apostolórum ac Mátyrum tuórum,
Petri et Pauli, Andréæ,
(Iacóbi, Ioánnis,
Thomæ, Iacóbi,
Philíppi, Bartholomæi,
Matthæi, Simónis et Thaddæi:

Lini, Cleti, Cleméntis,
Xysti,
Cornélii, Cypriáni,
Lauréntii, Chrysógoni,

Johannes og Paulus,
Kosmas og Damian)
og alle dine helgen.

Forund os ved deres fortje-
nester og forbøn,
at vi i alle ting må værnes
ved din beskyttelse.
(Ved Kristus, vor Herre.
Amen.)

Dette er det offer, som vi,
dine tjenerer,
og hele dit hellige folk
frembærer for dig.
Tag imod det i nåde.

Lad vore dage henrinde i
din fred.
Udfri os af den evige forta-
belse
og byd, at vi må tælles
blandt dine udvalgte.
(Ved Kristus, vor Herre.
Amen.)

Vi beder dig, Gud, velsign
denne gave
og gør den til et fuldgyldigt
offer,
frembåret i ånd og sand-
hed,
dig til behag,
at den til vor frelse må blive
din højtelskede Søns,
vor Herres Jesu Kristi le-
geme og blod.

Dagen før sin død

Ioánnis et Pauli,
Cosmae et Damiáni)
et ómnium Sanctórum
tuórum;
quorum méritis precibú-
sque concédas,
ut in ómnibus protectiónis
tuæ muniámur auxílio.
(Per Christum Dóminum
nostrum. Amen.)

Hanc ígitur oblatiónem
servitútis nostræ,
sed et cunctæ famíliæ tuæ,

quaesumus, Dómine, ut
placátus accípias:
diésque nostros in tua pace
dispónas,
atque ab ætéRNA damna-
tióné nos éripi
et in electórum tuórum
iúbeas grege numerári.
(Per Christum Dóminum
nostrum. Amen.)

Quam oblatiónem tu,
Deus, in ómnibus,
quaesumus, benedíctam,
adscríptam,
ratam, rationábilem, ac-
ceptabilémque
fácere dignéris:
ut nobis Corpus et Sanguis
fiat dilectíssimi Fílii tui,
Dómini nostri Iesu Christi.

Qui, pridie quam paterétur,

<p>tog han brødet i sine hellige og ærværdige hænder, løftede sine øjne mod Himlen til dig, Gud, sin almægtige Fader, frem sagde takkebønnen og udtalte velsignelsen, brød det, rakte det til sine disciple og sagde:</p>	<p>accépit panem in sanctas ac venerábiles manus suas, et elevátis óculis in cælum ad te Deum Patrem suum omnipoténtem, tibi grátias agens benedí- xit, fregit, dedítque discíplis suis, dicens:</p>
---	---

<p>TAG DET OG SPIS ALLE DERAF. DETTE ER MIT LEGEME, SOM HENGIVES FOR JER.</p>	<p>ACCÍPITE ET MANDUCÁTE EX HOC OMNES: HOC EST ENIM CORPUS MEUM, QUOD PRO VOBIS TRADÉ- TUR.</p>
--	---

<p>Ligeså tog han efter mål- tiden denne dyrebare kalk i sine hellige og ærværdige hænder, frem sagde atter takkebøn- nen og udtalte velsignelsen, rakte kalken til sine disciple og sagde:</p>	<p>Símili modo, postquam cenátum est, accípiens et hunc præ- clárum cálicem in sanctas ac venerábiles manus suas, item tibi grátias agens benedíxit, dedítque discíplis suis, dicens:</p>
--	---

<p>TAG DEN OG DRIK ALLE DERAF. DETTE ER KALKEN MED MIT BLOD, DEN NYE OG EVIGE PAGTS BLOD, SOM UDCYDES FOR JER OG FOR DE MANGE TIL SYNDERNES FORLA- DELSE.</p>	<p>ACCÍPITE ET BÍBITE EX EO OMNES: HIC EST ENIM CALIX SÁN- GUINIS MEI NOVI ET ÆTÉRNI TESTA- MÉNTI, QUI PRO VOBIS ET PRO MULTIS EFFUNDÉTUR IN REMISSIÓNEM PECCA- TÓRUM.</p>
---	--

DETTE SKAL I GØRE TIL
MIN IHUKOMMELSE.

HOC FÁCITE IN MEAM
COMMEMORATIÓNEM.

P: Troens mysterium.

Mystérium fidei.

A: Herre, vi forkynder din
død,
vi priser din opstandelse,
indtil du kommer.

Mortem tuam annuntiámus,
Dómine,
et tuam resurrectiÓnem con-
fitémur, donec vénias.

Eller:

A: Herre, vi forkynder din død,
vi priser din opstandelse,
vi forventer dit komme i herlighed.

P: Derfor ihukommer vi,
Herre,
vi dine tjenere
og hele dit hellige folk,
din Søns, vor Herres Jesu
Kristi
salige lidelse,
hans opstandelse fra de
døde
og hans herlige himmelfart

og frembærer for din ophø-
jede guddomsvælde,
hvad vi selv fik i gave af dig:
et rent
og helligt
og lydefrit offer,
det evige livs hellige brød

og den evige frelses kalk.

Unde et mémoires,
Dómine,
nos servi tui,
sed et plebs tua sancta,
eiúsdem Christi, Fílii tui,
Dómini nostri,
tam beátæ passiÓnis,
necnon et ab ínferis resur-
rectiÓnis,
sed et in cælos gloriósæ
ascensiÓnis:
offérimus praecláræ maie-
státi tuæ
de tuis donis ac datis
hóstiam puram,
hóstiam sanctam,
hóstiam immaculátam,
Panem sanctum vitæ
æternæ
et Cálicem salútis perpé-
tuæ.

Se med mildt og nådigt blik
til disse gaver
og modtag dem,

Supra quæ propítio ac
seréno vultu
respícere dignéris:
et accépta habére,

som du nådigt tog imod
din tjeners, den retfærdige
Abels gaver,
vor stamfader Abrahams
offer
og det hellige, lydefri offer,

som din ypperstepræst Mel-
kisedek frembar for dig.

Vi beder dig ydmygt, al-
mægtige Gud:
Byd, at dette offer
ved din hellige engels
hænder
må frembæres på dit him-
melske alter
for din guddoms majestæt,

at enhver af os, som fra
dette alter
modtager din Søns højhel-
lige legeme og blod,

må fyldes med al himmelsk
velsignelse og nåde.
(Ved Kristus, vor Herre.
Amen.)

Ihukom, Herre,
også dine tjenerne og tjener-
inder **N.** og **N.**,
som er gået forud for os
beseglet med troens tegn
og sover fredens søvn.

Herre, skænk dem og alle,
som hviler i Kristus,

sicuti accepta habere dig-
natus es
munera pueri tui iusti
Abel,
et sacrificium Patriarchæ
nostri Abrahæ,
et quod tibi obtulit sum-
mus sacerdos tuus Melchí-
sedech,
sanctum sacrificium, im-
maculatam hostiam.

Súpplíces te rogámus, om-
nípotens Deus:
iube hæc perférri
per manus sancti Angeli tui
in sublíme altáre tuum,
in conspéctu divínæ mai-
estátis tuæ;
ut, quotquot ex hac altáris
participatióne
sacrosánctum Fílii tui Cor-
pus et Sánguinem sump-
sérimus,
omni benedictiÓne cælésti
et grátia repleámur.
(Per Christum Dóminum
nostrum. Amen.)

Meménto étiam, Dómine,
famulórum famularúmque
tuarum **N.** et **N.**,
qui nos præcessérunt cum
signo fidei,
et dórmiunt in somno
pacis.
Ipsis, Dómine, et ómnibus
in Christo quiescéntibus,

vederkvægelsens, lysets og
fredens bolig.

(Ved Kristus, vor Herre.
Amen.)

Også os syndere, dine
tjenere,
som sætter vor lid til din
barmhjertigheds fylde,
skænke du nådigt del

i samfundet med dine hel-
lige apostle og martyrer,
med Johannes Døberer,
Stefan,
Mattias og Barnabas,
(Ignatius, Alexander,
Marcellinus og Peter,
Felicitas og Perpetua,
Agathe, Lucia,
Agnes, Cæcilia, Anastasia)
og alle dine helgen.
Lad os optages iblandt dem,

derom beder vi dig,
som ikke dømmes efter
fortjeneste,
men rigeligt skænker tilgi-
velse.

Ved Kristus, vor Herre,

ved hvem du altid skaber,
helliggør, levendegør,
velsigner

og skænker os alle goder.

locum refrigerii, lucis et
pacis, ut indulgeas, depre-
cámur.

(Per Christum Dóminum
nostrum. Amen.)

Nobis quoque peccatóribus
fámulis tuis,
de multitudíne miseratió-
num tuárum sperántibus,
partem áliquam et soci-
etátem donáre dignéris
cum tuis sanctis Apóstolis
et Martyribus:

cum Ioánne,
Stéphano,
Matthía, Bárnaba,
(Ignátio, Alexándro,
Marcellíno, Petro,
Felicítate, Perpétua,
Agatha, Lúcia,
Agnéte, Cæcília, Anastásia)
et ómnibus Sanctis tuis:
intra quorum nos consór-
tium,

non æstimátor mériti,
sed véníæ, quaesumus,

largítor admítte.

Per Christum Dóminum
nostrum.

Per quem hæc ómnia,
Dómine, semper bona
creas, sanctíficas, vivíficas,
benedícis,
et præstas nobis.

*Præsten tager patenen med hostierne og kalken med vinen, løfter dem
op og siger:*

Ved Ham, og med Ham
og i Ham,
tilkommer dig, Gud Fader,
den Almægtige,
i Helligåndens enhed,
al herlighed og ære
fra evighed til evighed.

A: Amen.

Per ipsum, et cum ipso, et
in ipso,
est tibi Deo Patri omnipo-
ténti,
in unitáte Spíritus Sancti,
omnis honor et glória
per ómnia sæcula sæ-
culórum.

Amen.

Messen fortsætter med Kommunion, side 479.

Den anden eukaristiske bøn

P: Herre, du er i sandhed hellig,
du er al helligheds kilde.
Derfor beder vi dig:
Helliggør med din Ånd disse gaver,
at de til vor frelse må blive
vor Herres Jesu Kristi legeme og ✠ blod.

For i den nat, da han blev forrådt
og frivilligt gik ind til sin lidelse,
tog han brødet, fremsagde takkebønnen,
brød det, rakte det til sine disciple og sagde:

TAG DET OG SPIS ALLE DERAFF.
DETTE ER MIT LEGEME,
SOM HENGIVES FOR JER.

Ligeså tog han efter måltidet kalken,
fremsagde takkebønnen,
rakte kalken til sine disciple og sagde:

TAG DEN OG DRIK ALLE DERAFF.
DETTE ER KALKEN MED MIT BLOD,
DEN NYE OG EVIGE PAGTS BLOD,
SOM UDGYDES FOR JER OG FOR DE MANGE
TIL SYNDERNES FORLADELSE.
DETTE SKAL I GØRE TIL MIN IHUKOMMELSE.

P: Troens mysterium.

A: Herre, vi forkynder din død,
vi priser din opstandelse, indtil du kommer.

Eller:

A: Herre, vi forkynder din død,
vi priser din opstandelse, vi forventer
dit komme i herlighed.

P: Derfor fejrer vi, Fader,
mindet om din Søns død og opstandelse
og frembærer for dig livets brød og frelsens kalk.
Vi takker dig, at du lader os
stå for dit ansigt og tjene dig.

Ydmygt beder vi dig:

Lad os, som har del i Kristi legeme og blod,
af Helligånden blive samlet til ét.

Herre, se i nåde til din Kirke,
som er udbredt over hele jorden.
Lad den vokse til din kærligheds fylde
i fællesskab med vor pave **N.**, vor biskop **N.**
og alle præster og diakoner.

I messer for de afdøde kan man tilføje:

Se også hen til vor broder/søster **N.**,
som du har kaldt til dig fra denne verden.
Giv, at han/hun, som i dåben fik del i din Søns død,
også må få del i hans opstandelse.

Se også nådigt til vore brødre og søstre,
som er sovet ind i håbet om opstandelsen,
og til alle, som er gået bort i din barmhjertighed,
og lad dem skue dit ansigts lys.

Vi beder dig: Forbarm dig over os alle.
Lad os få del i det evige livs fællesskab
sammen med den hellige Guds moder, Jomfru Maria,
med apostlene og alle helgen,

som tiderne igennem har levet efter din vilje.
Forund os sammen med dem
at forkynde din herlighed med vor lovsang.
Ved din Søn, Jesus Kristus.

Præsten tager patenen med hostierne og kalken med vinen, løfter dem op og siger:

P: Ved ham, og med ham og i ham,
tilkommer dig, Gud Fader, den Almægtige,
i Helligåndens enhed,
al herlighed og ære
fra evighed til evighed.

A: Amen.

Messen fortsætter med Kommunion, side 479.

Den tredje eukaristiske bøn

P: Herre, du er i sandhed hel- lig, og det er med rette, at alle dine skabninger priser dig. For ved din Søn, vor Herre Jesus Kristus, og ved Helligåndens kraft giver du liv og hellighed til alle ting. Aldrig hører du op med at samle dig et folk, som fra solens opgang til dens nedgang kan frembære det rene offer dit navn til ære.	Vere Sanctus es, Dómine, et mérito te laudat omnis a te cóndita crea- túra, quia per Fílium tuum Dóminum nostrum Iesum Christum, Spíritus Sancti operánte virtúte, vivíficas et sanctíficas univérsa, et pópulum tibi congregáre non désinis, ut a solis ortu usque ad occásum oblátio munda offératur nómini tuo.
Så beder vi da ydmygt, Herre, at du ved din Ånd	Súpplíces ergo te, Dómine, deprecámur, ut hæc múnera,

vil hellige disse gaver, som
vi
frembærer for dig.
Gør dem til din Søns, vor
Herre
Jesu Kristi legeme og ✠
blod,
han som bød os fejre dette
mysterium.

For i den nat, da han blev
forrådt,
tog han brødet,
frem sagde takkebønnen
og udtalte velsignelsen
brød det, rakte det til sine
disciple
og sagde:
TAG DET OG SPIS ALLE
DERAF.
DETTE ER MIT LEGEME,

SOM HENGIVES FOR JER.
Ligeså tog han efter målti-
det kalken,
frem sagde takkebønnen
og udtalte velsignelsen,

rakte kalken til sine disciple
og sagde:
TAG DEN OG DRIK ALLE
DERAF.
DETTE ER KALKEN MED
MIT BLOD,
DEN NYE OG EVIGE PAGTS
BLOD,
SOM UGDYDES FOR JER
OG FOR DE MANGE

quæ tibi sacrânda detûli-
mus,
eôdem Spîritu sanctificâre
dignêris, ut Corpus
et ✠ Sanguis fiant Fîlii tui
Dômini

nostri Iesu Christi, cuius
mandâto hæc mystéria
celebrâmus.

Ipse enim in qua nocte
tradebâtur
accépit panem
et tibi grâtiâs agens
benedíxit,
fregit, dedítque discíplis
suis,
dicens:
ACCÍPITE ET MANDUCÁTE
EX HOC OMNES:
HOC EST ENIM CORPUS
MEUM,
QUOD PRO VOBIS TRADÉTUR.
Símili modo, postquam
cenátum est,
accípiens cálicem,
et tibi grâtiâs agens, be-
nedíxit,
dedítque discíplis suis,
dicens:
ACCÍPITE ET BÍBITE EX EO
OMNES:
HIC EST ENIM CALIX SÁN-
GUINIS MEI
NOVI ET ÆTÉRNI TESTA-
MÉNTI,
QUI PRO VOBIS
ET PRO MULTIS EFFUNDÉ-
TUR

TIL SYNDERNES FORLAD-
DELSE.
DETTE SKAL I GØRE
TIL MIN IHUKOMMELSE.

IN REMISSIÓNEM PECCA-
TÓRUM.
HOC FÁCITE IN MEAM
COMMÉMORATIÓNEM.

P: Troens mysterium.
A: Herre, vi forkynder din
død,
vi priser din opstandelse,
indtil du kommer.

Mystérium fidei:
Mortem tuam annuntiá-
mus, Dómine,
et tuam resurrectiÓnem
confitémur,
donec vénias.

Eller:

A: Herre, vi forkynder din død,
vi priser din opstandelse,
vi forventer dit komme i herlighed.

P: Derfor fejrer vi, Fader,
mindet om din Søns
frelsebringende lidelse,
hans underfulde opstan-
delse
og himmelfart,
og mens vi forventer hans
genkomst,
bringer vi dig med tak

dette levende og hellige
offer.

Mémores ígitur, Dómine,
eiúsdem Fílii tui
salutíferæ passiÓnis
necnon mirábilis resurrec-
tiÓnis
et ascensiÓnis in cælum,
sed et præstolántes álterum
eius advéntum,
offérimus tibi, grátias
referéntes,
hoc sacrificium vivum et
sanctum.

Vi beder dig:
Tag nådigt imod din Kirkes
gave,
og se i den det offer,
som du tog imod til forso-
ning.
Lad os, som skal mættes
med din Søns legeme og
blod,

Réspice, quæsumus,
in oblatiÓnem Ecclésiæ tuæ

et, agnóscens Hóstiam,
cuius voluísti immolatiÓne
placári,
concéde, ut qui Córpo-
re et Sánguine Fílii tui refíci-
mur,

opfyldes af hans hellige
Ånd
og blive ét legeme

og én ånd i Kristus.
Lad os for evigt tilhøre dig
ved din Søn.
Giv os arvelod med dine
udvalgte,

den hellige Guds moder,

Jomfru Maria,
dine hellige apostle og
martyrer,
(den hellige N.)
*(dagens helgen eller stedets
værnehelgen)*

og alle dine helgen.
Ved deres forbøn håber vi

tillidsfuldt på din hjælp.

Herre, lad dette forsonings-
offer

blive til fred og frelse for
verden.

Våg over din Kirke på dens

pilgrimsgang på jorden.

Styrk den i tro og kærlighed

i fællesskab med din tjener,
vor pave N., vor biskop N.,

alle biskopper,
alle præster og diakoner,

Spíritu eius Sancto repléti,

unum corpus et unus
spíritus

inveniámur in Christo.

Ipse nos tibi perfíciat
munus ætérnum,
ut cum eléctis tuis here-
ditátem cónsequi valeá-
mus,

in primis cum beatíssima
Vírgine,

Dei Genetríce, María,
cum beátis Apóstolis tuis

et gloriósis Martýribus

et ómnibus Sanctis,
quorum intercessióne
perpétuo

apud te confídimus adiu-
vári.

Hæc Hóstia nostræ reconci-
liatiónis

profíciat, quæsumus,
Dómine,

ad totíus mundi pacem
atque salútem.

Ecclesiám tuam, pere-
grinántem

in terra, in fide et caritáte
firmáre

dignéris cum fámulo tuo
Papa nostro N. et Epíscopo
nostro N.,

cum episcopáli órdine
et univérso clero

ja hele dit ejendomsfolk.

Vis dig nådig mod denne menighed (disse troende), som du her har samlet om dig.

Kærlige Fader, vi beder dig: Foren dine børn, som er spredt over hele jorden.

Vi beder dig for vore afdøde brødre og søstre, for alle som er gået bort herfra i din fred: Før dem nådigt ind i dit rige, hvor også vi håber engang med dem evigt at frydes over din herlighed. Ved Kristus, vor Herre, ved hvem du skænker verden alle dine gode gaver.

et omni pópulo acquisitió-
nis tuæ.

Votis huius famíliæ,
quam tibi astáre voluísti,
adésto propítius.

Omnes fílios tuos ubíque
dispérsos
tibi, clemens Pater,
miserátus coniúnge.

Fratres nostros defúntcos
et omnes qui,
tibi placéntes,
ex hoc sæculo transiérunt,
in regnum tuum benígnus
admitte,
ubi fore spéramus,
ut simul glória tua
perénniter satiémur,
per Christum Dóminum
nostrum,
per quem mundo
bona cuncta largírís.

Præsten tager patenen med hostierne og kalken med vinen, løfter dem op og siger:

P: Ved ham og med ham og i ham tilkommer dig, Gud Fader, den Almægtige, i Helligåndens enhed, al herlighed og ære fra evighed til evighed.

Per ipsum, et cum ipso, et in ipso, est tibi Deo Patri omnipoténti, in unitáte Spíritus Sancti, omnis honor et glória per ómnia sæcula sæculórum.

A: Amen.

Amen.

Messen fortsætter med Kommunion, side 479.

Den fjerde eukaristiske bøn

P: Hellige Fader, vi bekender, at du er stor.

Alle dine gerninger har du gjort i visdom og kærlighed.
Du dannede mennesket i dit billede
og satte det over verden som skabningens herre
for at tjene dig, sin Skaber.

Men mennesket mistede dit venskab,
da det i ulydighed vendte dig ryggen.
Dog gav du det ikke i dødens vold,
thi barmhjertigt hjalp du den faldne slægt
til at søge og finde dig.
Gang på gang sluttede du pagt med menneskene
og sendte profeter med bud om en kommende frelse.

Hellige Fader,
så højt elskede du verden,
at du i tidens fylde
sendte din Søn, din Énbårne, som vor Frelser.
Undfanget ved Helligånden
og født af Jomfru Maria
fremtrådte han som menneske,
prøvet i alt, dog ikke i synd.
Han kom med glædesbud:
om frelse for fattige,
om løsladelse for fanger,
om glæde for sønderbrudte hjerter.

Men for helt at opfylde din frelsesplan
gav han sig hen i døden,
og ved sin opstandelse knuste han døden
og fornyede livet.
Vi skal nu ikke længere leve for os selv,
men for ham, som døde og opstod for os,
og derfor sendte han fra dig Helligånden
sin førstegave til de troende
til at fuldbyrde din gerning i verden
og føre dem frem til helligheds fylde.

Derfor beder vi dig, Herre:
Lad din Ånd hellige disse gaver,
at de må blive vor Herres Jesu Kristi
legeme og ✠ blod,
til at fejre det store mysterium,
han efterlod som sin evige pagt.

Da timen var kommet, hellige Fader,
da du ville herliggøre ham -
og som han havde elsket sine, der var i verden,
elskede han dem til det sidste -
holdt han måltid med dem,
tog brødet, udtalte velsignelsen,
brød det, rakte det til sine disciple og sagde:

TAG DET OG SPIS ALLE DERAFF.
DETTE ER MIT LEGEME,
SOM HENGIVES FOR JER.

Ligeså tog han kalken,
fyldt med vintræets frugt,
frem sagde takkebønnen,
rakte kalken til sine disciple og sagde:

TAG DEN OG DRIK ALLE DERAFF.
DETTE ER KALKEN MED MIT BLOD,
DEN NYE OG EVIGE PAGTS BLOD,
SOM UDGYDES FOR JER OG FOR DE MANGE
TIL SYNDERNES FORLADELSE.
DETTE SKAL I GØRE TIL MIN IHUKOMMELSE.

P: Troens mysterium.

A: Herre, vi forkynder din død,
vi priser din opstandelse, indtil du kommer.

Eller:

A: Herre, vi forkynder din død,
vi priser din opstandelse,
vi forventer dit komme i herlighed.

P: Derfor mindes vi, Fader, i dag vor forløsning,
vi ihukommer Kristi død og nedfart til dødsriget,
vi bekender hans opstandelse og himmelfart.
Han sidder nu ved din højre side,
og mens vi forventer hans herlige genkomst,
frembærer vi indtil tidernes ende hans legeme og blod,
et dig velbehageligt offer til frelse for verden.

Herre,
du har selv beredt denne gave for din Kirke.
Se derfor i godhed til alle,
som får del i dette brød og denne kalk.
Lad din Helligånd samle dem til ét legeme,
en levende, fuldkommen offergave i Kristus
til lov og pris for din herlighed.
Så tænk da, Herre, på alle dem,
for hvem vi frembærer dette offer:
din tjener, vor pave **N.**, vor biskop **N.**
og alle din Kirkes biskopper, præster og diakoner,
dem, som her frembærer offeret,
de forsamlede troende,
hele dit folk på jorden
og alle, som søger dig af oprigtigt hjerte.

Tænk også på dem,
som gik bort i Kristi fred,
på alle døde,
hvis tro du alene kender.

Milde Fader, vi beder dig:
Giv os, dine børn, arvelod i Himlen
sammen med den hellige Gudsmoder, Jomfru Maria,
med dine apostle og alle helgen,
så at vi med al skabningen,
friet fra synd og død,
kan prise din herlighed i dit rige.
Ved Kristus, vor Herre,
ved hvem du skænker verden alle dine gode gaver.

Præsten tager patenen med hostierne og kalken med vinen, løfter dem op og siger:

P: Ved Ham, og med Ham og i Ham,
tilkommer dig, Gud Fader, den Almægtige,
i Helligåndens enhed,
al herlighed og ære
fra evighed til evighed.

A: Amen.

Kommunion

Herrens Bøn

Kommunionen indledes med Fader vor, den bøn Jesus selv lærte sine disciple.

P: Lad os bede den bøn, Herren har lært os,
og som Guds børn med frimodighed sige:

Eller:

P: Til frelse har Herren lært os at bede og givet os lov til at sige:	Præcéptis salutáribus mó- niti, et divína institútióne formáti, audémus dícere:
--	---

Eller:

P: Lad os bede, som vor Herre Jesus Kristus har lært os:

A: Fader vor, du som er i him- len. Helliget vorde dit navn, komme dit rige. Ske din vilje som i himlen, så og på jorden. Giv os i dag vort daglige brød og forlad os vor skyld, som og vi forlader vore skyldnere, og led os ikke i fristelse, men frels os fra det onde.	Pater noster, qui es in cælis: sanctificétur nomen tuum. Advéniat regnum tuum. Fiat volúntas tua, sicut in cælo et in terra. Panem nostrum quotidiá- num da nobis hódie: et dimítte nobis débíta nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris. Et ne nos indúcas in tenta- tiónem; Sed líbera nos a malo.
---	--

P: Ja frels os, beder vi dig,
Herre, fra alt
hvad der er ondt og giv os
fred i vore dage,
fri os ved din miskundhed
fra synd
og gør os trygge i alle
trængsler,
i forventning om det salige
håb
og vor Frelser Jesu Kristi
komme.

A: Thi dit er riget og magten og
æren i evighed.

Libera nos, quæsumus,
Dómine, ab ómnibus
malis, da propítius pacem
in diébus nostris,
ut, ope misericórdiæ tuæ
adiúti, et a peccáto
simus semper líberi et ab
omni perturbatióne
secúri: expectántes beátam
spem
et advéntum Salvatóris
nostri Iesu Christi.

Quia tuum est regnum, et
potéstas, et glória
in sæcula.

Fredshilsen

P: Herre Jesus Kristus, du har
sagt til dine apostle:
Fred efterlader jeg jer, min
fred giver jeg jer.
Se ikke på vore synder,
men på din Kirkes tro
og før den efter din vilje til
fuldkommen enhed
og fred.

Du som lever og råder fra
evighed til evighed.

A: Amen.

P: Herrens fred være altid med
jer.

A: Og med din ånd.

P: Lad os ønske hverandre
fred.

Dómine Iesu Christe, qui
dixísti Apóstolis tuis:
Pacem rélinquo vobis,
pacem meam do vobis:
ne respicias peccáta nostra,
sed fidem Ecclésiæ tuæ;
eamque secúndum volun-
tátem
tuam pacificáre et coaduná-
re dignéris.

Qui vivis et regnas in
sæcula sæculórum.

Amen.

Pax Dómini sit semper
vobíscum.

Et cum spíritu tuo.

Offérte vobis pacem.

*Mange steder er det skik at ønske hinanden Guds fred ved at give hånd
eller lignende.*

Brødsbrydelsen

Under brødets brydelse synges eller bedes hymnen Agnus Dei (Guds Lam). Den minder os endnu en gang om, at vi ved at modtage kommunionen får del i det offer, Jesus Kristus, det sande offerlam, bragte. Mange steder knæler man, fra Agnus Dei er slut, indtil man går til kommunion.

P: Guds Lam, du som borttager verdens synder,
A: forbarm dig over os.	Agnus Dei, qui tollis peccata mundi:
miserere nobis.
P: Guds Lam, du som borttager verdens synder,
A: forbarm dig over os.	Agnus Dei, qui tollis peccata mundi:
miserere nobis.
P: Guds Lam, du som borttager verdens synder,
A: giv os fred.	Agnus Dei, qui tollis peccata mundi:
dona nobis pacem.
P: Se det Guds Lam, som borttager verdens synd.
Salige er de, som er indbudt til Lammets bord.
A: Herre, jeg er ikke værdig til,
at du går ind under mit tag,

men sig kun et ord,
så bliver min sjæl helbredt. | Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.
Beati qui ad cenam Agni vocati sunt.
Dómine, non sum dignus,
ut intres sub tectum meum,
sed tantum dic verbo
et sanabitur ánima mea. |

Derefter kan man gå til kommunion. Mange steder er det skik, at ikke-katolikker og børn, der endnu ikke har været til førstekommunion, modtager præstens velsignelse. Når man går til kommunion, siger præsten eller kommuniionsuddeleren: Kristi legeme, og man svarer: Amen. Mange steder kan man gå til kommunion under begge skikkelser (brød og vin), men det er valgfrit om man vil drikke af kalken. Kristus er helt til stede både i brødet og i vinen, ja selv i den mindste krumme eller dråbe. Hvis man ikke kan modtage kommunionen, men ønsker at modtage præstens velsignelse, markerer man det med at lægge højre hånd på venstre skulder. Kommunion under begge skikkelser kan også foregå ved at den, der uddeler kommunionen, dypper hostien i kalken,

viser den til hver enkelt og siger: Kristi legeme og blod. Kommunikanten svarer: Amen, og modtager hostien på tungen. Som forberedelse til kommunionen kan man bede en passende bøn. Efter kommunionen er der tid til stille bøn.

Præsten afslutter kommunionen med en bøn, der varierer efter kirkeåret:

Afsluttende bøn

P: Lad os bede ... ved Kristus, vor Herre. Orémus ... Per Christum, Dominum nostrum.

A: Amen. Amen.

Afslutning

Messen slutter med en velsignelse og bortsendelse. Vi sendes ud i verden som Jesu disciple for at bringe hans glade budskab videre.

P: Herren være med jer. Dóminus vobíscum.

A: Og med din ånd. Et cum spírítu tuo.

P: Den almægtige Gud, Benedicat vos omnípotens Deus,
Fader, Søn ✠ og Helligånd Pater, et Filius, ✠ et Spiritus Sanctus.
velsigne jer.

A: Amen. Amen.

En biskop meddeler velsignelsen på følgende måde:

Biskop: Herren være med jer. Dóminus vobíscum.

A: Og med din ånd. Et cum spírítu tuo.

Biskop: Herrens navn være velsignet. Sit nomen Dómini benedíctum.

A: Nu og i al evighed. Ex hoc nunc et usque in sáeculum.

Biskop: Vor hjælp er i Herrens navn. Adiutórium nostrum in nómine Dómini.

A: Han som skabte himlen og jorden. Qui fecit cælum et terram.

Biskop: Den almægtige Gud, ✠ Fader, ✠ Søn og ✠ Helligånd velsigne jer. Benedicat vos omnípotens Deus, ✠ Pater, et ✠ Filius et ✠ Spiritus Sanctus.
A: Amen. Amen.

På visse dage eller ved særlige lejligheder kan der anvendes andre og mere højtidelige velsignelser.

P: Gå bort med Kristi fred. **Ite,** missa est.
A: Gud ske tak og lov. Deo grátias.

KOMMUNIONSBØNNER

Normalt er det under messen, man modtager kommunionen. Messen er bygget op, så dens bønner og tekster udgør en forberedelse til mødet med Herren i Sakramentet. Alligevel er det godt selv at forberede sig i bøn til modtagelsen af den hellige kommunion.

Faste før modtagelsen af den hellige kommunion er en skik, der går tilbage til det 3. århundrede. Kirken forstår denne faste som åndelig forberedelse og som ærbødighed over for alterets sakramente.

Den, der ønsker at gå til kommunion, skal mindst én time før modtagelsen af kommunionen afholde sig fra spise og drikke, bortset fra vand og medicin. Ældre og syge eller de, der passer dem, kan modtage kommunionen uden at faste.

Se også afsnittet om Sakramentsandagter side 575, der indeholder flere kommunionerbønner, samt Pater Pios kommunionerbøn side 348.

Før modtagelsen af kommunionen

Kristus, brød fra Himlen

Kristus, brød fra Himlen,
du som er kommet for at give verden liv;
kom også til mig med livets og uforgængelighedens gave.
Rens mig fra min synd,
så jeg fuld af tillid og med ren samvittighed
kan tilbede dig.
Helliggør mig, vær mit værn
og forbliv altid hos mig.
Lad mig en gang komme derhen, hvor du er
og skue dig ansigt til ansigt.
Amen.

Ambrosius af Milano (330-397)

Herre Jesus Kristus

Herre Jesus Kristus,
du brød fra Himlen, som mætter os;
giv os at bringe dine gaver videre:
brød til de sultende,
trøst til de sørgende,
mod til de modløse,
kærlighed til alle.

Giv os at tjene menneskene,
ligesom du selv har tjent dem,
indtil vi alle er samlet i dig.
Amen.

Rens mit hjerte

Herre, Hellige Ånd,
rens mit hjerte og min samvittighed,
så vor Herre Jesus Kristus, når han kommer,
kan finde en værdig bolig i mig.
Amen.

Fra fransk liturgi ca. år 800

Kom du, mit lys

Kom du, mit lys og oplys mit mørke,
kom du, mit liv og udfri mig fra døden,
kom du, min læge og læg mine sår,
kom du, den guddommelige kærligheds flamme
opbrænd mine synder og rens mit hjerte
med din kærligheds ild.
Kom du, min konge,
tag sæde i mit hjerte og hersk over mig,
for kun du er min Herre og min Gud.
Amen.

Vi takker dig, vor Fader

Vi takker dig, vor Fader, for din tjener Davids hellige vin-
stok, som du har kundgjort for os ved din tjener Jesus. Dig
være ære i evighed.

Vi takker dig, vor Fader, for livet og kundskaben, som
du har kundgjort os ved din tjener Jesus. Dig være ære i
evighed.

Som dette brød var spredt på bjergene og samledes og
blev ét, lad således din menighed samles fra jordens ender
ind i dit rige; thi din er æren og magten ved Jesus Kristus i
evighed.

Vi takker dig, hellige Fader, for dit hellige navn, som
du har ladet tage bolig i vore hjerter, og for kundskaben og

troen og udødeligheden, som du har kundgjort os ved din tjener Jesus. Dig være ære i evighed.

Du almægtige hersker skabte alt for dit navns skyld. Mad og drikke har du givet mennesker at nyde, for at de skulle takke dig; men os har du skænket åndelig mad og drikke og evigt liv ved din tjener. Fremfor alt takker vi dig, fordi du er mægtig. Dig være ære i evighed.

Herre, kom din menighed i hu, så du frier den fra alt ondt og fuldender den i din kærlighed; saml den, den hel- ligede, fra de fire verdenshjørner ind i dit rige, som du har beredt for den.

Thi dit er riget og magten og æren i evighed.

Amen.

Fra Didaké, De Tolv Apostles Lære (ca. år 100)

Salme 42

Som hjorten skriger
ved det udtørrede vandløb,
sådan skriger min sjæl
efter dig, Gud.
Min sjæl tørster efter Gud,
den levende Gud.
Hvornår kan jeg komme
og se Guds ansigt?
Tårer er blevet mit brød
dag og nat,
når de dagen lang spørger mig:
Hvor er din Gud?

Jeg husker det
og udøser min fortvivlelse:
Jeg gik i festskaren,
og vandrede til Guds hus
under jubelråb og takkesange
i valfartsskaren.

Salmernes Bog 42,1-5

Thomas Aquinas' bøn før kommunionen

Almægtige, evige Gud,
se, jeg kommer til din énbårne Søns,

vor Herres Jesu Kristi sakramente.
Jeg kommer som den syge til livets læge,
som den urene til barmhjertighedens kilde,
som den blinde til den evige klarheds lys,
som den fattige og arme til Herren over himmel og jord.
Derfor beder jeg dig, du uendelig gavmilde og rige,
nådigt helbrede min sygdom,
vaske min urenhed bort,
oplyse min blindhed,
gøre min fattigdom rig
og klæde min nøgenhed.

Så kan jeg modtage englenes brød,
kongernes Konge og herrernes Herre,
med sådan ærefrygt og ydmyghed,
med sådan anger og hengivenhed,
så stor renhed og tro,
så fast et forsæt og sindelag,
at det bliver til frelse for min sjæl.
Giv mig, beder jeg, ikke blot at modtage
vor Herres legemes og blods sakramente,
men også sakramentets nåde og kraft.

Barmhjertige Gud,
giv mig at modtage din énbårne Søns,
vor Herres Jesu Kristi legeme,
som han fik fra Jomfru Maria,
således at jeg bliver værdig til
at få del i hans mystiske legeme
og tælles blandt hans lemmer.

Kærlige Fader,
forund mig, at jeg engang, ansigt til ansigt,
for evigt må skue din elskede Søn,
som jeg nu gør mig rede til at modtage her på jorden
under sakramentets slør.
Han, som lever og råder med dig
fra evighed til evighed.
Amen.

Thomas Aquinas (1225-1274)

Herre, jeg er ikke værdig

Herre, jeg er ikke værdig til,
at du går ind under mit tag.
Men du er menneskenes ven,
du vil også komme til mig,
derfor nærmer jeg mig dig med tillid.
Du viser mig vejen, jeg vil åbne mig for dig,
for du har skabt mig.
Du kommer til os med din godhed,
du lyser i mit sinds mørke.
Jeg tror, du vil gøre dette
for du afviste ikke den grædende synderinde,
så lidt som den angrende tolder,
eller røveren, der bekendte sin tro på dit rige,
eller forfølgeren, der omvendte sig.
Tværtimod har du i dine venners kreds optaget alle dem,
der angerfuldt vendte sig til dig.
Du alene være lovet og priset til alle tider,
og i al evighed.
Amen.

Johannes Chrysostomos (347-407)

Efter kommunionen

Jesus, for dig lever jeg

Jesus, for dig lever jeg.
Jesus, for dig dør jeg.
Jesus, din er jeg i liv og død,
i tid og i al evighed.
Amen.

Kristi sjæl

Kristi sjæl, helliggør mig,
Kristi legeme, frels mig,
Kristi blod, berus mig,
vand fra Kristi side, rens mig,
Kristi lidelse, styrk mig,
og gode Jesus, bønhør mig,
skjul mig i dine sår,

Anima Christi

Anima Christi, sanctífica me,
Corpus Christi, salva me,
Sanguis Christi, inébria me,
aqua láteris Christi, lava me,
Passio Christi, confórta me,
o bone Jesu, exáudi me,
in tua vúlnera abscónde me,

lad mig aldrig skilles fra dig, beskyt mig mod den onde fjende, kald på mig i min dødstime, og befal mig at komme til dig, så jeg sammen med dine hellige kan lovprise dig i evighedernes evighed. Amen.	ne permíttas me separári a te, ab hoste malígnō defénde me, in hora mortis meæ voca me, et jube me veníre ad te, ut cum sanctis tuis laudem te, in sǎcula sǎculorum. Amen.
---	--

Anonym, ca. 1300

Salme 23

Herren er min hyrde, mig skal intet fattes,
han lader mig ligge på grønne vange.
Til hvilens vande leder han mig,
han kvæger min sjæl,
han fører mig ad rette veje
for sit navns skyld.

Skal jeg end vandre i dødsskyggens dal,
jeg frygter ej ondt;
thi du er med mig,
din kæp og din stav er min trøst.

I mine fjenders påsyn
dækker du bord for mig,
du salver mit hoved med olie,
mit bæger flyder over.

Kun godhed og miskundhed følger mig
alle mine dage,
og i Herrens hus
skal jeg bo gennem lange tider!

Salmernes Bog, 23, Tidebog 1985

Thomas Aquinas' bøn efter kommunionen

Herre, hellige Fader, almægtige, evige Gud:
Jeg takker dig,
fordi du alene af din barmhjertighed
og uden min fortjeneste
nådigt har villet mætte mig synder, din uværdige tjener,
med din Søns, vor Herre Jesu Kristi legeme og blod.
Jeg beder om, at denne hellige kommunion
ikke må blive mig til anklage og dom,
men et middel til frelse og tilgivelse.

Måtte den være mig en troens rustning
og den gode viljes skjold,
frigøre mig fra mine laster
og udrydde begæret og den onde lyst,
så at jeg må vokse i kærlighed og tålmodighed,
i ydmyghed og lydighed og i alt godt.

Måtte den være mig et urokkeligt værn
mod alle fjenders listige angreb,
de synliges såvel som de usynliges,
og bringe mine lidenskaber,
de kødelige såvel som de åndelige,
til fuldendt hvile.

Måtte den binde mig fast til dig,
du ene og sande Gud,
og blive den salige fuldendelse
af mit livs mål.

Jeg beder dig nådigt føre mig synder
ind til dit gæstebud, der er herligt over al forstand,
hvor du sammen med din Søn og Helligånden
for dine hellige er det sande lys,
opfyldelsen af alle deres længsler,
den evige glæde
og al lykkes og saligheds fuldendelse.
Ved Kristus, vor Herre.

Amen.

Thomas Aquinas (1225-1274)

Herre og Gud, Jesus Kristus,

Herre og Gud, Jesus Kristus,
tidernes konge og altets skaber.
Jeg takker dig for alle dine gaver,
som du har velsignet mig med.
Og for delagtigheden i dine hellige
og livgivende mysterier.
Jeg beder dig, gode og kærlige Gud:
Beskyt mig alle mit livs dage,
og lad mig altid kunne nyde
dit Legeme og Blod med et rent og værdigt hjerte.
Tilgiv mine synder og skænk mig evigt liv,
for du er Livets Brød og helligheds kilde.
Du fylder os med dine gaver, og vi forherliger dig
sammen med Faderen og Helligånden
nu og altid og i al evighed.
Amen.

Basilus den Store (ca. 320-379)

Jeg takker dig, Herre

Jeg takker dig Herre, almægtige evige Gud,
for at du med disse salige gaver
har vederkvæget os.
Nu beder vi din barmhjertighed,
at du vil lade denne samme gave tjene os
til styrkelse i vor tro på dig,
til en brændende kærlighed
mellem os indbyrdes
og til en god tålmodighed under korset.
Det beder vi om for din kære Søns
Jesu Kristi vor Herres skyld,
som lever og råder med dig i Helligåndens enhed,
én sand Gud fra evighed til evighed.
Amen.

Rasmus Hansen Reravius (1540-1582)

Åndelig kommunion

Åndelig kommunion er opvækkelse af en stærk længsel efter at modtage den hellige kommunion, når man af en eller anden grund ikke kan deltage i kommunionen. Ved den åndelige kommunion kan vi bevare og styrke

fællesskabet med Frelseren under alle livets forhold. Mange af de ovennævnte bønner kan bruges til åndelig kommunion, eller man kan bede følgende bøn:

Lad intet skille mig fra dig

Herre, Jesus Kristus,
Du, som er til stede i alterets helligste sakramente,
jeg tror på dig, jeg håber på dig, jeg elsker dig.
Lad intet skille mig fra dig,
lad alt føre til større fællesskab med dig;
lad min længsel efter dig
komme for dagen i min kærlighed til dig
og til dem, jeg møder på min vej.
Amen.

FORSONINGENS SAKRAMENTE (Skriftemålet)

I dåben modtager vi det nye liv i Kristus, men dette nye liv bærer vi i „lerkar“ (2 Kor 4,7). Det vil sige, at vi fortsat er svage mennesker, og at det nye liv som Guds børn kan svækkes og endda gå tabt som resultat af synden. Vi har ikke kun brug for helbredelse og tilgivelse én gang, men mange gange. For den døbte kristne er skriftemålet (forsoningens sakramente) Guds udstrakte hånd, der genrejser og helbreder os, når vi ved at synde har krænket hans kærlighed og vor egen værdighed som Guds børn. At leve som kristen er at leve i stadig, ja daglig omvendelse. Skriftemålet er ikke kun den eneste normale vej til at få tilgivelse for døds synde (alvorlige synder begået fuldt bevidst), men den regelmæssige modtagelse af dette sakramente er tillige en hjælp til sjælefred og åndelig vækst i hverdagen.

Det er Gud alene, der kan tilgive synder, og i skriftemålet handler Kirken ikke af egen magt, men efter Kristi fuldmagt (jf. Joh 20,23; Matt 16,19). Som Paulus siger: „For det var Gud, der i Kristus forligte verden med sig selv og ikke tilregnede dem deres overtrædelser, men betroede os ordet om forligelsen. Så er vi altså udsendinge i Kristi sted, idet Gud så at sige formaner gennem os. Vi beder på Kristi vegne: Lad jer forlige med Gud!“ (2 Kor 5,19-20).

Skriftemålet består grundlæggende af to elementer: skriftebarnets bekendelse af sine synder og præstens tilgivelse (absolution) på Guds og Kirkens vegne. Bekendelsen er uløseligt forbundet med angeren, dvs. sorgen over at have syndet, viljen til at gøre evt. skade god igen og forsættet om ikke at synde mere. Selve bekendelsen består i, at man konkret og uden omsvøb fortæller præsten alle, og i alt fald de alvorlige synder, der belaster ens samvittighed. Præsten vil så komme med en kort belæring eller indlede en nærmere samtale for at kunne bedømme og rådgive korrekt. Så pålægger præsten en bod – ofte en bøn eller en anden andagtsøvelse – og udtaler syndsforladelsen. Som Guds repræsentant har præsten absolut tavshedspligt for, hvad han hører under et skriftemål. Enhver katolik, der er nået til skelsår og alder, er forpligtet til mindst én gang om året at skrifte sine synder.

Skriftemålet kan finde sted i skriftestolen eller på et andet passende sted. Før skriftemålet må man ransage sin samvittighed. Det vil sige omhyggeligt overveje, hvordan man har levet siden sidste skriftemål. Det kan være praktisk at gennemføre denne samvittighedsransagelse efter et mønster. Man kan f.eks. tage udgangspunkt i de 10 bud og ét for ét

lade dem være målestok for sit liv, eller man kan bruge et skriftespejl (se s. 496). Efter samvittighedsransagelsen kan man vælge én bestemt fejl eller svaghed og sætte sig det mål særligt at forbedre sig på dette punkt. Efter skriftemålet bør man hurtigst muligt udføre sin bod.

Det afgørende ved skriftemålet er anger, bekendelse og bod. Bortset fra præstens syndsforladelse kræver det ikke noget bestemt ritual, men kan f.eks. finde sted således (S = skriftebarnet):

Skriftemålets ritual

Indledning

P og S: I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Amen.

Skriftefader og skriftebarn gør begge korstegn.

P: Gud, hvis lys gennemtrænger vore hjerter, give dig sand erkendelse af dine synder og af hans barmhjertighed.

S: Amen.

Synsbekendelse

S: Fader, jeg har syndet. Mit sidste skriftemål var for ... siden.

Herefter bekender man sine synder.

Anger

S: Disse og alle mine andre synder angrer jeg af hele mit hjerte og beder om tilgivelse og bod.

Eller lignende

Synsforladelse (absolution)

P: Gud, barmhjertighedens Fader, har ved sin Søns død og opstandelse forsonet verden med sig og udøst Helligånden til syndernes forladelse. Han skænke dig igennem Kirkens tjeneste tilgivelse og fred.

Og jeg løser dig fra dine synder
i Faderens og Sønnens ✠ og Helligåndens navn.

Skriftebarnet gør også korsets tegn.

S: Amen.

Lovprisning og bortsendelse

P: Lovpris Herren, thi han er god.

S: Thi hans miskundhed varer evigt.

P: Herren har tilgivet dig dine synder. Gå med fred.

Eller:

P: Vor Herres Jesu Kristi lidelse, den hellige Jomfru Marias og alle helgeners forbøn, alt det gode, du gør, og alt det onde, du står igennem, hjælpe dig til at overvinde syndens mén, styrke Guds liv i dig og skænke dig det evige livs løn. Gå med fred.

Bønner i forbindelse med skriftemålet

Jeg kommer til dig som en synder

Gud,
jeg kommer til dig
som en synder til barmhjertighedens kilde.
Vask derfor mig, som er uren.
O, du retfærdighedens sol,
oplys mig, som er blind.
O, du evige læge,
helbred mig, som er såret.
O, du kongernes konge,
klæd mig, som er nøgen.
O, midler mellem Gud og mennesker,
skænk forsoning til mig, der er skyldig.
O, gode hyrde,
led mig tilbage, når jeg er på afveje.

O, barmhjertige Gud,
kald mig tilbage, når jeg flygter,

hent mig tilbage, når jeg stritter imod,
rejs mig, når jeg falder,
hold mig oprejst, når jeg står,
led mig, når jeg går.
Glem mig ikke, når jeg glemmer dig,
svigt mig ikke, når jeg svigter dig,
foragt mig ikke, når jeg synder.
For ved at synde har jeg krænket dig, min Gud,
gjort min næste ondt
og skadet mig selv.

O, min Gud, i ord og gerning har jeg syndet,
både i det skjulte og åbenlyst og trodsigt.
Derfor beder jeg dig i min skrøbelighed:
Se ikke på min ondskab,
men på din uendelige godhed,
og tilgiv nådigt det, jeg har gjort,
idet du skænker mig anger over det forgangne
og virksom støtte i fremtiden.
Amen.

Thomas Aquinas (1225-1274)

Du er kommet for at opsøge og frelse det fortabte

Herre Jesus Kristus,
du er kommet for at opsøge og frelse det fortabte.
Skænk liv til mig, din syndige tjener, som du har kaldet,
og giv mig at forstå og overholde dine bud.
Hvor synden var stor, lad nåden blive meget større,
så jeg sammen med dine udvalgte i sandhed kan få del
i din forløsning og din opstandelse.
Du, som lever og råder med Faderen i Helligåndens enhed.
Amen.

Johannes Karteuseren (1100-tallet)

Skriftespejl

Et skriftespejl er en hjælp til at foretage den samvittighedsransagelse, der er nødvendig forud for modtagelsen af Bodens Sakramente. Før man går til skrifte (se s. 493) og bekender sine synder må man naturligtvis have overvejet og gjort sig klart, på hvilke områder man har forbrudt sig over for Guds bud. De ti Bud er meget anvendt som skrif-

tespejl, dvs., at man så at sige holder dem op foran sig som et spejl, hvori man hjælpes til at erkende, hvor man har i tanke, ord og gerning har gjort det onde eller undladt det gode. De ti Bud er formuleret klart og kort, men mange mennesker har problemer med at forstå de enkelte buds rækkevidde og konsekvenser i deres liv. Derfor kan det være nyttigt at bruge en „udfoldet“ udgave af De ti Bud, som giver en række eksempler, både på det mere negative, hvor man har fejlet, men også det positive, om man har forsøgt at leve op til Guds kald. Et skriftespejl er dog ikke nogen definitiv check-liste, som man blot kan gennemgå, især fordi det aldrig vil kunne være fuldstændigt dækkende for den enkelte. Der findes derfor mange skriftespejle. Her er der medtaget tre at vælge mellem.

Skriftespejl 1 – De ti Bud

Jeg er Herren din Gud (5 Mos 5,6)

1. Du må ikke have andre guder end mig

Der er for alle kristne et krav om, at de skal bekende troen på den ene Gud, Fader, Søn og Helligånd. Ham skal vi elske og tilbede, for han har elsket os først og har forløst og helbredt os. Til ham skal vi sætte vort håb, for han er vort livs oprindelse og mål.

- dyrker jeg falske guder (penge, magt, karriere, sex, ...)?
- tager jeg afstand fra spiritisme, satanisme, astrologi og horoskoper, numerologi og New Age?
- tror jeg virkelig på, hvad jeg bekender i trosbekendelsen?
- er den katolske Kirkes tro også min tro?
- respekterer jeg den kirkelige autoritet?

2. Du må ikke bruge Herren din Guds navn til løgn

Det er et krav om ærefrygt for Guds uudgrundelige mysterium. Vi kan ikke forestille os hans magt og herlighed. Det må al vor tale om Gud, vor omgang med ham, med alt og alle, være præget af.

- bander jeg?
- gør jeg nar af Gud, engle og helgener?

- indgår Gud i mit verdensbillede?
- er jeg ydmyg over for Guds mysterium?

3. Giv agt på sabbatsdagen og hold den hellig

Det er for de kristne kravet om, at de tager del i Gud Skabers hvile, og i gudstjenesten takker Herren for skabelsens gave og forløsningens nåde, sådan som Kirken fremfor alt gør det i søndagsmessen.

- har jeg deltaget i messen på søndage og påbudte helligdage?
- har jeg udført unødvendigt arbejde på søn- og helligdage?
- har jeg benyttet søn- og helligdage til at beskæftige mig mere med religiøse spørgsmål, med familien?

4. Ær din far og din mor

Det er kravet om at møde forældre - og i videre forstand - enhver i familie, samfund, nation og Kirke med agtelse og stå inde for dem. Dette krav indeholder også pligten til at hjælpe dem, som har et særligt ansvar, med at opfylde deres opgaver.

- har jeg en regelmæssig og god kontakt til mine forældre?
- har jeg forsøgt at glæde dem, husket deres mærkedage?
- hjælper jeg dem, hvis de har behov for det?
- bærer jeg over med dem, hvis deres åndsevner svigter?
- har jeg bedt for dem?

5. Du må ikke begå drab

Det er kravet om at respektere både sit eget og andres liv. Åndeligt og fysisk liv er gaver, som Gud har betroet os at pleje og udvikle. Det indebærer den opgave at sørge for sunde livsvilkår og en gensidig omsorg, hvor enhver ikke blot får sin ret, men også erfarer den kærlighed og anerkendelse, som er nødvendig for ikke at sygne hen

- har jeg slået et andet menneske ihjel?
- har jeg fået foretaget eller medvirket til abort?
- har jeg samtykket i drab på andre mennesker eller abort?
- har jeg forulempet nogen fysisk eller psykisk?

- takker jeg Gud for livet som en gave fra ham?
- har jeg mishandlet dyr?
- har jeg i trafikken udsat andres liv for fare (kørt uforsvarligt, spirituskørsel, ...)
- har jeg udsat andre for farlig smitte?

6. Du må ikke bryde et ægteskab og 9. Du må ikke begære din næstes hustru

Det er kravet om at holde seksualiteten fri for egoisme, og udvikle den ægteskabelige kærlighed og bevare den for ødelæggelse. En naturlig blufærdighed og en disciplineret kyskhed beskytter den enkelte mod tilfældigt begær.

- har jeg brudt mit eget eller andres ægteskab?
- har jeg altid husket på, at ægteskabet er et sakramente, som styrker min ægtefælle og mig og giver os mulighed for, at vi udvikler os åndeligt?
- har jeg misbrugt ægteskabet til egoistiske formål?
- har jeg kun søgt min egen lykke?
- har jeg med vilje indgået et ugyldigt ægteskab?
- har jeg af egoistiske grunde forhindret, at vi fik børn?
- forsøger jeg for alvor at leve et kysk liv?
- har jeg frivilligt opsøgt eller beskæftiget mig med pornografi?
- lever jeg som enlig seksuelt afholdende?

7. Du må ikke stjæle og 10. Du må ikke eftertrægte din næstes hus eller mark, hans træl eller trælkvind, hans okse eller æsel eller noget som helst af din næstes ejendom

Det er kravet om at respektere næstens ejendom og omgås ansvarligt med sine egne og andres ejendele. Ordrede og sikre ejendomsforhold er grundlaget for udfoldelse af åndelige og kulturelle værdier i den enkeltes og fællesskabets liv. Det forpligter til samvittighedsfuldt arbejde og ansvarsbevidst udnyttelse af de ressourcer, som Guds skaberværk stiller til rådighed for menneskene.

- har jeg stjålet?

- er jeg misundelig på min næste for noget, han har?
- har jeg arbejdet sort?
- har jeg snydt det offentlige eller et forsikringssselskab?
- har jeg bedraget nogen?
- har jeg udnyttet andre menneskers naivitet eller uvidenhed til egen fordel?
- har jeg undladt at levere lånte ting tilbage?
- har jeg bedraget min arbejdsgiver ved med vilje at udføre dårligt arbejde?
- har jeg uretmæssigt taget eller brugt ting på min arbejdsplads?
- har jeg lånt penge uden at være sikker på at kunne betale dem tilbage?
- er jeg forfalden til spil om penge?
- er jeg økonomisk ansvarlig?

8. Du må ikke vidne falsk mod din næste

Det er kravet om sandhed i ord og gerning. Intet menneske kan udfolde sig, og intet fællesskab bestå, hvis falskneri, bedrageri, løgn, bagtalelse, troløshed og mistillid undergraver tillid og sikkerhed. Vi lever af Guds trofasthed og sandfærdighed. Vi kan kun leve i fred med os selv og med andre, hvis vi ikke bygger vort liv på hykleri og løgn, men på sandfærdighed.

- har jeg løjet?
- har jeg udbredt falske rygter?
- har jeg forfalsket breve eller dokumenter?
- har jeg været tilstrækkelig diskret med min viden om min næste?
- har jeg misbrugt andres fortrolighed?
- har jeg bagtalt nogen?
- har jeg lovet noget, som jeg godt vidste, jeg ikke kunne holde?
- har jeg tillid til andre?
- overholder jeg mine aftaler?
- forsøger jeg at komme til aftalte tidspunkter?
- respekterer jeg privatlivets fred?
- har jeg skrevet anonyme breve?
- har jeg beluret eller aflyttet andre?

Skriftespejl 2 – Kærlighed til Gud og næsten

Vi er her på jorden for at elske Gud og gøre hans vilje ved at efterfølge Kristus, for ved hans fortjenester at opnå det evige liv.

Du skal elske Herren din Gud

- Hvad har jeg gjort (eller forsømt) for at styrke min tro?
- Sørger jeg for at vedligeholde og uddybe min tro på samme måde, som jeg uddyber min indsigt på andre områder?
- Giver jeg efter for modløshed i stedet for at bede og stole på Guds kærlighed?
- Mister jeg modet på grund af min svaghed, andres svigten eller de kirkelige organisationers mangler – i stedet for at stole på Guds kraft?
- Takker jeg Gud? Giver jeg ham æren?
- Søger jeg Gud i alle livets situationer?

Elsk hinanden som jeg har elsket jer

Vi tænker på dem, vi omgås til daglig: familie, venner, kolleger, og spørger os selv:

- Har jeg gjort noget ondt mod dem, med eller uden deres vidende?
- Ønsker jeg, at der skal ske nogen noget ondt?
- Undlader jeg af fejhed eller dovenskab at udvise omsorg?
- Lader jeg egne interesser gå forud for hensynet til andres vel?
- Har nogen lidt på grund af min egoisme, mine krav?
- Har jeg været hensynsløs, i pengesager, i seksuelle forhold, i trafikken, eller i andre sammenhænge?
- Gør jeg livet tungt for mine omgivelser?

I kan ikke tjene både Gud og mammon

Der findes en sammenhæng mellem verdens nød og vort begær efter unødvendige ting, vor uærlighed og vor egoisme. Det er umuligt at leve som kristen uden at give afkald.

- Har lysten til at eje ting været vigtigere for mig end mit forhold til andre mennesker?

- Er penge og status vigtigere for mig end andres behov, vigtigere end min egen sjæl?

Elsk jeres fjender – salige er de, som stifter fred

Sommetider bliver vi sat på vanskelige prøver, for at vi skal vokse og modnes som mennesker.

- Har jeg valgt den nemmeste løsning fremfor at være Jesu discipel?
- Stiller jeg højere krav til andre end til mig selv?
- Ruger jeg over krænkelser, både virkelige og indbildte?
- Har jeg været uforsonlig? - Har jeg tilgivet?
- Har jeg selv bedt om tilgivelse?

Vær fuldkomne

Gud har skabt os med legeme og sjæl og givet os ansvar for vort og andres ve og vel.

- Har jeg vanrøgtet eller skadet mig selv eller andre på legeme og sjæl?
- På hvilke områder trænger jeg til at arbejde med mig selv?
- Har jeg gjort mig afhængig af nikotin, alkohol eller andre stimulanser?
- Er jeg sur, stivsindet, trættekær, uvillig, uærlig eller ondskabsfuld?
- Har jeg hengivet mig til urene tanker eller handlinger?
- Har jeg glemmt, at mit legeme er Helligåndens tempel?
- Har jeg givet bønnen og det åndelige liv tilstrækkelig plads i mit liv?

Døm ikke, for at I ikke skal blive dømt

- Føler jeg mig bedre end andre?
- Forsøger jeg at forstå og undskylde, så vidt det er muligt?
- Har jeg talt ondt om andre?
- Har jeg undladt at tage andre i forsvar, som jeg selv gerne ville forsvares?
- Har jeg taget modet fra nogen i stedet for at opmuntre dem?
- Dømmer jeg mennesker, alene ud fra det jeg ser eller hører?

Elsk din næste som dig selv

Kærligheden er tålmodig, kærligheden er mild, den misunder ikke, kærligheden praler ikke, bilder sig ikke noget ind. Den gør intet usømmeligt, søger ikke sit eget, hidser sig ikke op, bærer ikke nag. Den finder ikke sin glæde i uretten, men glæder sig ved sandheden. Den tåler alt, tror alt, håber alt, udholder alt. (1 Kor 13,4-7)

I er jordens salt! Men hvis saltet mister sin kraft, hvad skal da kunne give det kraften tilbage?

At protestere mod uretfærdighed, at støtte alle gode kræfter i samfundet, loyalt udføre sit arbejde og sine samfundspoligter, hører med til et kristent liv. Også de internationale spørgsmål angår os, som bekender, at alle er brødre, og at Gud er alles Far.

- Tager jeg Herrens dag alvorligt?
- Forsømmer jeg min menighed?
- Kommer min tro til udtryk i hverdagen, i samfundet?
- Eller begrænser jeg den til uforpligtende ord uden handling?
- Har jeg bidraget til splid i stedet for at søge at forene?
- Har jeg accepteret holdninger, som skaber afstand?
- Er jeg en god repræsentant i mine omgivelser for Kirken og kristendommen?
- Har jeg tilpasset mig denne verden, i stedet for at leve sådan som troen forpligter os til?
- Har jeg i det hele taget gjort noget for at udbrede Kristi rige, som er „sandhedens og livets rige, hellighedens og nådens rige, retfærdighedens, kærlighedens og fredens rige“?

Skriftespejl 3 – Saligprisningerne (Matt 5,1-10)

1. Salige er de fattige i ånden, for Himmeriget er deres

- ønsker jeg at være ydmyg?
- ønsker jeg altid at være i centrum?
- taler jeg meget om mig selv?

- ønsker jeg hele tiden anerkendelse?
- fører jeg mig frem på bekostning af andre?
- dominerer jeg andre?
- ønsker jeg at marginalisere andre?
- ydmyger jeg bevidst andre?
- er jeg misundelig på andre?
- udnytter jeg Guds gaver, eller er der nogle talenter, jeg har gravet ned?
- husker jeg at takke Gud for hans gaver?

2. Salige er de som sørger, for de skal trøstes

- tør jeg være selvkritisk og indrømme mine egne fejl?
- angrer jeg mine fejl, eller forfalder jeg til selvmedlidenhed?
- beder jeg om undskyldning, når jeg har gjort noget forkert?
- lukker jeg øjnene for andres behov?
- er jeg hårdhjertet overfor andre?
- hvad gør jeg for at afhjælpe nød - rent konkret?
- interesserer jeg mig for de forfulgte og de udstødte?
- har jeg skriftet uden virkelig anger?

3. Salige er de sagtmodige, for de skal arve jorden

- accepterer jeg overhovedet mig selv?
- er jeg tålmodig og overbærende med andre?
- er jeg imødekommende overfor andre?
- kan jeg styre min tunge?
- stiller jeg urimelige krav til familie, venner, kolleger, kirkefællesskabet?
- nærer jeg respekt overfor alle mennesker?
- er jeg voldelig i tanke, ord og gerning?
- skaber jeg splittelse?
- hader jeg nogen?
- har jeg en tilbøjelighed til at sladre og bagtale andre?
- husker jeg at sige tak?

4. Salige er de, som hungrer og tørster efter retfærdigheden, for de skal mættes

- søger jeg virkelig Guds vilje?
- og tør jeg følge den?
- beder jeg, og søger jeg vejledning, når jeg er i tvivl om Guds vilje?
- mener jeg det, når jeg beder: Ske din vilje?
- kæmper jeg mod tidens negative og onde tendenser?
- værner jeg mig og min familie mod skadelig indflydelse?
- har jeg tjent penge på uærlig vis?

5. Salige er de barmhjertige, for de skal møde barmhjertighed

- er jeg fordømmende - dømmer jeg andre?
- er jeg overdreven mistænksom og tillægger andre skjulte motiver?
- sætter jeg etiketter på folk?
- er jeg fordomsfuld?
- beder jeg for mine fjender?
- søger jeg forsoning med dem?
- husker jeg at fordrive ondt med godt?
- kan jeg vende den anden kind til?

6. Salige er de rene af hjertet, for de skal se Gud

- er jeg ærlig overfor Gud?
- i hvilke situationer plejer jeg at forfalde til hykleri?
- har jeg hyklet, når jeg har været til skrifte - til kommunion?
- er jeg overtroisk (horoskoper, spåkoner, mirakelmagere, okkulte spil ...)?
- dyrker jeg afguder (penge, karriere, prestige, sex ...)?
- er jeg min ægtefælles „vandringsstav“ på vor fælles pilgrimsvandring?
- overvejer jeg virkelig mit livskald sammen med min kæreste/forlovede?
- dominerer det seksuelle min tilværelse?
- er min kærlighed i virkeligheden selvcentreret?
- er jeg tilstrækkelig hensynsfuld over for min ægtefælle?
- har jeg intim kontakt med andre end min ægtefælle?

- dyrker jeg sex alene?
- er jeg i ægteskabet bevidst om kaldet til frugtbarhed?
- overholder jeg Kirkens lære om forbud mod kunstig prævention?
- har jeg et sundt og naturligt forhold til mad og drikke?
- drikker jeg for meget alkohol, tager jeg stoffer, ryger jeg for meget?
- søger jeg inspiration og vejledning i mit åndelige liv?
- hvilke roller spiller bøn i mit og min families liv?

7. Salige er de som stifter fred, for de skal se Gud

- sår jeg splittelse blandt mennesker?
- søger jeg at sprede lys, glæde og håb?
- skaber jeg enhed i familien, blandt kolleger, i menigheden?
- forsøger jeg at råde bod, når jeg har skabt splittelse?
- tænker jeg på, at andre opfatter mig som kristen og måske vil tage anstød af mig?
- har jeg svært ved at tilgive - vil jeg ikke?

8. Salige er de, som forfølges på grund af retfærdighed, for Himmeriget er deres

- viger jeg tilbage for ofre og afkald?
- er jeg parat til at lide for Kristus?
- hvad gør jeg for at udbrede Guds rige?
- tør jeg bekende mig som kristen overfor nogen, som ikke er det?
- har jeg nogensinde skammet mig over Kristus?
- er jeg blokeret, når talen falder på den katolske Kirke?

DE SYGES SALVELSE

I sygdom og lidelse oplever vi vor magtesløshed, begrænsninger og dødens virkelighed. Sygdom kan føre til sjælekvaler, selvoptagethed, og sommetider til fortvivelse og oprør mod Gud. Men sygdom kan også modne en person og bidrage til at skelne mellem, hvad der er væsentligt og uvæsentligt i livet.

Evangelierne indeholder mange beretninger om Jesu medfølelse med de syge, både de fysisk og psykisk syge, men også de handicappede. Jesus er kommet for at helbrede mennesket på sjæl og legeme; han er den læge, de syge har brug for (Mark 2,17). Hans medlidenhed med alle, som lider, er så stor, at han identificerer sig med dem: „Jeg var syg, og I tog jer af mig“ (Matt 25,36), ja, gør de syges lidelser til sine egne: „Han tog vore lidelser, bar vore sygdomme“ (Matt 8,17; Es 53,4).

Oftest opfordrer Jesus de syge til at tro, og han rører ved dem. I sakramenterne fortsætter Kristus med at „røre“ ved os for at helbrede os. Men han helbredte ikke alle de syge. Helbredelserne var tegn på Guds riges komme, og pegede derfor hen i mod en mere gennemgribende helbredelse: På korset påtog Kristus sig hele verdens synd. Ved sin frelsebringende lidelse sejrede han over synd og død.

I Kristi efterfølgelse får hans disciple et nyt syn på sygdom og de syge. De får del i hans helbredelsestjeneste: „Så drog de ud og prædikede, at folk skulle omvende sig; og de uddrev mange dæmoner, og de salvede mange syge med olie og helbredte dem“ (Mark 6,12-13). Efter opstandelsen bekræfter og fornyer Kristus denne sendelse (Mark 16,17-18), som praktiseres blandt de første kristne. I Jakobsbrevet (5,14-15) berettes der helt klart om denne praksis: „Er nogen blandt jer syg, skal han tilkalde menighedens ældste, og de skal salve ham med olie i Herrens navn og bede over ham. Og troens bøn vil frelse den syge, og Herren vil gøre ham rask; og hvis han har begået synder, vil han få tilgivelse for dem“. Traditionen har anerkendt denne rite som et af de syv sakramenter: De syges salvelse.

De syges salvelse er ikke et sakramente, som er forbeholdt de døende, men kan gives til alle, som er alvorligt syge, svækket af alderdom, eller som skal gennemgå en alvorlig operation. Man kan modtage sakramentet mere end én gang. Biskopper og præster kan meddele sakramentet, som alt efter omstændighederne kan fejres hjemme, på hospitalet eller i kirken. Det kan gives til en enkelt eller flere personer samtidigt. Der kan evt. afholdes skriftemål inden og messe/kommunion efter de syges salvelse. Der anvendes om muligt den olie, som er blevet indviet af biskoppen ved oliemessen i den stille uge.

Ritual for de syges salvelse

Præsten hilser den syge og de øvrige tilstedeværende:

P: Fred være med dette hjem/dette sted og med alle, som bor her.

Eller:

P: Herrens fred være med jer/dig.

Alt efter forholdene bestæmmer præsten den syge og værelset med viedvand, idet han siger:

P: Lad dette vand minde os om vor dåb, som giver os del i Kristi forløsning – i hans lidelse, død og opstandelse.

Derefter tiltaler præsten de tilstedeværende med følgende eller lignende ord:

P: Kære brødre og søstre. I Evangeliet kommer de syge til vor Herre Jesus Kristus og beder om helbredelse. Han, der har lidt så meget for os, er selv til stede her midt iblandt os, der er forsamlede i hans navn, og gennem apostlen Jakob giver han os denne befaling: „Er nogen iblandt jer syg, skal han kalde menighedens ældste til sig, og de skal bede over ham, efter at de i Herrens navn har salvet ham med olie. Så vil troens bøn frelse den syge, og Herren skal rejse ham fra sygelejet, og har han begået synder, skal det tilgives ham“ (Jak 5,14-15). Lad os derfor anbefale vor syge broder/søster til Kristus, for at han/hun må finde lindring og frelse ved hans nåde og kraft.

Hvis der ikke er skriftemål, følger nu bodshandlingen:

P: Lad os erkende, at vi har syndet, for at vi med rensset sind kan deltage i denne hellige handling.

Der holdes et øjeblik stilhed. Derefter beder alle syndsbevidnelsen:

A: Jeg bekender for Gud den almægtige,
og for jer, mine brødre og søstre,
at jeg ofte har undladt det gode
eller gjort det onde.
Jeg har syndet i tanke, ord og gerning,
ved min skyld,
ved min skyld,

ved min store skyld.
Derfor beder jeg den hellige jomfru Maria,
alle engle og helgener,
og jer, mine brødre og søstre,
at bede for mig til Herren vor Gud.

P: Den almægtige Gud forbarme sig over os,
forlade os vore synder
og føre os til det evige liv.

A: Amen.

*Derefter læses en kort tekst fra den hellige Skrift, f.eks. Matt 8,5-10.13;
Rom 8,14-17, eller 2 Kor 5,1.6-10. Alt efter forholdene kan præsten give en
kort udlægning af teksten.*

Herefter bedes følgende litani, som præsten kan tilpasse efter forholdene:

P: Lad os i tro og med ydmyg bøn bede om Herrens hjælp for
vor broder/søster, **N**.

P: At du vil være med ham/hende i din barmhjertighed og
styrke ham/hende ved de syges salvelse.
Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

P: At du vil befri ham/hende fra alt ondt.
Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

P: At du vil skænke alle syge lindring i deres lidelser.
Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

P: At du vil velsigne dem, der plejer de syge.
Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

P: At du vil befri denne syge fra synd og fristelse.
Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

P: At du vil give dem, som vi i dit navn lægger hænderne på, livskraft og sundhed. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

Præsten lægger nu i tavshed hænderne på den syges hoved.

Præsten beder derefter følgende takkebøn:

P: Lovet være du Gud, almægtige Fader, som for os og vor frelses skyld sendte din Søn til verden.

A: Lovet være Gud.

P: Lovet være du Gud, Faderens enbårne Søn, der blev menneske som os for at læge vore sygdomme.

A: Lovet være Gud.

P: Lovet være du Gud, Helligånd og trøster, som styrker vort legemes svaghed med din stadige kraft.

A: Lovet være Gud.

P: Herre, lad denne din tjener, som i tro på dig skal salves med denne hellige olie, finde lindring i sine smerter og styrke i sin svaghed, ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Præsten tager den hellige olie og salver den syge på panden og hænderne, mens han siger:

P: Ved denne hellige salvelse og sin store barmhjertighed stå Herren dig bi med Helligåndens nåde.

A: Amen.

P: Herren give dig således dine synders forladelse – at du ved hans godhed frelses og oprejses.

A: Amen.

Derefter beder præsten følgende bøn:

P: Lad os bede.

Helbred, beder vi dig, du vor forløser, ved Helligåndens nåde denne syge for hans/hendes sygdom, læg hans/hendes sår og tilgiv hans/hendes synder, befri ham/hende fra

alle lidelser på legeme, sjæl og ånd.
Giv ham/hende i din barmhjertighed fuldstændig ydre og indre sundhed og lad ham/hende helbredt ved din barmhjertighed genoptage sin gerning, du som lever og råder i al evighed.

A: Amen.

Herefter bedes Fader vor, og den syge kan modtage den hellige kommunion.

Der sluttet med præstens velsignelse:

P: Gud Fader velsigne dig.

A: Amen.

P: Gud Søn helbrede dig.

A: Amen.

P: Gud Helligånd give dig lys.

A: Amen.

P: Herren beskytte dit legeme og frelse din sjæl.

A: Amen.

P: Han fylde dit hjerte med sit lys og føre dig til himlens herlighed.

A: Amen.

P: Alle I, som er her til stede, modtag Herrens velsignelse i Faderens og Sønnens ✠ og Helligåndens navn.

A: Amen.

ÆGTEVIELSEN

Ægteskabet er et sakramentalt livsfællesskab mellem mand og kvinde, en pagt, som har sit grundlag i menneskets natur, sådan som Gud har skabt den. Han skabte mennesket som mand og kvinde, bød dem at være frugtbare, velsignede dem og så, „hvor godt det var“ (1 Mos 1,26-31). Syndefaldet har forstyrret denne orden (jf. 1 Mos 3,16-17), men ikke ødelagt den. Jesus Kristus sagde selv utvetydigt: „Har I ikke læst, at Skaberen fra begyndelsen skabte dem som mand og kvinde og sagde: Derfor skal en mand forlade sin far og mor og binde sig til sin hustru, og de to skal blive ét kød? Derfor er de ikke længere to, men ét kød. Hvad Gud altså har sammenføjet, må et menneske ikke adskille“ (Matt 19,4-6).

Ægteskabets sakramentale tegn er altså dets uopløselige enhed – eller sagt på en anden måde: ægtefællernes livslange troskab. Denne enhed er i overensstemmelse med kærlighedens inderste væsen, som er at give sig selv og modtage den anden uden forbehold og begrænsning (jf. 1 Kor 13,4-8). I ægtefællernes livslange troskab og omsorg over for hinanden, i viljen og evnen til at støtte og bære hinanden et liv igennem, spejler sig Kristi kærlighed til Kirken (Ef 5,25-32).

Det betyder, at ægtefællerne gennem deres pagt med hinanden får del i Guds pagt med menneskene, og at den ægteskabelige kærlighed knyttes til den guddommelige kærlighed. Dette er et stort kald, eller som Paulus siger: „en stor hemmelighed“, som Kristus i ægteskabets sakramente skænker ægtefællerne nåde til at leve. Han bliver altid hos dem og giver dem kraft til at følge ham, til at rejse sig efter fald, til at tilgive hinanden, til at bære hinandens byrder og til at „underordne sig under hinanden i ærefrygt for Kristus“ (Ef 5,21).

Det kristne ægteskab er et kald, der kræver frivillighed. Derfor er ægtefællernes frie samtykke til ægteskabets goder og krav afgørende for, om ægteskabet er gyldigt, det vil sige, om der overhovedet indgås et ægteskab. Til de ovennævnte elementer, uopløselighed og troskab, kommer efter katolsk opfattelse også åbenhed for børn. På forhånd og generelt at udelukke frugtbarhed bryder med selve kærlighedens væsen og berører ægteskabet et centralt formål, nemlig at danne en familie.

I modsætning til de andre sakramenter, er det ægtefællerne selv, der ved deres frie ja meddeler hinanden ægteskabets sakramente. Præsten er strengt taget kun vidne, men et vigtigt vidne. Når vielsen oftest fejres i kirken og i forbindelse med en messe, sker det for at understrege, at det kristne ægteskab ligesom alle de andre sakramenter udspringer af påskemysteriet og er et led i Kristi nye pagt med Kirken. Nedenstående ritual

gælder ægteskab mellem to døbte. Hvis den ene part er udøbt, anvendes en lidt anden ordlyd.

Ritual for ægtevielse

Indledning

Efter at brudeparret er kommet på plads henvender præsten sig til dem med disse eller lignende ord:

P: Kære brudepar! I er kommet her for over for Gud og mennesker at bekræfte den kærlighed, der knytter jer sammen, og for at bede Gud lægge sin velsignelse deri. I dåben blev I Guds børn og Kristi medarbejdere, og for alle, der er døbt i Kristi navn, er ægteskabet et sakramente, der hjælper til at bevare troskaben og til at bære ægteskabets byrder. Gud give jer at virkeliggøre dette sakramente i jeres liv.

Ved vielse under messe bortfalder syndsbekendelsen, alt efter kirkeåret synges Gloria (Ære være Gud), og der bedes følgende bøn:

Dagens bøn

P: Lad os bede.

Herre, hør vore bønner
og skænk din nåde til disse dine tjenere,
for at de, der forenes foran dit alter,
må blive grundfæstet i gensidig kærlighed.
Ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,
som lever og råder med dig i Helligåndens enhed,
Gud, fra evighed til evighed.

A: Amen.

Eller:

P: Almægtige Gud, giv, at disse dine tjenere,
der her skal forenes ved ægteskabets sakramente,
må vokse i den tro, de bekender,
og skænke din Kirke troende børn.
Ved vor Herre Jesus Kristus, din Søn,

som lever og råder med dig i Helligåndens enhed,
Gud, fra evighed til evighed.

A: Amen.

Ordets liturgi

Der findes en række læsninger til brug ved ægtevielse, f.eks. 1 Mos 1, 26-28,31a; 1. Mos 2, 18-24; Tob 8, 4b-8; 1. Kor 12,31-13,8a; Ef 4, 1-6; Kol 3, 12-17; Matt 19, 3-6; Mark 10, 6-9; Joh 2, 1-11.

Tilspørgelserne

P: **N.** og **N.**, er det jeres faste og frie vilje at tage hinanden til ægte?

Brudeparret: Ja!

P: Vil I elske og ære hinanden og leve som mand og hustru, indtil døden skiller jer?

Brudeparret: Ja!

P: Hvis Gud skænker jer børn, er I da rede til at opdrage dem, som Kristus og hans Kirke har lært os det?

Brudeparret: Ja!

P: Når det nu er jeres ønske at forenes i kristent ægteskab, så giv over for Gud og hans Kirke hinanden hånd og ord derpå som tegn på jeres samtykke.

Indgåelse af ægteskab

Brudgom: **N.**, jeg tager dig til hustru. Jeg lover dig troskab i gode som i onde dage, og jeg vil elske og ære dig, indtil døden skiller os.

Brud: **N.**, jeg tager dig til ægtemand. Jeg lover dig troskab i gode som i onde dage, og jeg vil elske og ære dig, indtil døden skiller os.

Eller:

P: **N.**, vil du tage **N.**, som står ved din side, til din hustru, og vil du love hende troskab i gode som i onde dage? Vil du elske og ære hende, indtil døden skiller jer?

Brudgom: Ja!

P:**N.**, vil du tage **N.**, som står ved din side, til din ægte-
mand, og vil du love ham troskab i gode som i onde dage?
Vil du elske og ære ham, indtil døden skiller jer?

Brud: Ja!

Ringene velsignes

Præsten bestæmmer ringene med vievand.

P: Herre, velsign ✕ disse ringe, så de altid minder **N.** og **N.** om den troskab og den kærlighed, de skylder hinanden.

Præsten rækker dem ringene og siger:

Ringene udveksles

P: Giv hinanden disse ringe som et tegn på den ubrydelige
pagt, I her har indgået!

Brudgom: *(Idet han sætter ringen på brudens finger)* **N.**, jeg giver dig denne ring som tegn på min kærlighed og min troskab. I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

Brud: *(Idet hun sætter ringen på brudgommens finger)* **N.**, jeg giver dig denne ring som tegn på min kærlighed og min troskab. I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

Stadfæstelsen

Brudeparret giver hinanden hånden. Præsten kan lægge sin stola om hænderne.

P: Det ægteskab, som I nu har indgået, stadfæster jeg og erklærer for gyldigt i Guds og Kirkens navn. Og de, som er her til stede, tages til vidne på, at denne pagt er gyldigt indgået. „Hvad Gud har sammenføjjet, må mennesker ikke adskille.“

Forbønner

P: Lad os bede for **N.** og **N.**, som i Kristus har taget hinanden til ægte:

F: At Gud vil være deres kærlige forsyn hele livet igennem. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn!

F: At Gud vil unde dem livets glæder og legemets sundhed og særlig et godt familieliv. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn!

F: At Gud vil lære dem, under alle livets tilskikkelser, at være kærlige og overbærende over for hinanden. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn!

F: At Gud vil lade dem sammen opleve mange lykkelige år under hans velsignelse. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn!

F: At Gud vil velsigne de ægtefæller, der er her til stede, i deres indbyrdes kærlighed. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn!

F: At Gud vil skænke den sande glæde til dem, som tager del i denne bryllupsfest. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn!

P: Lad os bede.

Gud, vor himmelske Fader.

Stå altid dette ægtepar bi med din stærke hjælp,
thi efter din vilje er de nu forenet
ved ægteskabets sakramente.

Lad den kærlighed, de har til hinanden,
vokse i styrke og inderlighed,
så de derved knyttes sammen med et bånd,
der aldrig brister. Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Bøn over gaverne

P: Herre, modtag den gave, vi frembærer for ægteskabets hellige pagt, og værn i dit forsyn om det, du selv har skænket. Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Præfation

P: Sandelig, det er værdigt og ret, rigtigt og til vor frelse at vi altid og overalt takker dig, Herre, hellige Fader, almægtige, evige Gud: Til ægteskabets pagt har du knyttet enighedens milde åg og fredens uopløselige bånd, for at frugtbarhed i den hellige ægtestand skal øge dine børns tal. For dit forsyn, Herre, og din nåde udvirker på uudsigelig måde, at de børn, der fødes til verdens pryde, ved genfødslen i dåben giver Kirken vækst, ved Kristus, vor Herre. Ved ham lovsynger vi dig sammen med engle og alle helgen, idet vi uden ophør siger (synger): *Hellig, hellig, hellig...*

Fader vor

A: Fader vor, du som er i himlen.

Helliget vorde dit navn,
komme dit rige.

Ske din vilje som i himlen, så og på jorden.

Giv os i dag vort daglige brød,

og forlad os vor skyld,

som og vi forlader vore skyldnere,

og led os ikke i fristelse,

men frels os fra det onde.

Thi dit er riget

og magten og æren,

i evighed.

Velsignelse af brudeparret

P: Almægtige, evige Gud. Se i nåde til dette ægtepar, og giv dem din velsignelse til at leve deres ægteskab i fred og tryghed. Lad dem vise hinanden tillid, og lad dem

elske hinanden, ligesom Kristus elsker sin Kirke. Lad dem begge være stærke i troen og rede til at møde livets tilskikkelser i tillid til din omsorg. Lad dem være tro mod hinanden og ulastelige i deres livsførelse. Lad dem i hele deres færd bære vidnesbyrd om Kristus, så de må nå frem til den evige salighed. Velsign også alle ægtefæller, der er her tilstede, og skænk den sande glæde til alle, der tager del i denne bryllupsfest. Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen

Eller:

P: Lad os et øjeblik i stilhed bede om, at dette brudepar må modtage Guds velsignelse, for at han, som selv har forenet dem i ægteskabets sakramente, altid må stå dem bi.
(Alle beder et øjeblik i stilhed)

Hellige Fader, himlens og jordens skaber! Du skabte mand og kvinde i dit billede og har besluttet, at de skulle leve i samdrægtighed under din velsignelse. Vi beder for denne brud, som i dag forenes med sin mand i et helligt sakramente. Herre, lad din rige velsignelse komme over hende og over ham, som skal ledsage hende gennem livet. Måtte ægteskabet skænke dem rige glæder, og den familie, de stifter, blive beriget med børn, der som troende kan blive din Kirke til glæde. Herre, måtte de prise dig, når de er glade, ty hen til dig, når de er bedrøvede, føle din nærværelse midt i hverdagens slid og bekymringer. Måtte de tage del i Kirkens bøn, vidne om dig i verden, opnå et langt liv, beriges gennem gode venner og nå frem til det evige liv. ved Kristus vor Herre.

A: Amen

Bøn efter kommunionen

P: Herre, giv i din kærlighed, at styrken i dette offer må følge det ægteskab, som du i dit forsyn har indstiftet. Lad dem, som du har knyttet sammen i et helligt fællesskab, (og som du har mættet med det ene brød og den ene kalk,)

også blive ét i kærlighed. Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Velsignelse og bortsendelse

P: Kristi fred bo i jeres hjerter og jeres hjem.
Måtte jeres børn blive til velsignelse for jer.
Måtte sande venner stå ved jeres side i glæde som i sorg.
Velsignet være jeres arbejde.
Måtte de, der er i nød, finde trøst hos jer.
Gud give jer at nå frem til det evige liv.
Den almægtige Gud velsigne jer og alle, som er her til stede,
Fader, Søn ✠ og Helligånd.

A: Amen.

P: Gå bort med Kristi fred.

A: Gud ske tak og lov.

ANDRE HELLIGE HANDLINGER

OPTAGELSE I DEN KATOLSKE KIRKES FULDE FÆLLESSKAB

Når en døbt fra et andet kristent kirkesamfund vælger at blive katolik, kalder man det at konvertere, men den korrekte betegnelse for selve ritualer er „optagelse i Den katolske Kirkes fulde fællesskab“. Hermed menes, at der i kraft af troen på Kristus og dåben består et reelt fællesskab mellem alle kristne, som konvertitten allerede har del i. Gennem sin optagelse får konvertitten imidlertid adgang til hele den fylde af tro, sakramenter og kirkelig enhed, som kun Den katolske Kirke besidder. Før optagelsen i Den katolske Kirke vil konvertitten normalt modtage undervisning i længere eller kortere tid og modtage bodens sakramente. Optagelsen finder oftest sted under en messe efter prædikenen. Konvertitten kan vælge en eller to katolske faddere, gerne mennesker, der har haft betydning for beslutningen om at blive katolik.

Bekendelse af den katolske tro

P: N., da du nu efter moden overvejelse i Helligånden og af egen fri vilje har bedt om at blive optaget i Den katolske Kirkes fulde fællesskab, indbyder jeg dig til at træde frem sammen med din(e) fadder(e) for over for denne menighed at bekende den katolske tro. I denne tro vil du i dag for første gang sammen med os få del i vor Herres Jesu eukaristiske måltid, hvor Kirkens enhed får synligt udtryk.

Sammen med de tilstedeværende aflægger konvertitten den nikænsk-konstantinopolitanske trosbekendelse:

Jeg tror på én Gud,
den almægtige Fader,
himlens og jordens,
alle synlige og usynlige tings skaber.

Og på én Herre, Jesus Kristus,
Guds enbårne Søn,
som er født af Faderen forud for alle tider,
Gud af Gud,
lys af lys,

sand Gud af sand Gud,
født, ikke skabt,
af samme væsen som Faderen;
ved ham er alting skabt;
Som for os mennesker
og for vor frelses skyld
er nedsteget fra Himlen
og har påtaget sig kød ved Helligånden
af Jomfru Maria
og er blevet menneske;
han blev også korsfæstet for os
under Pontius Pilatus,
har lidt og blev begravet,
opstod på den tredje dag
efter Skrifterne
og opfor til Himlen;
han sidder ved Faderens højre hånd,
og han skal komme igen med herlighed
for at dømme de levende og de døde;
og på hans rige skal der ikke være ende.

Og på Helligånden,
Herren og Levendegøreren,
som udgår fra Faderen og Sønnen,
og som tillige med Faderen og Sønnen
tilbedes og forherliges,
som har talt ved profeterne;
og én, hellig, katolsk og apostolisk Kirke;
jeg bekender én dåb til syndernes forladelse,
og jeg venter de dødes opstandelse
og livet i den kommende verden.
Amen.

Konvertit: Jeg tror og bekender alt, hvad Den katolske Kirke tror, lærer og forkynder som åbenbaret af Gud.

P: N., Herren, som i sin barmhjertighed har ført dig hertil, tager imod dig i Den katolske Kirke, for at du i Helligånden må have fuldstændigt fællesskab med os i troen, som du har bekræftet for denne hans menighed.

Firmelse

Hvis konvertitten firmes, lægger præsten hånden på konvertittens hoved og siger:

P: Almægtige Gud, vor Herres Jesu Kristi Fader, du har genfødt denne din tjener/tjenerinde af vand og Helligånd og befriet ham/hende fra synden. Vi beder dig, send Helligånden, talsmanden, til ham/hende, giv ham/hende visdoms og forstands Ånd, råds og styrkes Ånd, kundskabs og fromheds Ånd og opfyld ham/hende med gudsfrygts Ånd. Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Præsten dypper højre hånds tommelfinger i krisam, lægger hånden på konvertittens hoved og tegner samtidig med tommelfingeren et kors på panden, idet han siger:

P: N., Vær beseglet med Helligånden, Guds gave.

Konvertit: Amen.

P: Fred være med dig.

Konvertit: Og med din ånd.

AFSKED MED DE AFDØDE

Med Kirkens ritualer for afskeden med afdøde overlades den døde i Skaberens hænder. I rekviemsmessen og begravelsesritualet udtrykker den kristne menighed sin tro på påskemysteriet – det vil sige på vor delagtighed i Kristi opstandelse og sejr over døden – og på fællesskabet i de helliges samfund. Gudstjenesten er en forbøn for den afdøde og en påmindelse for de levende om vor kristne overbevisning om, at døden allerede er besejret, og at Gud har skabt os i sit billede, bestemt til evigt liv.

De ritualer, der er medtaget her, er:

- Afsked fra hjemmet eller hospitalet*
- Begravelse, med eller uden messe*
- Bisættelse, med eller uden messe*
- Urnenedsættelse*

Celebrant ved gudstjenesten ved overflytning af båren, ved begravelse eller bisættelse uden messe, samt ved begravelse/urnenedsættelse på kirkegården, kan være en lægmand. I så fald anvendes nogle steder let ændrede formuleringer, som er anført specielt.

De anførte bønner og skriftlæsninger mv. er et udvalg, foretaget fra en mere fyldig ritualbog, „Afsked med de afdøde“, Liturgikommissionen 2010, som der henvises til for alternative valg samt for begravelsesritualer ved særlige situationer, så som et barns død.

Afsked fra hjemmet eller hospitalet

Før afdøde føres fra hjemmet eller hospitalet, kan der holdes en kort gudstjeneste ved båren. Gudstjenesten kan indledes og/eller afsluttes med en salme.

Indledning

Kisten kan bestænkes med vievand. Celebranten indleder derefter gudstjenesten med korsets tegn og siger:

C: I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

A: Amen.

Hvis celebranten er en præst eller diakon, siger han:

C: Barmhjertighedens Fader og trøstens Gud være altid med jer.

A: Og med din ånd.

Eller hvis celebranten er en lægmand:

C: Barmhjertighedens Fader og trøstens Gud være med os.

A: Amen.

Salme 121

C: Lad os i tillid til Guds hjælp og beskyttelse bede:
Stol på Herren, han er din hjælp og din beskyttelse.

A: Stol på Herren, han er din hjælp og din beskyttelse.

C: Jeg løfter mine øjne mod bjergene. Hvorfra kommer min hjælp? Min hjælp kommer fra Herren, himlens og jordens skaber.

A: Stol på Herren, han er din hjælp og din beskyttelse.

C: Han lader ikke din fod vakle. Han, som bevarer dig, falder ikke i søvn. Han, som bevarer Israel, falder ikke i søvn. Han sover ikke.

A: Stol på Herren, han er din hjælp og din beskyttelse.

C: Herren bevarer dig. Herren er din skygge ved din højre side. Om dagen stikker solen dig ikke, månen ikke om natten.

A: Stol på Herren, han er din hjælp og din beskyttelse.

C: Herren bevare dig mod alt ondt. Han bevare dit liv. Herren bevare din udgang og din indgang fra nu af og til evig tid.

A: Stol på Herren, han er din hjælp og din beskyttelse.

Kyrielitani

C: Herre Jesus Kristus, på korset har du udgydt dit blod for at tage vore synder bort. Herre, forbarm dig.

A: Herre, forbarm dig.

C: Du er opstået fra graven for at udfri os fra døden. Kristus, forbarm dig.

A: Kristus, forbarm dig.

C: Du er gået ind til Faderens herlighed, for at føre os ind til livet. Herre, forbarm dig.

A: Herre, forbarm dig.

Fader vor

C: Brødre og søstre, vort sande hjem er i Himlen.
Lad os derfor bede til vor himmelske Fader,
som Jesus lærte os det.

A: Fader vor ...

Afsluttende bøn

C: Gud, vor Fader,
vi anbefaler vor bror/søster **N.** i din hånd.
Hans/hendes vej er til ende.
Befri ham/hende fra alt ondt,
så han/hun kan vende hjem til din evige fred.
Åbn Paradiset for ham/hende,
dér, hvor der ikke findes sorg,
ingen klage og ingen smerte,
men fred og glæde
med din Søn og din Hellige Ånd i evighed.

A: Amen

Velsignelse

C: Velsignet være de, som er døde i Herren.

De følgende ord kan ledsages af et tegn, fx kan celebranten tegne korsets tegn på afdødes pande. Hvis det passer i situationen, kan også andre af de tilstedeværende gøre det.

C: Herre, giv ham/hende den evige hvile.

A: Og lad det evige lys lyse for ham/hende.

C: Han/hun hvile i fred.

A: Amen.

Hvis kisten er åben, kan låget nu lægges på kisten.

C: Måtte hans/hendes sjæl og alle de hensovede ved Guds barmhjertighed hvile i fred.

A: Amen.

Hvis celebranten er en præst eller diakon, siger han:

C: Måtte Guds fred, som overgår al forstand, bevare jeres hjerte og sind i sikker forvisning om Guds og vor Herre Jesu Kristi kærlighed.

A: Amen.

C: Den almægtige Gud, Fader, Søn ✠ og Helligånd velsigne jer.

A: Amen.

Hvis celebranten er en lægperson, betegner vedkommende sig selv med korsets tegn og siger:

C: Måtte Guds kærlighed og vor Herre Jesu Kristi fred velsigne og trøste os og blidt tørre hver tåre af vore øjne.

I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

A: Amen

Begravelse (med eller uden messe)

Begravelsen kan indledes med modtagelse af kisten ved kirkedøren og procession ind med kisten, eller indledningen kan finde sted ved kisten, hvor den allerede står.

Ritualet for en bisættelse er det samme som for en begravelse helt frem til den afsluttende afskedsritus.

Indledning

C: I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

A: Amen.

C: Nåde og fred fra Gud vor Fader, som oprejste Jesus fra de døde, være med jer.

A: Og med din ånd.

Celebranten bestæmmer kisten med vievand, idet han siger:

C: I dåbens vand døde **N.** med Kristus for at opstå med ham til et helt nyt liv. Måtte han/hun nu sammen med Kristus få del i den evige herlighed.

Hvis kisten ikke allerede er placeret i kirken, bæres den nu til det sted, hvor den skal stå. Påskelyset er anbragt synligt og tæt ved. Under denne procession kan der synges en salme eller en vekselsang.

Når kisten er kommet på plads, kan man anbringe et symbol fra det kristne liv på kisten, som fx Bibelen, et kors eller lignende. Det kan enten foregå i stilhed, eller mens der siges en af følgende tekster:

Bibelen

I livet blev **N.** næret af Jesu Kristi Evangelium. Måtte Kristus nu modtage ham/hende med dette glade budskab: „Kom, du min Faders velsignede!“

Korset

I dåben modtog **N.** korsets tegn. Lad nu ham/hende få del i Kristi sejr over synd og død.

Eller:

Herre Jesus Kristus, du elskede os indtil døden. Lad dette kors være et tegn på din kærlighed til **N.** og til os, der er samlet her i dag.

Bodsritus

Hvis modtagelse ved kirkedøren, bestækning med vievand og placering af symboler er gået forud, udelades bodsritus. Hvis ikke, følger nu bodsritus. Man kan vælge de sædvanlige muligheder eller et kyrielitani som det følgende.

C: Herre Jesus Kristus!

Du har vist os vejen til Faderen. Vi beder dig: Herre, forbarm dig.

A: Herre, forbarm dig.

C: Ved din død har du skænket verden livet. Vi beder dig: Kristus, forbarm dig.

A: Kristus, forbarm dig.

C: Du har beredt en bolig for os i din Faders hus. Vi beder dig: Herre, forbarm dig.

A: Herre, forbarm dig.

C: Den almægtige Gud forbarme sig over os, han forlade os vore synder og føre os til det evige liv.

A: Amen.

Dagens bøn

C: Lad os bede.

Efter et kort øjeblik med stille bøn siger celebranten denne eller en anden tilsvarende bøn:

C: Herre over liv og død,

du har kaldt vor bror/søster **N.** hjem til dig.

Kom ham/hende i møde fuld af kærlighed,

og tag al skyld væk fra ham/hende.

Giv ham/hende den fred, verden ikke kan give.

Og skænk ham/hende opstandelsen og livet

i fællesskabet med alle dine hellige.

Det beder vi dig om ved Jesus Kristus, din Søn, vor Herre,

som lever og råder med dig i Helligåndens enhed,

Gud, fra evighed til evighed.

A: Amen.

Læsning(er)

Evangelium

Prædiken

Forbønner

(disse eller tilsvarende)

C: Brødre og søstre, Jesus Kristus er opstået fra de døde og sidder ved Faderens højre hånd, hvor han går i forbøn for sin Kirke. I tillid til, at Gud hører dem, der tror på Jesus som Herre, føjer vi vore bønner til hans.

F: I dåben modtog **N.** Kristi lys. Spred nu mørket for ham/hende og led ham/hende over dødens vande. Herre, vis os din barmhjertighed.

A: Og giv os din frelse.

F: Vor bror/søster **N.** blev næret ved Herrens bord. Byd ham/hende nu ind til dit himmelske måltid. Herre, vis os din barmhjertighed.

A: Og giv os din frelse.

F: Familie og venner er gået forud for os ad vejen til dit rige. Giv dem et evigt hjem hos din Søn. Herre, vis os din barmhjertighed.

A: Og giv os din frelse.

F: Mennesker dør hver dag ved ulykke, vold, krig og sult. Vis din barmhjertighed mod dem, der lider som ofre for uretfærdighed på grund af synder mod din kærlighed, og lad dem samles i dit evige fredsrige. Herre, vis os din barmhjertighed.

A: Og giv os din frelse.

F: **N.**s familie og venner søger trøst i deres sorg. Tag deres smerte bort, og hjælp dem gennem sorgens mørke og tvivl. Herre, vis os din barmhjertighed.

A: Og giv os din frelse.

F: Vi er samlede her i tro og tillid for at bede for vor bror/søster **N**. Styrk vort håb, så vi kan leve i forventningen om din Søns genkomst. Herre, vis os din barmhjertighed.

A: Og giv os din frelse.

C: Herre, vor Gud, du som giver fred og helbreder sjæle, hør din Søns bønner og dit folks stemme – dem, som blev frelst ved Lammets blod. Tilgiv alle, der hviler i Kristus, deres synder, og skænk dem en plads i dit rige. Det beder vi dig om ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Hvis begravelsen er med messe, fortsættes nu med frembærelsen af gaverne. Er begravelsen uden messe, afsluttes forbønnen med Fader vor og den følgende bøn. Celebranten indleder Fader vor:

Fader vor

C: Lad os i det faste håb om Guds barmhjertighed bede den bøn, som Herren selv har lært os:

A: Fader vor ...

C: Herre over liv og død, hjælp dit folk, som sætter sin lid til din barmhjertighed, støt os her i livet med din almagt, og før os frem til evighedens glæde.

Ved bisættelse fortsættes nu på side 537.

Afsked

Ved begravelse uden messe følger afskedsritus umiddelbart efter forbønnen, Fader vor og en salme.

Ved begravelse med messe går celebranten, efter den afsluttende bøn og en eventuel salme, hen til kisten, og vendt mod menigheden indleder han afskeden med disse eller lignende ord:

C: Vi vil nu tage afsked med **N**, og overgive ham/hende til Guds barmhjertighed. Vor forbøn skal ledsage ham/hende til den evige glæde i Gud.
Lad os bede.

Almægtige, evige Gud, du skabte mennesket i din godhed, dømte det i din retfærdighed og forløste det i din miskundhed ved Jesus Kristus, vor Herre.

Tilgiv **N.** alt, hvad han/hun måtte have syndet, fejlet og forsømt, så at han/hun, der i dåben blev dit barn, evigt kan leve for dit åsyn.

Vi takker dig for alt, hvad du har givet os gennem ham/hende, for al den kærlighed, som han/hun har givet os. Styrk håbet hos dem, der med sorg i hjertet står ved denne bære, gør deres tro og kærlighed stærkere, så at de tillidsfuldt kan fortsætte ad den vej, der ligger foran dem.

Vi beder dig for alle vore afdøde og for ethvert menneske, som gik bort fra denne verden. Før dem ind i dit rige, hvor også vi håber engang i saligheden at frydes ved synet af din herlighed; for der vil du tørre hver tåre af vore øjne, så vi kan se dig, vor Gud, ansigt til ansigt, og altid være hos dig og lovprise dig uden ophør.

Ved Jesus Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Bestænkning og incensering

Kisten kan bestænkes med vievand og incenseres med røgelse.

Ved bestænkning kan der siges:

C: Med vand og Helligånd blev du døbt. Måtte Herren fuldende i dig, hvad han begyndte i dåben.

Ved incensering kan der siges:

C: Dit legeme var Helligåndens tempel. Måtte det, som blev sået i forgængelighed, opstå i uforgængelighed.

Udgang

Efter bestænkning og incensering fortsætter celebranten:

C: Lad os nu i bøn følge **N.** til hans/hendes sidste hvilested.

Ceremonien i kirken afsluttes med en salme. Kisten kan bæres ud under salmen eller under et postludium. Den latinske rekviemmesses afslutning, „In Paradisum“, kan også anvendes:

Måtte englene føre dig til
Paradis.

Måtte martyrerne ved din
ankomst modtage dig
og føre dig ind i den hellige
by Jerusalem.

Måtte englenes kor
modtage dig,
og måtte du sammen med La-
zarus, der engang var fattig,
finde den evige hvile.

In Paradisum dedúcant te
Angeli.

In tuo advéntu suscípíant te
Mártyres,

et pérducant te in civitatém
sanctam Jerúsalem,

Chorus Angelórum te
suscípiat,

et cum Lázaro quondam
páupere

ætérnam hábeas réquiém.

På kirkegården

Når følget er forsamlet ved graven, indleder celebranten jordfæstelsen med en invitation til bøn, med en bøn, eller med nogle passende ord.

C: Vi er samlede her for at overgive vor bror/søster **N.** til den jord, hvoraf han/hun er kommet.

Som Jesus Kristus blev oprejst fra de døde, er også vi kaldede til at følge ham gennem døden ind i herligheden, hvor Gud vil være alt i alle.

Velsignelse af graven

C: Lad os bede.

Herre Jesus Kristus,

I tre dage hvilede du selv i graven

for påskemorgen at opstå fra de døde.

Derfor velsigner ✕ vi denne grav i dit navn,

for at den også for os skal blive et håbets tegn.

Vi lægger nu din tjener/tjenerinde **N.s** legeme i denne grav og beder dig, at han/hun, som er gået troens vej til ende, må skue dit ansigt i evighed.

A: Amen.

Graven kan bestænkes med vievand.

Kisten sænkes

Celebranten siger et af følgende skriftord:

C: Jeg er opstandelsen og livet; den, som tror på mig, skal leve, om han end dør. Og enhver, som lever og tror på mig, skal aldrig i evighed dø. *Johannesevangeliet 11,25*

C: Således siger Herren, som har skabt dig: Frygt ikke, for jeg frelser dig; jeg kalder dig ved navn, for du er min. *Esajas' Bog 43,1*

C: Hvad der bliver sået i forkrænkelighed, bliver oprejst i herlighed. Tak være Gud, der ved vor korsfæstede og opstandne Herre, Jesus Kristus, har skænket os sejr, selv over døden. *Efter 1. Korintherbrev 15, 43*

Celebranten siger:

C: Vi overgiver legemet til jorden. Kristus, der opstod fra de døde, vil også opvække vor bror/søster **N.** til nyt liv.

Herefter sænkes kisten ned i graven.

Hvis bestækning med vievand og incensering ikke har fundet sted i kirken, kan det gøres nu. Ved bestækning kan der siges:

C: Med vand og Helligånd blev du døbt. Måtte Herren fuldende i dig, hvad han begyndte i dåben.

Ved incensering kan der siges:

C: Dit legeme var Helligåndens tempel. Måtte det, som blev sået i forgængelighed, opstå i uforgængelighed.

Jordpåkastelse

Celebranten kaster 3 gange jord på kisten, idet han siger:

C: Af jord er du kommet. Til jord skal du blive. Af jord skal du igen opstå.

Han gør korstegn over kisten, idet han siger:

C: Jeg betegner dig med korsets hellige tegn, i hvilket vor Herre og Frelser forløste dig. Fred være med dig.
Herre, giv ham/hende den evige hvile.

A: Og lad det evige lys lyse for ham/hende.

C: Han/hun hvile i fred.

A: Amen.

Herefter kan der følge en opstandelses- eller trosbekendelsessalme, eller Marias lovsang Magnificat (side 267), Zakarias' lovsang Benedictus (side 282), eller Simeons lovsang Nunc dimittis (side 93). Man kan også sammen sige trosbekendelsen.

Forbønner

Hvis celebranten skønner det, kan der her bedes de følgende forbønner, som afsluttes med Fader vor.

C: Lad os påkalde vor Herre Jesu Kristi barmhjertighed for alle de afdøde.

Kristus, verdens Frelser, fri dem for skyld og synd.
Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

C: Lad dem nå til fuldendelsen i fællesskabet med dig.
Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

C: Vi beder også for dem, der sørger over **N**. Trøst dem i deres smerte. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

C: Gør dem faste i troen og styrk dem i håbet. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

C: Vi beder for os selv og for alle levende, især for dem af os, der som de første skal følge **N.** og stå for Guds ansigt. Skænk os anger og omvendelse. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

C: Styrk os og hold os fast i din tjeneste. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

Fader vor

C: Lad os nu samle vore anliggender i den bøn, som Herren selv har lært os.

A: Fader vor ...

Afsluttende bøn

C: Himmelske Fader,
vi takker dig for,
at du ved din Søns opstandelse
har ladet dit lys oplyse verdens og dødens mørke.
Giv os kraft til at følge dit lys i vort liv,
indtil vi alle når hjem til dig.

A: Amen.

Velsignelse af følget

C: Håbets Gud fylde jer med al glæde og fred i troen, så I må blive rige i håbet ved Helligåndens kraft. *Romerbrevet 15,13*

Hvis celebranten er præst eller diakon, siger han:

C: Livets Gud velsigne jer, Fader, Søn ✠ og Helligånd.

A: Amen.

Hvis celebranten er en lægperson, nedkalder vedkommende Guds velsignelse, betegner sig selv med korsets tegn, og siger:

C: Livets Gud velsigne os, Fader, Søn og Helligånd.

A: Amen.

Hvis der ikke er bedt forbønner ved graven, kan celebranten fortsætte:

C: Lad os i kærlighed mindes vor afdøde bror/søster og bede for ham/hende og for alle, der hviler på denne kirkegård.

Lad os også bede om, at den af os, som først skal dø, må drage herfra i Guds nåde.

A: Fader vor ...

Hil dig, Maria...

Herefter kan der synges en salme.

Til sidst kan celebranten indbyde følget til enkeltvis at bestænke kisten med vievand, evt. med følgende ord:

C: I dåben er vi døde med Kristus for at opstå med ham til et helt nyt liv. Som et tegn på vort håb om opstandelsen, er hver enkelt nu velkommen til at bestænke kisten med dåbsvandet.

Bisættelse (med eller uden messe)

Ritualet for en bisættelse er det samme som for en begravelse (side 527) helt frem til den afsluttende afskedsritus.

Afsked

Ved bisættelse uden messe kommer afskedsritus umiddelbart efter forbønnerne, Fader vor og en salme.

Ved bisættelse med messe går præsten efter den afsluttende bøn og en eventuel salme hen til kisten, og vendt mod menigheden indleder han afskeden med disse eller lignende ord:

C: Vi vil nu tage afsked med **N.** og overgive ham/hende til Guds barmhjertighed. Vor forbøn skal ledsage ham/hende til den evige glæde i Gud.

Lad os bede.

Almægtige, evige Gud, du skabte mennesket i din godhed, dømte det i din retfærdighed og forløste det i din miskundhed ved Jesus Kristus, vor Herre.

Tilgiv **N.** alt, hvad han/hun måtte have syndet, fejlet og forsømt, så at han/hun, der i dåben blev dit barn, evigt kan leve for dit åsyn.

Vi takker dig for alt, hvad du har givet os gennem ham/hende, for al den kærlighed, som han/hun har givet os. Styrk håbet hos dem, der med sorg i hjertet står ved denne bære, gør deres tro og kærlighed stærkere, så at de tillidsfuldt kan fortsætte ad den vej, der ligger foran dem.

Vi beder dig for alle vore afdøde og for ethvert menneske, som gik bort fra denne verden. Før dem ind i dit rige, hvor også vi håber engang i saligheden at frydes ved synet af din herlighed; for der vil du tørre hver tåre af vore øjne, så vi kan se dig, vor Gud, ansigt til ansigt, og altid være hos dig og lovprise dig uden ophør.

Ved Jesus Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Bestækning og incensering

Kisten kan bestækkes med vievand og incenseres med røgelse.

Ved bestækning kan der siges:

C: Med vand og Helligånd blev du døbt. Måtte Herren fuldende i dig, hvad han begyndte i dåben.

Ved incensering kan der siges:

C: Dit legeme var Helligåndens tempel. Måtte det, som blev sæt i forgængelighed, opstå i uforgængelighed.

Jordpåkastelse

C: Kristus siger:

Jeg er opstandelsen og livet; den, der tror på mig, skal leve, om han end dør.

Celebranten kaster 3 gange jord på kisten, idet han siger:

C: Af jord er du kommet. Til jord skal du blive. Af jord skal du igen opstå.

Han gør korstegn over kisten, idet han siger:

C: Jeg betegner dig med korsets hellige tegn, i hvilket vor Herre og Frelser forløste dig. Fred være med dig.
Herre, giv ham/hende den evige hvile.

A: Og lad det evige lys lyse for ham/hende.

C: Han/hun hvile i fred.

A: Amen.

Herefter kan der følge en opstandelses- eller trosbekendelsessalme, eller Marias lovsang Magnificat (side 267), Zakarias' lovsang Benedictus (side 282), eller Simeons lovsang Nunc dimittis (side 93). Man kan også sammen sige trosbekendelsen.

Afsluttende bøn

C: Himmelske Fader,
vi takker dig for, at du ved din Søns opstandelse har ladet
dit lys oplyse verdens og dødens mørke. Giv os kraft til at
følge dit lys i vort liv, indtil vi alle når hjem til dig.

A: Amen.

Velsignelse af følget

C: Håbets Gud fylde jer med al glæde og fred i troen, så I må
blive rige i håbet ved Helligåndens kraft. *Romerbrevet 15,13*

Hvis celebranten er præst eller diakon, siger han:

C: Livets Gud velsigne jer, Fader, Søn ✠ og Helligånd.

A: Amen.

Hvis celebranten er en lægperson, nedkalder vedkommende Guds velsignelse, betegner sig selv med korsets tegn og siger:

C: Livets Gud velsigne os, Fader, Søn og Helligånd.

A: Amen.

Udgang

C: Lad os nu i bøn følge **N.** til hans/hendes sidste hvilested.

Ceremonien i kirken afsluttes med en salme. Kisten kan bæres ud under salmen eller under et postludium. Den latinske rekviemsmesses afslutning, „In Paradisum“, (side 532) kan også anvendes.

Ved rustvognen kan celebranten sige:

C: Lad os i kærlighed mindes vor afdøde bror/søster og bede
for ham/hende og for alle de afdøde.

Lad os også bede om, at den af os, som først skal dø, må
drage herfra i Guds nåde.

A: Fader vor ...

Hil dig, Maria ...

Mens kisten køres væk, kan man synge en salme.

Urnedesættelse

Når følget er forsamlet ved graven, indleder celebranten urnedesættelsen med en opfordring til bøn, med en bøn, eller med nogle passende ord.

C: Vi er samlede her for at overgive vor bror/søster **N.** til den jord, hvoraf han/hun er kommet. Som Jesus Kristus blev oprejst fra de døde, er også vi kaldede til at følge ham gennem døden ind i herligheden, hvor Gud vil være alt i alle.

Velsignelse af graven

C: Lad os bede.

Herre Jesus Kristus, I tre dage hvilede du selv i graven for påskemorgen at opstå fra de døde. Derfor velsigner vi denne grav ✠ i dit navn, for at den også for os skal blive et håbets tegn.

Giv, at din tjener/tjenerinde **N.**, som nu skal hvile her, at han/hun, som er gået troens vej til ende, må skue dit ansigt i evighed.

A: Amen.

Graven kan bestænkes med vievand.

Urnen sættes i jorden

Celebranten siger et af følgende skriftord:

C: Jeg er opstandelsen og livet; den, som tror på mig, skal leve, om han end dør. Og enhver, som lever og tror på mig, skal aldrig i evighed dø. *Johannesevangeliet 11,25*

C: Således siger Herren, som har skabt dig: Frygt ikke, for jeg frelser dig; jeg kalder dig ved navn, for du er min.

Esajas' Bog 31,1

C: Hvad der bliver sæt i forkrænkelighed, bliver oprejst i herlighed. Tak være Gud, der ved vor korsfæstede og opstandne Herre, Jesus Kristus, har skænket os sejr, selv over døden. *Efter 1. Korintherbrev 15, 43*

Celebranten siger:

C: Vi overgiver vor bror/søster til jorden.

Kristus, der opstod fra de døde, vil også opvække ham/hende til nyt liv.

Herefter sættes urnen i jorden. Celebranten gør korstegn over urnen, idet han siger:

C: Jeg betegner dig med korsets hellige tegn, i hvilket vor Herre og Frelser forløste dig. Fred være med dig.

Herre, giv ham/hende den evige hvile.

A: Og lad det evige lys lyse for ham/hende.

C: Han/hun hvile i fred.

A: Amen.

Herefter kan der følge en opstandelses- eller trosbekendelsessalme, eller Marias lovsang Magnificat (side 267), Zakarias' lovsang Benedictus (side 282), eller Simeons lovsang Nunc dimittis (side 93). Man kan også sammen sige trosbekendelsen.

Forbønner

Hvis celebranten skønner det, kan der her bedes følgende forbønner, som afsluttes med Fader vor.

C: Lad os påkalde vor Herre Jesu Kristi barmhjertighed for alle de afdøde.

Kristus, verdens Frelser, fri dem for skyld og synd. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

C: Lad dem nå til fuldendelsen i fællesskabet med dig. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

C: Vi beder også for dem, der sørger over **N**. Trøst dem i deres smerte. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

C: Gør dem faste i troen og styrk dem i håbet. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

C: Vi beder for os selv og for alle levende, især for dem af os, der som de første skal følge **N.** og stå for Guds ansigt. Skænk os anger og omvendelse. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

C: Styrk os og hold os fast i din tjeneste. Derom beder vi.

A: Herre, hør vor bøn.

C: Lad os nu samle vore anliggender i den bøn, som Herren selv har lært os.

A: Fader vor ...

Afsluttende bøn

C: Himmelske Fader, vi takker dig for, at du ved din Søns opstandelse har ladet dit lys oplyse verdens og dødens mørke. Giv os kraft til at følge dit lys i vort liv, indtil vi alle når hjem til dig.

A: Amen.

Velsignelse af følget

C: Håbets Gud fylde jer med al glæde og fred i troen, så I må blive rige i håbet ved Helligåndens kraft. *Romerbrevet 15,13*

Hvis celebranten er præst eller diakon, siger han:

C: Livets Gud velsigne jer, Fader, Søn ✠ og Helligånd.

A: Amen.

Hvis celebranten er en lægperson, nedkalder vedkommende Guds velsignelse, betegner sig selv med korsets tegn, og siger:

C: Livets Gud velsigne os, Fader, Søn og Helligånd.

A: Amen.

Hvis der ikke er bedt forbønner ved graven, kan celebranten fortsætte:

C: Lad os i kærlighed mindes vor afdøde bror/søster og bede for ham/hende og for alle, der hviler på denne kirkegård. Lad os også bede om, at den af os, som først skal dø, må drage herfra i Guds nåde.

A: Fader vor ...

Hil dig, Maria...

Herefter kan der synges en salme. Til sidst kan celebranten indbyde følget til enkeltvis at bestænke urnen med vievand, evt. med følgende ord:

C: I dåben er vi døde med Kristus for at opstå med ham til et helt nyt liv. Som et tegn på vort håb om opstandelsen, er hver enkelt nu velkommen til at bestænke urnen med dåbsvandet.

ORDETS GUDSTJENESTE MED KOMMUNIONSUDDELING (ved en gudstjenesteleder)

Hvor det ikke er muligt at holde messe på søn- og festdage, fordi en præst ikke kan være til stede, kan en menighed / en forsamling af troende (evt. i et ordenshus) holde en ordets gudstjeneste med kommuniionsuddeling. Det følgende ritual kan dog også anvendes af præster og diakoner, men normalt vil det være en lægmand eller -kvinde, der fungerer som gudstjenesteleder. Dette forudsætter, at vedkommende er udnævnt af biskoppen og indsat i sin tjeneste.

Indledning

Mens menigheden synger den første salme, går lederen til sin plads. Derefter gør alle stående korsets tegn, idet lederen siger:

Leder: I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

A: Amen.

Lederen hilser menigheden på denne eller lignende måde:

Vor Herres Jesu Kristi nåde, Guds kærlighed og Helligåndens samfund være med os.

A: Amen.

Lederen kan forklare dagens gudstjeneste med få ord og fortsætter derefter:

Leder: Lad os vedkende os vore synder, så vi med det rette sindelag kan holde gudstjeneste sammen.

Synsbekendelse

Efter en kort stilhed følger en synsbekendelse, f.eks.:

Leder: Jeg bekender

A: for Gud den almægtige,
og for jer, mine brødre og søstre,
at jeg ofte har undladt det gode
eller gjort det onde.
jeg har syndet i tanke, ord og gerning,
ved min skyld,
ved min skyld,

ved min store skyld.
Derfor beder jeg den hellige jomfru Maria,
alle engle og helgener,
og jer, mine brødre og søstre,
at bede for mig til Herren vor Gud.

Leder: Den almægtige Gud forbarme sig over os,
forlade os vore synder
og føre os til det evige liv.

A: Amen.

Kyrie Eleison

Leder: Herre, forbarm dig.

A: Herre, forbarm dig.

Leder: Kristus, forbarm dig.

A: Kristus, forbarm dig.

Leder: Herre, forbarm dig.

A: Herre, forbarm dig.

Gloria

Leder: Ære være Gud i det høje

A: og fred på jorden for mennesker med god vilje.

Vi lover dig.

Vi velsigner dig.

Vi tilbeder dig.

Vi lovpriser dig.

Vi takker dig for din store herlighed.

Herre vor Gud, himmelske Konge,

Gud, almægtige Fader.

Herre, du enbårne Søn. Jesus Kristus,

Herre vor Gud, Guds Lam, Faderens Søn.

Du, som borttager verdens synder,

forbarm dig over os.

Du, som borttager verdens synder,

tag imod vor bøn.

Du, som sidder ved Faderens højre,

forbarm dig over os.

Thi du alene er hellig,

du alene Herre,
du alene den Højeste,
Jesus Kristus,
med Helligånden i Gud Faders herlighed.
Amen.

Dagens bøn

Ordets liturgi

Læsning(er)

Leder: Læsning af ... Dette er Guds ord.

A: Gud ske tak og lov.

Hvis der er to læsninger, synges der mellem dem en vekselsang, eller der holdes en kort pause. Som optakt til evangeliet synges et Halleluja-vers.

Evangelium

Leder: Dette hellige evangelium skriver evangelisten N.

A: Gud være lovet for sit glædelige budskab.

Lederen kan fremhæve nogle nøglepunkter i teksternes sammenhæng til overvejelse.

Trosbekendelsen

Forbønner

Kommunion

Mens menigheden synger en passende salme, henter lederen ciboriet fra tabernaklet og anbringer det på alteret.

Fader vor

Lederen opfordrer til at bede Herrens bøn, som kan indledes med følgende ord:

Leder: Lad os bede den bøn, Herren har lært os, og som Guds børn med frimodighed sige:

A: Fader vor, du som er i himlen.
Helliget vorde dit navn,
komme dit rige.
Ske din vilje som i himlen, så og på jorden.
Giv os i dag vort daglige brød,
og forlad os vor skyld,
som og vi forlader vore skyldnere,
og led os ikke i fristelse,
men frels os fra det onde.

Leder: Ja, frels os, beder vi dig, Herre,
fra alt, hvad der er ondt,
og giv os fred i vore dage.
Fri os ved din miskundhed fra synd,
og gør os trygge i alle trængsler
i forventning om det salige håb
og vor Frelser Jesu Kristi komme.

A: Thi dit er riget
og magten og æren
i evighed.
Amen.

Fredshilsen

Leder: Herre Jesus Kristus,
du har sagt til dine apostle:
Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer.
Se ikke på vore synder,
men på din Kirkes tro
og før den efter din vilje
til fuldkommen enhed og fred.
Du som lever og råder fra evighed til evighed.

A: Amen.

Leder: Lad os ønske hinanden fred.

Kommunion

Lederen viser de tilstedeværende hostien og indbyder til kommunionen med ordene:

Leder: Se det Guds Lam, som borttager verdens synd.
Salige er de, som er indbudt til Lammets bord.

A: Herre, jeg er ikke værdig til,
at du går ind under mit tag,
men sig kun et ord,
så bliver min sjæl helbredt.

Hvis lederen selv modtager kommunionen, siger vedkommende for sig selv:
Kristi legeme bevare mig til det evige liv.

Lederen uddeler hostierne med ordene:

Leder: Kristi legeme.

Kommunikant: Amen.

Efter kommunionen stiller lederen ciboriet tilbage i tabernaklet. Man holder et øjeblik stilhed. Der kan synges en passende salme. Lederen beder en bøn efter kommunionen, for eksempel:

Leder: Herre, vi takker dig,
fordi du i alterets sakramente
har efterladt os et minde om din lidelse;
lær os ærefrygt for dit legemes og blods mysterium,
så vi i vort eget liv må erfare, at du har forløst os.
Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Afslutning

Gudstjenestelederen gør selv korsets tegn, og siger:

Leder: Den almægtige og barmhjertige Gud, Faderen,
Sønnen og Helligånden velsigne og bevare os.

A: Amen.

Leder: Lad os gå med Kristi fred.

A: Gud ske tak og lov.

Der kan synges en afslutningssalme.

VELSIGNELSER

Gud er al velsignelses ophav og kilde. Fra begyndelsen gjorde han alting godt og velsignede mennesket (1 Mos 1,28), og gennem hele frelseshistorien har hans velsignelse hvilet over dem, der elsker ham. Samtidig har han givet mennesker, i Bibelen især patriarker, konger, præster og forældre, ret til i hans navn at nedkalde hans velsignelse over andre mennesker og de skabte ting. En velsignelse består typisk af to dele. I den første del forkyndes Guds ord, mens den anden del består af lovprisning og bøn om hjælp. Desuden kan man efter omstændighederne tilføje prædiken, salmer, stilhed og fælles bøn.

Velsignelser meddeles oftest af en præst eller diakon, men visse velsignelser kan også meddeles af lægfolk. Det gælder velsignelse af en familie og velsignelse af et hjem, hvor der i ritualet er angivet, hvilke formuleringer der er forbeholdt en gejstlig celebrant, og hvilke formuleringer en lægmand, der er celebrant, skal bruge. Den korte velsignelse af rejsende kan meddeles af alle uanset stand og har kun én form.

Velsignelse af et hjem

Indledning

C: I Faderens og Sønnens ✠ og Helligåndens navn.

A: Amen

C: Fred være med dette hjem/hus og med alle, som bor her.

A: Og med din ånd.

Eller hvis celebranten er en lægmand:

C: Måtte Gud, som vi med én røst forherliger, ved sin Ånd give os det samme sindelag overfor hinanden, som var i Kristus.

A: Amen

C: Kære venner, lad os rette vor inderlige bøn til Kristus, som lod sig føde af Maria og boede iblandt os. Vi beder om, at han må gå ind under dette tag og velsigne ✠ dette hus med sit nærvær. Måtte Kristus, Herren være midt iblandt jer, styrke jeres kærlighed, dele jeres glæder og lindre jeres sorger. Følg Kristi bud og eksempel, så dette

nye hjem bliver en kærlighedens bolig, hvor Kristi godhed breder sig som duft af røgelse.

Skriftlæsning

Når I kommer ind i et hus, skal I først sige: Fred være med dette hus! Og bor der et fredens barn dér, skal jeres fred hvile over det, men hvis ikke, skal den vende tilbage til jer. Bliv boende i det hus, spis og drik, hvad de byder jer, for en arbejder er sin løn værd. Flyt ikke fra hus til hus. Og når I kommer til en by, og man tager imod jer, spis så, hvad der sættes frem for jer. Helbred de syge i byen og sig til dem: Guds rige er kommet nær til jer.

Lukasevangeliet 10,5-9

Eller 1 Mos 18,1-10a; Mark 1,29-30; Luk 10,38-42; Luk 19,1-9; Luk 24,28-32.

Vekselsang

Omkvæd: Lykkelig den, der frygter Herren.

Lykkelig den, der frygter Herren
og elsker hans bud højt.
Hans afkom bliver mægtigt i landet,
retskafnes slægt velsignes.

Omkvæd: Lykkelig den, der frygter Herren.

Rigdom og velstand fylder hans hus,
og hans retfærdighed består til evig tid.
For de retskafne bryder lys frem i mørket,
han er nådig, barmhjertig og retfærdig.

Omkvæd: Lykkelig den, der frygter Herren.

Lykkelig den, der låner gavmildt ud
og sørger for sin ejendom på rette måde,
for han skal aldrig vakle.
Altid skal den retfærdige huskes.

Omkvæd: Lykkelig den, der frygter Herren.

Han frygter ikke budskab om ulykke,
hans hjerte er trygt i tillid til Herren.
Med fasthed i sindet frygter han ikke,
han får sine fjenders nederlag at se.

Omkvæd: Lykkelig den, der frygter Herren.

Han strør ud, han giver til de fattige,
hans retfærdighed består til evig tid,
hans horn løfter sig herligt.

Omkvæd: Lykkelig den, der frygter Herren.

Sl 112,1-9; Sl 127,1-5; Sl 128,1-6a

Forbønner

C: Lad os med taknemlighed og glæde påkalde Guds Søn,
himlens og jordens Herre, som blev menneske og tog
bolig iblandt os.

A: Bliv hos os, Herre!

C: Herre Jesus Kristus, du helligede familielivet, da du le-
vede sammen med Maria og Josef. Tag bolig i dette hjem
og lad os forstå, at du er vor gæst og vor Herre.

A: Bliv hos os, Herre!

C: Du er den, som holder hele bygningsværket sammen,
så det rejser sig som et helligt tempel. Lad dem, som
bor i dette hus, også bygges op til et tempel for Hellig-
ånden.

A: Bliv hos os, Herre!

C: Du har lært de troende at bygge deres hus på klippe-
grund. Giv, at denne familie holder fast ved dit ord og
helhjertet tjener dig i enighed og sammenhold.

A: Bliv hos os, Herre!

C: Du, som gav afkald på et hjem og i fattigdommens ånd
tog imod dine venners gæstfrihed, vis os, hvordan vi kan
hjælpe de hjemløse med at finde en værdig bolig.

A: Bliv hos os, Herre!

Hvis celebranten er præst eller diakon, fortsættes med følgende velsignelse:

C: Herre, vær med dine tjenere, som i dag indvier denne bolig og beder om din velsignelse. Lad dem erfare, at du er deres tilflugt, deres ledsager, når de går ud, og deres gæst, når de vender hjem, indtil de finder den bolig, som er beredt for dem i din Faders hus, du, som lever og råder fra evighed til evighed.

A: Amen.

Derefter velsigner celebranten de tilstedeværende og hjemmet med viedvand, idet han siger:

C: Måtte dette vand minde os om vor dåb og vende vore tanker mod Kristus, som genløste os ved sin lidelse og sin opstandelse.

A: Amen.

Afslutning

C: Kristi fred råde i vore hjerter, og Kristi ord bo i rigt mål iblandt os, så alt, hvad vi gør i ord og gerning, må ske i Herrens navn.

A: Amen.

Man bør slutte med en passende sang.

Velsignelse af en familie

Indledning

C: I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

A: Amen.

C: Nåde være med jer og fred fra Gud vor Fader og fra vor Herre Jesus Kristus.

A: Og med din ånd.

Hvis celebranten er en lægmand:

C: Vor Herre Jesu Kristi nåde være med os alle.

A: Amen.

C: Kære venner. Ved ægteskabets sakramente har familien modtaget Kristi nåde til nyt liv. Som levende stene danner I Kirken og samfundet. Ved denne andagt vil vi bede Herren velsigne jer alle, så I med Guds nåde kan arbejde trofast sammen og modigt bekende jeres tro under livets skiftende kår. Måtte I ved Guds hjælp leve i Evangeliets ånd og stå frem som Kristi vidner i verden.

Skriftlæsning

Ligesom legemet er en enhed, selv om det har mange lemmer, og alle legemets lemmer, så mange som de er, dog danner ét legeme, sådan er det også med Kristus. For vi er alle blevet døbt med én ånd til at være ét legeme, hvad enten vi er jøder eller grækere, trælle eller frie, og vi har alle fået én ånd at drikke. Et legeme består heller ikke kun af én del, men af mange.

1 Korintherbrev 12,12-14

Eller Ef 4,16; Rom 12,4-16; 1 Kor 12,31b-13,7.

Vekselsang

Denne eller anden passende salme.

Omkvæd: Lykkelig hver den, der frygter Herren og vandrer ad hans veje.

Hvad dine hænder frembringer, skal du selv nyde,
lykkelig er du, det skal gå dig vel.

Ja, sådan velsignes den mand,
der frygter Herren.

Omkvæd: Lykkelig hver den, der frygter Herren og vandrer ad hans veje.

Herren velsigne dig fra Zion,
så du ser Jerusalems lykke,
så længe du lever,
og så du får dine sønners sønner at se.

Omkvæd: Lykkelig hver den, der frygter Herren og vandrer ad hans veje.

Salmernes Bog 128,1-2.4-6a

Forbønner

C: Kristus, Herren, Faderens evige Ord, som var hos Faderen fra evighed, valgte selv at tilhøre en familie, mens han levede på jorden. Således står familien under hans velsignelse. Lad os sammen bede om, at han nådigt vil tage denne familie under sin beskyttelse.

A: Herre, bevar os i din fred.

C: Herre, Jesus Kristus, lydig mod Maria og Josef helligede du livet i hjemmet. Helliggør denne familie ved dit nærvær.

A: Herre, bevar os i din fred.

C: Du var fyldt af nidkærhed for din Faders hus. Måtte alle slægter ære dig.

A: Herre, bevar os i din fred.

C: Du har givet din hellige familie som et forbillede på bøn, kærlighed og lydighed mod Faderens vilje. Helliggør dette hus med din nåde, og fyld det med dine gaver.

A: Herre, bevar os i din fred.

C: Du elskede dine slægtninge og var selv elsket af dem. Bevar vore familier i fred og gensidig kærlighed.

A: Herre, bevar os i din fred.

C: I Kana i Galilæa glædede du en nystiftet familie med dit første under, da du gjorde vand til vin. Vi beder dig lette denne families bekymringer og vende deres sorg til glæde.

A: Herre, bevar os i din fred.

C: Af omsorg for familens enhed har du sagt: „Hvad Gud har sammenføjet, må et menneske ikke adskille“. Bevar disse ægtefæller i din kærligheds bånd.

A: Herre, bevar os i din fred.

C: Lad os bede den bøn, Herren har lært os, og som Guds børn med frimodighed sige:

A: Fader vor, du som er i himlen. ...

Hvis celebranten er præst eller diakon, fortsættes med følgende velsignelse:

C: Almægtige Gud, vor Fader, du har skabt os og genrejst os ved din barmhjertighed. Efter din vilje er familien, som stiftes ved ægteskabets pagt, et sakramente. Vi beder dig, udøs din rige velsignelse ✕ over denne familie, der er samlet i dit navn. Lad dem, som er forenet i kærlighed, være brændende i ånden og udholdende i bønnen, have omsorg for hinanden, bære hinandens byrder og ved ord og eksempel vidne om deres tro.

Ved Kristus vor Herre.

A: Amen.

Eller:

C: Herre, vi velsigner dig, som ville, at din Søn, da han blev menneske, skulle tilhøre en familie, så han måtte dele sorger og glæder i det hjem, hvor han voksede op. Vi bøn-falder dig, Herre, for denne familie: værn og vogt den, glæd den med fremgang, velsign ✕ den med enighed, så den, styrket med nåde, som en hjemmets kirke kan vidne om din herlighed i verden.

Ved Kristus vor Herre.

A: Amen.

Man kan her bestænke familien med vievand.

Afslutning

C: Herren Jesus, som boede sammen med sin familie i Nazaret, være altid med jer, værne jer mod alt ondt og give jer ét hjerte og ét sind i Kristus.

A: Amen.

Man bør slutte med en passende sang.

Velsignelse af pilgrimme ved afrejsen

Indledning

C: I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

A: Amen

C: Gud, vor frelse og vor trøst, være med jer alle.

A: Og med din ånd.

C: Kære venner, nu, da vi står ved begyndelsen af vor pilgrimsfærd, bør vi besinde os på, hvorfor vi vil foretage denne rejse. De steder, vi ønsker at besøge, har gennem tiderne været genstand for Guds folks søgen og bøn. Kristne har søgt dertil for at finde inspiration til at bekende den kristne tro med fornyet styrke i ord og gerning. Som pilgrimme bør vi også være et eksempel på tro, håb og kærlighed for mennesker, vi møder, så vi kan berige hinanden.

Skriftlæsning

Vi kan ikke være hjemme hos Herren, så længe vi har hjemme i legemet — for vi lever i tro, ikke i det, som kan ses. Men vi er ved godt mod og vil hellere bryde op fra legemet og have hjemme hos Herren. Derfor sætter vi en ære i at være ham til behag, hvad enten vi er hjemme hos ham eller ej. For vi skal alle fremstilles for Kristi domstol, for at enhver kan få igen for det, han har gjort her i livet, hvad enten det er godt eller ondt.

2. Korintherbrev 5,6b-10

Eller: Es 2,2-5; Luk 2,41-51; Luk 24,13-35; Heb 10,19-25; 1 Pet 2,4-12.

Vekselsang

Omkvæd: Herren er mit lys og min frelse, for hvem skal jeg frygte?

Jorden med alt, hvad den rummer,
verden og dens beboere, tilhører Herren,
for han har grundlagt den på havene,
grundfæstet den på strømmene.

Omkvæd: Herren er mit lys og min frelse, for hvem skal jeg frygte?

Hvem kan drage op til Herrens bjerg,
hvem kan stå på hans hellige sted?
Den, som har skyldfrie hænder og et rent hjerte,
den, som ikke farer med løgn.

Omkvæd: Herren er mit lys og min frelse, for hvem skal jeg frygte?

Han henter velsignelsen hos Herren
og retfærdighed hos sin frelses Gud.
Sådan er den slægt, som søger ham,
som søger dit ansigt, Jakobs Gud.

Omkvæd: Herren er mit lys og min frelse, for hvem skal jeg frygte?

Salmernes Bog 24,1-4b.5-6 eller en anden passende salme

Forbønner

(disse eller andre, som bedre passer til situationen)

C: Gud er ophavet og målet for vor pilgrimsfærd her på jorden. Lad os tillidsfuldt påkalde ham.

A: Herre, ledsag os med din nåde.

C: Hellige Far, du førte dit folk gennem ørkenen. Følg med os på denne rejse og beskyt os fra al fare, så vi kan vende trygt tilbage til vores hjem.

A: Herre, ledsag os med din nåde.

C: Din søn er vejen, som fører til dig. Hjælp os at følge ham.

A: Herre, ledsag os med din nåde.

C: Barmhjertige Far, du har givet os Maria til mor og forbillede. Giv os at følge hendes eksempel.

A: Herre, ledsag os med din nåde.

C: Ved Helligånden leder du Kirken under dens vandring på jorden. Giv os at søge dig over alle ting og vandre på dine veje.

A: Herre, ledsag os med din nåde.

C: Du kalder os til dig på retfærdighedens og fredens stier. Lad os engang skue dig i vort evige fædreland.

A: Herre, ledsag os med din nåde.

Velsignelse

C: Almægtige Gud,
du viser barmhjertighed mod dem, som elsker dig,
og du er aldrig langt borte fra dem, som søger dig.
Vær med dine tjenere på denne pilgrimsfærd,
og led deres vej efter din vilje.
Giv dem ly under dine vingers skygge om dagen,
og oplys dem med din nådes lys om natten,
så de trygt kan nå frem til rejsens mål.
Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Afslutning

C: Herren lede vor vej og lade den føre til vor frelse.

A: Amen.

C: Herren stå os bi og være vor ledsager.

A: Amen.

C: Herren føre os trygt tilbage fra den rejse, vi drager ud på i tillid til ham.

A: Amen.

C: Den almægtige Gud, Faderen og Sønnen ✠ og Helligånden velsigne jer.

A: Amen.

Man kan slutte med en passende sang.

Velsignelse af rejsende

C: Vor hjælp er i Herrens navn.

A: Han, som skabte himlen og jorden.

Skriftlæsning

Pris altid Gud, og bed ham om, at du altid må være på den rette vej, og at din færd må lykkes.

Tobits Bog 4,19

Eller:

Jesus siger: „Jeg er vejen og sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig.“

Johannesevangeliet 14,6

Velsignelse

C: Almægtige evige Gud, du har ført Abraham ud af hans land og bort fra hans slægt og bevaret ham uskadt på alle hans veje og vandringer. Vi beder dig: Herre, beskyt dine tjenere og vær os en opmuntring ved forberedelserne, en ledsager og trøst på vejen og et værn i modgang, så at vi under din ledelse lykkeligt må nå vor rejses mål, og til sidst vende uskadte hjem igen. Ved Kristus vor Herre.

A: Amen.

Eller:

C: Gud velsigne os med sin nåde og lede vore veje, så at vi under alle denne verdens omskiftelser må erfare hans beskyttelse. Ved Kristus vor Herre.

A: Amen.

Velsignelse af ægtepar

C: Vor hjælp er i Herrens navn.

A: Han, som skabte himlen og jorden.

Skriftlæsning

Derfor er de ikke længere to, men ét kød. Hvad Gud altså har sammenføjet, må et menneske ikke adskille.

Markusevangeliet 10,8-9

Eller:

Bliv i min kærlighed. Hvis I holder mine bud, vil I blive i min kærlighed, for at min glæde kan være i jer og jeres glæde blive fuldkommen.

Johannesevangeliet 15,9b;10a;11b

Velsignelse

Den, som forestår velsignelsen, fremsiger den passende velsignelse – en præst eller diakon med løftede hænder, en lægmand der er celebrant med samlede hænder.

På sølvbryllups- guldbryllups- eller diamantbryllupsdagen:

C: Vi lovpriser dig, Gud, og velsigner dig, alle tings skaber.

I begyndelsen skabte du mand og kvinde,
for at de skulle bygge et liv i fællesskab og
gensidig kærlighed.

Vi takker dig, fordi du har velsignet **N.** og **N.s** ægteskab,
et billede på Kristi forening med Kirken.

Se i nåde til dem i dag,

du, som har givet dem at holde sammen i sorg og glæde.

Forny deres bryllupspagt,

styrk deres kærlighed og bevar fredens bånd mellem
dem,

så de altid (sammen med deres børn)
kan glæde sig over din velsignelse.

Ved Kristus vor Herre.

A: Amen.

Ved andre lejligheder:

C: Almægtige Gud,

du gav ægteskabets pagt så høj en værdighed,

at det står som et tegn på Kristi, din Søns forening med Kirken, et sakramente, som ægtefællerne giver hinanden.

Se i nåde til **N.** og **N.** som er forenet i ægteskab.

De påkalder din hjælp og beder om Jomfru Marias forbøn.

Giv, at de må vise hinanden kærlighed i medgang og modgang, hjælpe hinanden til at „bevare åndens enhed i fredens bånd“.

Herre, lad dem erfare, at du støtter dem i tunge stunder og står hos dem i trængsler.

Fyld dem med den glæde, som kommer fra dig, du, som selv er glædens kilde.

Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Velsignelse af andagtsgenstande

C: Herre, vis os din barmhjertighed.

A: Og giv os din frelse.

Skriftlæsning

Højtelskede! Ånden kommer os til hjælp i vor skrøbelighed. For hvordan skal vi bede, og hvad vi skal bede om, ved vi ikke. Men Ånden selv går i forbøn for os med udsigelige sukke, og han, der ransager hjerterne, ved, hvad Ånden vil, for den går i forbøn for de hellige efter Guds vilje.

Romerbrevet 8,26-27

Eller: Kol 3,17; Luk 11,9-10.

Derefter siger celebranten med udstrakte hænder:

C: Måtte Herren med sin velsignelse ✠ bistå og styrke dine bønner og løfter, så du uden at snuble vandrer igennem denne verden og lykkelig når frem til det evige liv. Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Velsignelse af en rosenkrans

C: Herre, vis os din barmhjertighed.

A: Og giv os din frelse.

En af de tilstedeværende eller celebranten selv læser en tekst fra Den Hellige Skrift.

Jesu mor gemte alle ordene i sit hjerte. Og Jesus gik frem i visdom og vækst og yndest hos Gud og mennesker.

Lukasevangeliet 2,51b-52

Dette er vor Herre Jesu Kristi Evangelium.

A: Priset være du, Kristus.

Eller:

Disciplene holdt alle i enighed fast ved bønnen, sammen med kvinderne og Jesu mor Maria og hans brødre.

Apostlenes Gerninger 1,14

Dette er Guds ord.

A: Gud ske tak og lov.

C: Velsignet være Gud, vor Fader, du som giver os at mindes din Søns mysterier og lader os fejre dem i tro. Måtte han ved rosenkransbønnen komme os til hjælp, så vi sammen med Maria, Jesu mor, med hengivenhed bevarer Jesu glæder, liv, lidelser og herlighed i vore hjerter. Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Eller:

C: Velsignet være den, som tager denne rosenkrans i brug for at mindes vor Herres liv, død og opstandelse, og for at ære den hellige Jomfru Maria, Kristi og Kirkens mor. I Faderens og Sønnens ✠ og Helligåndens navn.

A: Amen.

Velsignelse af dem, som indsættes til kateketer under en messe

De følgende forbønner med velsignelse af kateketer kan enten gå i stedet for forbønnerne eller for velsignelsens vedkommende placeres lige før velsignelsen ved messens afslutning.

Forbønner

P: Gud vil, at alle mennesker skal blive frelst. Lad os derfor bede til ham og sige:

A: Herre, drag alle mennesker til dig.

F: Gør, at folkene må kende dig, Far, som den ene sande Gud og Jesus Kristus, din Søn, som du har udsendt.

A: Herre, drag alle mennesker til dig.

F: Send arbejdere til din høst, så dit navn kan prises blandt folkene.

A: Herre, drag alle mennesker til dig.

F: Du sendte dine disciplene ud for at forkynde Evangeliet. Hjælp os at udbrede korsets sejr.

A: Herre, drag alle mennesker til dig.

F: Gør os modtagelige for apostlenes budskab, gennemtrængt af troens sandhed.

A: Herre, drag alle mennesker til dig.

F: Du kalder os til tjeneste for i vore brødre. Gør os til redskab for din sandhed.

A: Herre, drag alle mennesker til dig.

F: Hold din hånd over alle, som tjener din Kirke, så vi, som har undervist andre, må blive fundet trofaste i vort kald.

A: Herre, drag alle mennesker til dig.

F: Helligåndens nåde styre vort hjerte og vor tunge, så vi forbliver i din kærlighed og priser dit navn.

A: Herre, drag alle mennesker til dig.

Velsignelse

P: Herre, se i nåde til disse dine tjenere, som ønsker at viesig til katekesen. Styrk dem i deres forsæt med din faderlige velsignelse ✠. Giv, at de med iver underviser andre i det, de selv har lært ved at bygge på dit ord og fordybe sig i Kirkens lære. Måtte de sammen med deres brødre og søstre tjene dig i troskab. Ved Kristus vor Herre.

A: Amen.

Velsignelse af en kvinde før fødslen, kort form

C: Vor hjælp er i Herrens navn.

A: Han, som skabte himlen og jorden.

Skriftlæsning

For jeg udgyder vand over den tørstige jord, strømme af vand over det tørre land; jeg udgyder min ånd over dit afkom og min velsignelse over dine efterkommere.

Esajas' Bog 44,3

Eller:

Da Elisabeth hørte Marias hilsen, sprang barnet i hendes liv, og hun blev fyldt med Helligånden og råbte med høj røst: „Velsignet er du blandt kvinder, og velsignet dit livs frugt!

Lukasevangeliet 1,41-42

Velsignelse

C: Herre, vor Gud, menneskeslægtens skaber, din Søn lod sig føde af Jomfru Maria ved Helligåndens kraft. Således skulle han frelse og genløse menneskene ved at betale arvesyndens gæld. Velsign ✠ denne din tjenerinde og tag nådigt imod hendes bøn. Hun beder dig ydmygt for det barn, hun skal føde, at det må være velskabt og sundt. Giv hende en god fødsel. Lad det barn, hun føder, blive optaget blandt de troende, tjene dig i alt og vinde det evige liv. Ved Kristus vor Herre.

A: Amen.

Velsignelse af en mor efter fødslen, kort form

C: Herrens navn være lovet.

A: Fra nu af og til evig tid.

Skriftlæsning

Jeg bad om denne dreng, og Herren gav mig, hvad jeg bad ham om.

1. Samuelsbog 1,27

Eller:

Lovet være Herren, Israels Gud, for han har besøgt og forløst sit folk. Han har oprejst os frelsens horn i sin tjener Davids hus.

Lukasevangeliet 1,68-69

Eller:

Sig tak under alle forhold; for dette er Guds vilje med jer i Kristus Jesus.

1. Thessalonikerbrev 5,18

Velsignelse

C: Almægtige Gud, al velsignelse kommer fra dig. Til dig stiger vor taknemlige lovprisning. Styrk denne mor med din ✨ velsignelse. Giv hende at takke dig med mund og hjerte, og bevar altid mor og barn under din beskyttelse. Ved Kristus vor Herre.

A: Amen.

Velsignelse på navnedagen *se side 727.*

Velsignelse af syge

C: I Faderens og Sønnens og Helligåndens navn.

A: Amen.

C: Herrens fred være altid med jer.

A: Og med din ånd.

Eller:

C: Kære alle I her til stede, lad os lovprise Herren, som, da han vandrede om på jorden, gjorde godt og helbredte alle.

A: Lovet være Gud i evighed.

C: Da Herren Jesus vandrede omkring, gjorde han godt og helbredte alle slags sygdomme og lidelser. Han gav sine disciple den opgave at tage sig af de syge, lægge hænderne på dem og velsigne dem i hans navn. Nu vil vi bede til Gud for vore syge brødre og søstre om, at de må få styrke og tålmodighed til at bære deres legemlige og sjælelige smerte, i vished om, at ligesom de har del i Kristi lidelse, skal de også få del i hans trøst.

Skriftlæsning

Lovet være Gud, vor Herre Jesu Kristi fader, barmhjertighedens fader og al trøsts Gud, som trøster os i al vor trængsel, så vi kan trøste alle dem, der er i trængsel, med den trøst, vi selv trøstes med af Gud. For ligesom Kristi lidelser i rigt mål kommer til os, således kommer også den trøst, som Kristus giver, i rigt mål til os. Er vi i trængsler, er det, for at I kan trøstes og frelles; får vi trøst, er det, for at I kan blive trøstet og være udholdende i de samme lidelser, som også vi udsættes for. Og det håb, vi har for jer, er fast, fordi vi ved, at ligesom I har del i lidelserne, således har I det også i trøsten.

Andet Korintherbrev 1,3-7

Eller:

Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile. Tag mit åg på jer, og lær af mig, for jeg er sagtom og ydmyg af hjertet, så skal I finde hvile for jeres sjæle. For mit åg er godt, og min byrde er let.

Matthæusevangeliet 11,28-30

Vekselsang

Omkvæd: Herre, fra afgrunden har du reddet min sjæl.

Jeg sagde:

Midt i mit liv går jeg bort, i dødsrigets porte
holdes jeg fanget resten af mine år.

Omkvæd: Herre, fra afgrunden har du reddet min sjæl.

Jeg sagde:

Jeg får ikke mere Herren at se i de levendes land,
jeg får ikke mere noget menneske at se
blandt dem, der bor i verden.

Omkvæd: Herre, fra afgrunden har du reddet min sjæl.

Min bolig tages ned
og pakkes sammen som et hyrdetelt.
Som en væver har du rullet mit liv op
og skåret trådene over.

Omkvæd: Herre, fra afgrunden har du reddet min sjæl.

Herre, derved skal man leve,
og ved alt dette skal min ånd få liv.
Gør mig rask, helbred mig!

Omkvæd: Herre, fra afgrunden har du reddet min sjæl.

Esajas' Bog 38,10-12d.16

Forbønner

C: Tillidsfuldt beder vi Herren Jesus, vor Frelser, at han i sin barmhjertighed trøster vore syge.

A: Herre, se i nåde til vore syge.

C: Du, som er læge for sjæl og legeme, du kom for at helbrede vore sygdomme.

A: Herre, se i nåde til vore syge.

C: Vore sygdomme tog du på dig, og du bar vore smerter.

A: Herre, se i nåde til vore syge.

C: Du ville være os mennesker lig i alt og således åbenbare din barmhjertighed.

A: Herre, se i nåde til vore syge.

C: Ved korset stod din mor forenet med dig i smerte, og du gav os hende som mor.

A: Herre, se i nåde til vore syge.

C: I vort kød lod du os udfylde det, som mangler i dine lidelser, til gavn for dit legeme, Kirken.

A: Herre, se i nåde til vore syge.

I stedet for disse forbønner kan man bede et af følgende litanier:

C: Vore sygdomme tog du på dig, og du bar vore smerter
Kyrie eleison.

A: Kyrie eleison.

C: I inderlig medynk med dit folk vandrede du omkring, gjorde godt og helbredte de syge. Kyrie eleison.

A: Kyrie eleison.

C: Dine apostle bød du at lægge hænderne på de syge: Kyrie, eleison.

A: Kyrie, eleison.

Eller:

C: Lad os bede til Herren for vor syge bror/søster og for alle, som har påtaget sig omsorg for ham/hende.

A: Vi beder dig, bønhør os.

C: Se i godhed til vor syge bror/søster.

A: Vi beder dig, bønhør os.

C: Giv du ham/hende ny kraft og styrke.

A: Vi beder dig, bønhør os.

C: Tag al hans/hendes angst og uro bort.

A: Vi beder dig, bønhør os.

C: Kom alle syge til hjælp med din nåde.

A: Vi beder dig, bønhør os.

C: Giv kraft og mod til alle, som plejer de syge.

A: Vi beder dig, bønhør os.

C: Giv liv og sundhed til ham/hende, som vi lægger hænderne på i dit navn.

A: Vi beder dig, bønhør os.

Herefter lægger præsten eller diakonen hænderne på den eller de syge og udtaler følgende velsignelse:

C: Herre, vor Gud, du sendte din Søn til verden, for at han skulle tage vore sygdomme på sig og bære vore smerter. Vi bønfaller dig for dine syge tjenere, at du styrker dem med tålmodighed og nyt håb, så de med din velsignelse ✕ og hjælp kan overvinde sygdommen og få deres sundhed tilbage. Ved Kristus vor Herre.

A: Amen.

Eller uden håndspåleggelse:

C: Herre, da du vandrede omkring på jorden, gjorde du godt og helbredte alle. Vi bønfaller dig, at du vil velsigne ✕ disse dine syge: Styrk dem på sjæl og legeme, giv dem udholdenhed under smerte, og lad dem genvinde deres sundhed, så de kan vende tilbage til deres kære og lovprise dig, som lever og råder fra evighed til evighed.

A: Amen.

Eller hvis en læg celebrant meddeler velsignelsen til flere syge:

C: Herre, vor Gud, frels os i din kærlighed, thi i din uendelige mildhed beskytter du altid dine skabninger. Oprejst med din højre hånd disse syge, styrk dem med din guddommelige kraft, bring helbredelse, og læg deres sygdomme, så at de i overflod modtager den opmuntring, som de håber på, fra dig. Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Eller hvis en læg celebrant velsigner en enkelt syg:

C: Herre, hellige Fader, almægtige evige Gud, med din velsignelse oprejser og styrker du vor skrøbelige menneskenatur. Se i nåde til denne din tjener/tjenerinde, **N.**, så han/hun med genvundet sundhed kan takke dig og lovprise dit hellige navn. Ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

Velsignelse af den syge

C: Gud Fader velsigne jer/dig.

A: Amen.

C: Guds Søn helbrede jer/dig.

A: Amen.

C: Helligånden oplyse jer/dig.

A: Amen.

C: Den almægtige Gud, Faderen og Sønnen ✠ og Helligånden velsigne også alle jer, der er her til stede.

A: Amen.

En læg celebrant velsigner de syge og alle andre med disse ord:

C: Måtte Herren Jesus, som vandrede på jorden, gjorde godt og helbredte syge, bevare vort helbred og overøse os med sin velsignelse.

A: Amen.

Velsignelse af et sygt barn

Til velsignelse af et sygt barn kan man anvende ritualet for velsignelsen af en syg, idet man erstatter forbønnen og velsignelsen med følgende tekster.

C: Herren Jesus elsker og våger over de små børn med en særlig kærlighed. Vi beder til ham for disse syge børn og siger:

A: Beskyt dem på alle deres veje.

C: Du kaldte de små børn til dig og sagde, at Himmeriget tilhører dem. Hør nådigt vor bøn for disse syge børn.

A: Beskyt dem på alle deres veje.

C: Du sagde, at dit riges mysterier ikke er åbenbaret for de vise og kloge, men for de små. Vis dem et tegn på din kærlighed.

A: Beskyt dem på alle deres veje.

C: Du tog med glæde imod børnenes hyldelse, da de med et hosianna lovpriste dig på vejen mod korsdøden. Giv disse børn og forældre trøst, kraft og nyt mod.

A: Beskyt dem på alle deres veje.

C: Du betroede omsorgen for de syge til dine disciple. Bistå med din nåde alle, som med hjerte og sjæl gør en indsats for disse børns helbredelse.

A: Beskyt dem på alle deres veje.

Præsten eller diakonen lægger hænderne på de syge under følgende velsignelse:

C: Herre, vor Gud,
din Søn Jesus Kristus tog kærligt imod børnene og velsignede dem. Hold din hånd over **N.** og **N.**, som så tidligt er ramt af sygdom. Lad dem genvinde sundhed og nye kræfter, og giv dem helbredelse og i god behold tilbage til deres forældre og til din Kirke, så de kan takke dig, ved Kristus, vor Herre.

A: Amen.

En læg celebrant, særligt hvis det er faderen eller moderen, velsigner den syge ved at gøre korsets tegn på barnets pande og sige:

C: Al barmhjertigheds Fader og trøstende Gud, på mangfoldig vis sørger du for din skabning og skænker kærligt sundhed til sjæl og legeme. Helbred **N.** og **N.**/dette barn/
det barn, du gav mig, så det/de alle dets/deres livs dage kan gå frem i nåde og visdom, tjene dig i retfærdighed og fromhed og give dig skyldig tak for din kærlighedsfulde hjælp.

Ved Kristus vor Herre.

A: Amen.